اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۲۷ دی ۱۴۰۱
• ۲۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
• ۱۷ ژانویه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۶۵ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۴۷ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

تامین پایدار نیازهای دارویی و کاهش هزینه‌های مردم

رئیس‌جمهوری به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دست‌اندرکاران بخش دارویی کشـور تاکید کرد برای تامین پایـدار نیازهای دارویی مردم و پیشـگیری از بروز کمبودهای فصلی و مقطعی اقـلام دارویی، برنامه‌ریزی و تدبیر کنند.

وزیر بهداشـت، درمان و آموزش پزشکی و رئیس سـازمان غذا و دارو در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت گزارشی از روند اجرای طرح دارویار و نیازهای کشور در زمینه دارو ارائه دادند.

۲

دو روی سکه تخصیص مجوز به صنایع فولادی بررسی شد

رانت یا جلب حمایت اجباری دولت

کمیـت مجوزهای صادره بـرای احداث واحدهـای صنعتی در زنجیـره تولید فولاد به دغدغه‌ای جدی برای کشـور و اقتصاد بدل شـده اسـت. بی‌تردید نمی‌توان و نباید جلوی صدور مجوز احداث صنایع را گرفت، زیرا این اقدام خلاف قانون است و پیامدهای متعددی از جمله توزیع رانت دارد، اما نباید از این نکته نیز غافل بود که بنا به گزارش‌های دبیرخانه ستاد راهبری فولاد کشـور مجموع مجوزهایی که تاکنون برای تولید فولاد صادر شده، به بیش از ۱۰۰ میلیون تن می‌رسـد. علاوه بر این در طول ۶ ماه گذشـته مجوز احداث کارخانه‌هایی بـا مجمـوع ظرفیت ۳۰ میلیون تـن در زنجیره فولاد صادر شـده، این در حالی اسـت که توان مصرف داخلی محصولات زنجیره فولاد کشـور و همزمـان ظرفیت صادرات به‌مراتب محدودتر برآورد می‌شود. در شرایطی که سرمایه‌گذاران نسبت به احداث یک واحد صنعتی و سودآوری آن مسئول باشند، ارائه مجوز متناسب با قوانین و مقررات کشور فاقد ایراد است، اما در طول سال‌های گذشته شـاهد امتیازگیری برخی سرمایه‌گذاران از دولت برای تداوم تولید در واحدهای فاقد توجیه اقتصادی با توجیه اشتغالزایی بوده‌ایم.

۱۲

خودرو گرفتار در مارپیچ قیمت گذاری

۴

عکس: صمت

سرمقاله

آثار روش حکمرانی در تحقق برنامه‌ها

۲

گفت‌وگو

ترانزیت دریایی متولی واحد ندارد

۸

گزارش‌های روز

دلالی بلای جان بازار مسکن

۱۰

نقدینگی بانک‌ها در مرز بحران

یکـی از راهکارهای کاهش تورم، کنتـرل بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی و جلوگیری از خلق پول است. در افق بلندمدت، ارتقای سطح شفافیت در آمارهای پولی و اصلاح روابط دولت و بانک مرکزی از اقداماتی است که باید موردنظر مقامات پولی و مالـی قرار گیرد. محمدرضا فرزیـن، رئیس کل جدید بانک مرکزی که کمتر از یک ماه است که بر این مسند نشسته بارها بر ضرورت اصلاح رابطه بانـک مرکزی و بانک‌ها و برنامه‌های خود برای نظارت هوشـمند و اصلاح ترازنامـه بانک‌ها تاکید کرده اسـت. وی در دیدار اخیر خود بـا اقتصاددانان چندین راهکار در چارچوب برنامه جامع تحول و اصلاح شـبکه بانکی کشـور ارائه کرد که در یک مورد آن تاکید شـد: شبکه بانکی باید نیازهای تولید را برآورده کند تا از این طریق اشـتغالزایی در کشور رونق گیرد، اما همه چیز در لایه‌های پنهان بین‌بانکی به اوج خود رسیده است. بانک مرکزی که در این بازار اهتمام بـر تنظیم نرخ بهره و از سـوی دیگر بهبود وضعیت نقدینگی بانک‌هـا دارد، راهکار مشـکل کمبود نقدینگـی بانک‌ها را در تزریق بالای پول در این بازار می‌داند.

۱۴

"آگهی مناقصه عمومی"

موضوع آگهی: خرید تجهیزات سیسکو شماره مناقصه: ۴۰۱۰۷۴۷

شـرکت بین‌المللی مهندسـی سیسـتم‌ها و اتوماسـیون ایریسـا در نظر دارد جهت خرید تجهیزات سیسکو از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید.لذا در این خصوص از شـرکت‌های توانمند در این حوزه دعوت می‌گردد پیشـنهاد فنی و مالی خود را طبق شرایط خواسته شده در اسرع وقت ارسال نمایند.

. مدارک مورد نیاز:

* پاکت الف: تضمین شرکت در مناقصه به صورت ضمانت‌نامه بانکی به میزان ۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
* پاکت ب: کلیه اسناد مناقصه شامل موارد خواسته شده در ارزیابی کیفی و شرایط خصوصی با مهر و امضا
* پاکت ج: پیشنهاد مالی به همراه لیست تجهیزات به تفکیک قیمت

درصورت ناقص بودن هرکدام از پاکت‌ها، پاکت بعدی مفتوح نخواهد شد.

نحوه دریافت مدارک: سایت شرکت ایریسا www.irisaco.com یا واحد خرید

مهلت ارسال مدارک: ۱۴۰۱/۱۱/۱۰

نحوه ارسال مدارک: از طریق پست به آدرس: اصفهان - خیابان چهارباغ بالا - کوچه شـهید هدایتی - پلاک ۵- شرکت ایریسا- کدپستی ۸۱۶۳۸۱۴۵۹۱ واحد خرید

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۳۱۳۶۶۶۰۷۳۰ داخلی ۴۳۷۶ تماس حاصل فرمایید.

شرکت بین‌المللی مهندسی سیستم‌ها و اتوماسیون ایریسا

آگهی مزایده شماره ۱۴۰۱۶۰۰/۳۶۵۴

فولاد امیرکبیر کاشان

شـرکت فـولاد امیرکبیر کاشـان در نظـر دارد اقلام ضایعاتی خود را کـه عبارتند از ورق گالوانیـزه درجـه ۲، ۳ و ۴ از طریـق مزایده عمومی به فروش برسـاند. متقاضیان جهت بازدید، دریافت اسناد مزایده و اعلام قیمت پیشنهادی، از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۷ تا پایان وقت اداری ۱۴۰۱/۱۱/۰۴ از ساعت ۸ صبح الی ۱۵ به نشانی کاشان کیلومتر ۱۴ جاده اردستان شرکت فولاد امیرکبیر کاشان، واحد بازرگانی مراجعه فرمایند.

* ارائه ضمانتنامه به مبلغ ۵٪ قیمت پیشنهادی برای شرکت در مزایده الزامی می‌باشد.

شماره تماس کارخانه ۰۳۱-۵۵۰۳۸۳۳۹ و ۰۳۱-۵۵۰۳۸۲۳۹

دفتر تهران: ۲۲۶۵۸۳۵۱

دفتر اصفهان: ۸۹-۳۶۶۵۰۲۸۶

شرکت فولاد امیرکبیر کاشان

سر مقاله

آثار روش حکمرانی در تحقق برنامه‌ها

پرویز غیاث‌الدین
عضو سندیکای تولیدکنندگان برق

در همه جوامع، حکمرانی خوب به‌عنوان یکی از معیارهای کلیدی توسعه پایدار شناخته و تلاش می‌شود معیارهای شش‌گانه این شکل از حکمرانی در همه عرصه‌ها پیاده و عملیاتی شوند. در حوزه اقتصاد، حکمرانی خوب را یک معیار کلیدی برای جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، افزایش رشد اقتصادی، تامین امنیت اقتصادی و بهبود محیط کسب‌وکار می‌دانند، چراکه شاخص‌هایی نظیر حق اظهارنظر و پاسخگویی، کارآیی و اثربخشی دولت، کیفیت مقررات، حاکمیت قانون و کنترل فساد که بانک جهانی برای کشورهای مختلف محاسبه می‌کند، علاوه بر اینکه یک حکمرانی موثر را در جامعه رقم می‌زنند، تا حد قابل توجهی، فضا را نیز برای جذب سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی فراهم می‌کنند.

حکمرانی خوب در صنایع زیرساختی که دولت متولی اصلی آن است، از اهمیتی حیاتی‌تر و تاثیری عمیق‌تر برخوردار است، چراکه بخش قابل توجهی از پارادایم‌ها و شاخص‌های توسعه‌ای این دست از صنایع، وابستگی مستقیمی با مدل‌های حکمرانی دارد.

در صنعت برق که به‌تعبیری زیرساختی‌ترین پیش‌نیاز برای توسعه اقتصادی و تامین رفاه اجتماعی محسوب می‌شود، ساختارهای حکمرانی متاثر از سیاست‌های کلان کشور با شاخص‌هایی که پیش‌تر به آن اشاره شد، تفاوت‌های جدی دارد که شاید مهم‌ترین آنها را بتوان در کارآیی و اثربخشی دولت، حاکمیت قانون و حق اظهارنظر جست‌وجو کرد. در واقع در ساختار غیرشفاف اقتصادی برق، اجرانشدن بهینه و موثر قوانین و مقررات موجود، نقش‌های چندگانه وزارت نیرو به‌عنوان اصلی‌ترین نماینده دولت در صنعت برق و تمایل نداشتن این وزارتخانه به هم‌فکری و مشارکت با سایر بازیگران کلیدی صنعت برق به‌درستی نشان می‌دهد ساختارهای حکمرانی در این صنعت با آنچه که از آن به‌عنوان حکمرانی خوب یاد می‌شود، فاصله زیادی دارد.

گرچه در طول دو دهه گذشته تلاش‌ها و اقدامات بسیاری برای ایجاد شفافیت در ساختار هزینه و درآمدهای این صنعت صورت گرفت و تجدید ساختار به‌عنوان یک راهبرد برای دستیابی به صنعتی چابک با پارادایم‌های شفاف اقتصادی انجام شد، اما در نهایت اقتصاد برق همچنان بیمار، غیرشفاف و یارانه‌ای باقی ماند و واگذاری‌ها به‌عنوان کلیدی‌ترین اقدامی که در این تحول ساختاری انجام شد، به یک دردسر بزرگ برای مشارکت‌کنندگان غیردولتی بدل شد.

تولیدکنندگان غیردولتی بیش از ۶۰ درصد برق موردنیاز کشور را تامین می‌کنند، اما نه‌تنها نقش موثری در تدوین سیاست‌ها و تبیین رویکردها در تولید و عرضه برق ندارند، بلکه حتی به آنها فرصت داده نشده که برق تولیدی خود را برمبنای ساختارهای معمول بازار، قیمت‌گذاری کرده و بفروشند؛ به این ترتیب سرمایه‌گذاران خصوصی و غیردولتی در صنعت برق، نه‌تنها مسیر درستی برای توسعه‌بخشی به زیرساخت‌های این صنعت نیافتند، بلکه عملا از بازگشت سرمایه خود در یک دوره زمانی منطقی و اقتصادی هم ناامید شده‌اند. تحقق کمتر از ۳۰ درصد اهداف پیش‌بینی‌شده در برنامه‌های توسعه پنج‌ساله در کنار اجرا نشدن بندهایی از قانون بودجه، بلاتکلیف ماندن موضوعاتی نظیر افزایش سالانه سقف نرخ خرید برق از نیروگاه‌ها یا ضعف‌های جدی در اجرای آیین‌نامه‌هایی نظیر گواهی ظرفیت، نشانه‌های برزخی است که صنعت برق در میانه تصویب و اجرای قوانین در آن گرفتار شده است.

این موضوع درباره قانون بودجه هم مصداق‌های روشنی دارد که یکی از آنها انباشت مطالبات چنددهه‌هزار میلیارد تومانی تولیدکنندگان غیردولتی برق از وزارت نیرو و پرداخت نشدن خسارت دیرکرد است. واقعیت این است که بدنه این وزارتخانه که طی سال‌های اخیر، خلاف جهت اهداف پیش‌بینی شده در اصل ۴۴ قانون اساسی و سیاست‌های کلان کشور برای کوچک‌سازی دولت حرکت کرده و همواره در حال بزرگ‌تر و فربه‌تر شدن بوده، نه‌تنها در غالب موارد عملکرد قابل‌قبولی در اجرای قوانین و عمل به تعهدات قانونی‌اش نداشته، بلکه از تمکین به آرای نهادهای بالادستی نظیر دیوان عدالت اداری هم سر باز زده است.

گرچه در ظاهر عمده هزینه‌های این بی‌توجهی خسارت‌بار به قوانین را بخش خصوصی متحمل می‌شود، اما سرانجام این روند، صنعت برق را گرفتار مشکلاتی می‌کند که رفع آنها به‌سادگی امکان‌پذیر نیست. افت جدی سرمایه‌گذاری‌ها و ناترازی تولید و مصرف برق که سال گذشته به قیمت خاموشی‌های گسترده صنایع تمام شد و امسال نیز با مدیریت مصرف (خاموشی صنایع) تا حدی تحت کنترل قرار گرفت، نتیجه روشن اجرا نشدن درست قوانین و متعهد نبودن وزارت نیرو به تعهداتش است. با این وجود این روزها در بحبوحه بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ در مجلس شورای اسلامی و در شرایطی که بخش قابل توجهی از نهادها و سازمان‌ها گرفتار تدوین برنامه هفتم توسعه هستند، فعالان بخش خصوصی و غیردولتی برق همچنان به بهبود شرایط از مسیر این قوانین امید دارند. اگر هفتمین برنامه توسعه با لحاظ شدن الزامات اجرایی و نظارت جدی برای نحوه اجرای آن تدوین و ابلاغ شود و بودجه سال آینده برمبنای واقعیات اقتصادی و با پیش‌بینی منابع مالی لازم برای جبران عقب‌ماندگی‌ها و بدهی‌های گسترده وزارت نیرو به تصویب برسد، می‌توان به بهبود شرایط این صنعت امید داشت.

صنعت برق در سایه‌روشن قوانینی که در دست تدوین است، بیش از هر چیز به‌دنبال اجرای موثر و دقیق است و شاید خلاف بسیاری از بخش‌ها، سهم‌خواهی زیادی از این قوانین بالادستی را در دستور کار نداشته باشد. ایجاد یک ساختار موثر نظارتی برای رصد عملکرد سازمان‌های دولتی در اجرای قوانین موجود، علاوه بر اینکه وزارت نیرو و دستگاه‌های اجرایی آن را ناگزیر به پاسخگویی می‌کند، می‌تواند زمینه را هم یک بازنگری جدی در نحوه برنامه‌نویسی و بودجه‌ریزی فراهم کند و نظام برنامه‌ریزی کشور را از چارچوب تدوین قوانین بدون پشتوانه به میدان اجرای بهینه مقررات موجود بیاورد. بی‌شک صنعت برق نیازمند یک بازنگری فکری و ساختاری در روش‌های حکمرانی خود است تا بتواند از مشکلات پیچیده موجود رهایی یابد.

مسافران از جزئیات پرواز مطمئن شوند

به گفته مدیرعامل شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران، بارش برف و یخ‌زدگی تا به این لحظه مانع فعالیت فرودگاه‌های کشور نشده است، اما در صورت تغییرات جوی و کاهش دید احتمال لغو یا تاخیر پرواز وجود دارد و از این رو مسافران از طریق تماس با سامانه ۱۹۹ در جریان جزئیات آخرین وضعیت فرودگاه‌ها قرار بگیرند.

به گزارش ایسنا، در پی بارش برف و احتمال لغو یا تاخیر در پروازها، حمیدرضا سیدی معاون وزیر، رئیس هیات مدیره و مدیرعامل شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران از فرودگاه مهرآباد بازدید کرد و در جریان آمادگی عوامل فرودگاهی در مقابله با شرایط جوی حاکم قرار گرفت. او با بیان اینکه برف و شرایط جوی مانع فعالیت فرودگاه‌ها نشده است، گفت: در حال حاضر پروازهای فرودگاه مهرآباد بدون وقفه در جریان است اما ضروری‌است مسافران پیش از عزیمت با شماره ۱۹۹ تماس همچنین مسافرانی که در روزهای آینده سفر هوایی در پیش دارند، از طریق تماس با سامانه ۱۹۹ و نیز مراجعه به سایت شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران در جریان جزئیات آخرین وضعیت فرودگاه‌ها قرار بگیرند. سیدی درمورد ایجاد تاخیر احتمالی در برخی پروازها، گفت: با توجه به شرایط جوی ناپایدار و لزوم رعایت ایمنی هوانوردی و حفظ سلامت مسافران ممکن است در برخی نقاط به‌دلیل کاهش دید ناشی از مه، پروازها دچار تاخیر یا لغو شوند با این وجود فرودگاه‌ها عملیاتی و باز هستند. به گزارش شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران، وی با اشاره به وجود دستگاه های کمک ناوبری پیشرفته در برخی فرودگاه‌های کشور نیز خاطرنشان کرد: دید لازم برای خلبان ۵۰۰۰ متر است که به واسطه دستگاه‌های کمک ناوبری موجود تا ۸۰۰ متر نیز امکان نشست و برخاست در فرودگاه‌های دارای این دستگاه‌ها فراهم است.

رئیس‌جمهوری در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی تاکید کرد

تامین پایدار نیازهای دارویی و کاهش هزینه‌های مردم

رئیس‌جمهوری به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دست‌اندرکاران بخش دارویی کشور تاکید کرد، برای تامین پایدار نیازهای دارویی مردم و پیشگیری از بروز کمبودهای فصلی و مقطعی اقلام دارویی، برنامه‌ریزی و تدبیر کنند.

به گزارش ایرنا، وزیر بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و رئیس سازمان غذا و دارو در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت گزارشی از روند اجرای طرح دارویار و نیازهای کشور در زمینه دارو ارائه دادند.

در این جلسه که به ریاست سیدابراهیم رئیسی برگزار شد وزیر بهداشت اعلام کرد با همکاری شرکت‌های داخلی تولیدکننده و واردکنندگان دارو کمبود برخی اقلام دارویی که در آغاز فصل پاییز مشکلاتی برای مردم ایجاد کرد تا حد زیادی برطرف شده است و ذخایر دارویی کشور در سطح مناسبی قرار دارد.

رئیس‌جمهوری به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دست‌اندرکاران بخش دارویی کشور تاکید کرد برای تأمین پایدار نیازهای دارویی مردم و پیشگیری از بروز کمبودهای فصلی و مقطعی اقلام دارویی، برنامه‌ریزی و تدبیر کنند.

رئیسی همچنین به وزیر و مسئولان بخش درمان کشور تاکید کرد تمام تلاش خود را برای کاهش هزینه‌های درمان و تأمین و پرداخت مابه‌التفاوت افزایش نرخ دارو از طریق بیمه‌ها ونظارت و کنترل نرخ داروها به‌کار گیرند.

بانک‌ها مکلف به اجرای تعهد در قبال شرکت‌های دارویی

معاون اول رئیس‌جمهور بانک‌های عامل را مکلف کرد تا پایان سال تعهدات خود در بخش تولیدکنندگان دارویی را به صورت کامل انجام دهند.

به گزارش ایرنا، در جلسه‌ای با حضور محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهوری و مدیران عامل ۱۹ بانک دولتی و خصوصی کشور، مسائل و چالش‌های بانک‌ها برای تامین تسهیلات و حمایت از ساخت مسکن و تولید دارو مورد بررسی قرار گرفت و تمهیدات لازم برای حل مشکلات و تسریع در اجرای تعهدات اتخاذ شد.

معاون اول رئیس‌جمهوری در این جلسه با اشاره به اینکه مسکن ۳۰ درصد سبد هزینه خانوار را شامل می‌شود، مشارکت بانک‌های عامل و بانک مرکزی برای سرمایه‌گذاری در بخش مسکن را امری بسیار مهم عنوان و تاکید کرد: بانک‌های عامل باید با خلاقیت در روش‌های بانکداری و نوآوری در تامین منابع مسکن و جذب نقدینگی، مشارکت و نقش جدی‌تری در تولید مسکن ایفا کنند.

مخبر با اشاره به اینکه بانک‌ها امروز در تخصیص تسهیلات بخش مسکن از تعهدات و برنامه پیش‌بینی شده عقب هستند، بر ضرورت اجرای برنامه‌ای جهشی برای تسریع در پرداخت تسهیلات این بخش تاکید کرد و گفت: بانک‌های عامل بسترساز اصلی توسعه کشور هستند و باید مطابق آنچه در تکالیف آنها قید شده، منابع مالی مرتبط با تولید مسکن را با اولویت تخصیص دهند. در این زمینه دولت آمادگی دارد تا مشکلات و چالش‌های پیش روی بانک‌ها در مسیر انجام این تعهدات را بررسی و رفع کند.

وی از وزیر راه و شهرسازی خواست تا در جلسات جداگانه با هر یک از بانک‌های عامل، مشکلات را احصا و پس از ارزیابی موارد لازم را برای تصمیم‌گیری ارائه کند.

در ادامه این جلسه همچنین گزارشی از وضعیت تامین منابع تسهیلات تولیدکنندگان دارو توسط بانک‌های عامل ارائه شد که مخبر بانک‌های عامل را مکلف کرد ضمن تلاش برای جذب نقدینگی و هدایت آن به سمت تولید و اعطای تسهیلات تکلیفی، تا پایان سال تعهدات خود را در بخش تولیدکنندگان دارویی نیز به صورت کامل و ۱۰۰ درصدی انجام دهند.

معاون اول رئیس‌جمهوری با اشاره به اینکه بخشی از کسری تولید دارو در اثر تاخیر در تامین تسهیلات مورد نیاز تولیدکنندگان دارو بوده است، گفت: تامین به موقع دارو مسئله‌ای است که با سلامت مردم گره خورده و دولت مصمم است که این موضوع را با جدیت دنبال کند.

در این جلسه که وزرای راه و شهرسازی، بهداشت و درمان و رئیس کل بانک مرکزی نیز حضور داشتند، گزارشی از عملکرد بانک‌ها نسبت به پرداخت تسهیلات تکلیفی در بخش مسکن و تولیدکنندگان دارویی ارائه شد.

در این نشست همچنین راهکارهای هدایت نقدینگی به سمت تولید و نیز احداث مسکن مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت و مقرر شد بانک‌های عامل برای جذب سرمایه‌های سرگردان به سمت تولید مسکن اهتمام جدی داشته باشند و برنامه‌های عملیاتی خود را در این خصوص ارائه دهند.

پیگیری واگذاری بی‌ضابطه خودرو به دستگاه‌ها

منتظر توضیح خودروسازان هستیم

بازرس ویژه رئیس‌جمهور گفت که این نهاد ضمن جلوگیری از واگذاری رانتی خودرو به مدیران ایران‌خودرو، از مدیران این شرکت خواسته است تا درباره واگذاری‌ها توضیح دهند.

حسن درویشیان درباره دستور رئیس‌جمهور برای برخورد با متخلفان واگذاری رانتی خودرو به برخی دستگاه‌ها به خبرنگار حوزه دولت ایرنا گفت: بازرسی ویژه به محض اطلاع از واگذاری‌های خارج از ضوابط خودرو، موضوع را پیگیری کرد. وی با اشاره به جلوگیری از واگذاری ۳۴ دستگاه خودروی «هایما» به مدیران ایران خودرو، افزود: ما با مسئولان مربوطه از جمله وزارت صمت مکاتبه کردیم و از آنها توضیح خواستیم که واگذاری‌ها چه میزان بوده و بر اساس چه ضوابطی انجام شده است.

بازرس ویژه رئیس‌جمهوری با بیان اینکه موضوع با جدیت در حال پیگیری است تا مشخص شود کدام دستگاه‌ها متقاضی چه تعداد خودرو بوده‌اند، تاکید کرد این درخواست‌ها از قوای مختلف بوده و گزارش جمع‌بندی بررسی‌ها به اطلاع مردم خواهد رسید.

درویشیان در پاسخ به اینکه در این پرونده دقیقا چه کسی مرتکب تخلف شده، توضیح داد: ارزیابی این موضوع نیازمند بررسی دقیق است اما افراد و دستگاه‌ها مختلف ممکن است درخواست‌هایی خارج ضوابط داشته باشند، کسی که این درخواست را اجرا می‌کند، قاعدتاً مقصر است ولی درباره این موضوع هنوز نمی‌توان نظر قطعی داد و منتظر توضیحات مسئولان هستیم.

وی خاطر نشان کرد که در موضوع واگذاری خارج از ضابطه خودرو به مدیران ایران خورو، وزیر صنعت نیز همکاری لازم را داشت.

به گزارش ایرنا، رئیس‌جمهوری در جلسه روز یکشنبه هیات دولت درباره گزارش‌های واصله از فروش خارج از ضابطه خودرو به برخی دستگاه‌ها تاکید کرد که هیچ دستگاهی حق گرفتن امتیاز ویژه برای خود ندارد و وزارت صمت و بازرسی ریاست جمهوری را مامور رسیدگی به تخلف در فروش رانتی خودرو کرد.رئیس‌جمهوری همچنین نظارت بر فرآیند فروش خودرو در چارچوب دستورالعمل ۸ بندی را که سال گذشته در جریان بازدید از پارکینگ ایران خودرو اعلام شد، مورد تاکید قرار داد.

رئیس‌جمهوری اسفند سال گذشته پس از بازدید سرزده از شرکت خودروسازی ایران خودرو، دستور هشت ماده‌ای برای «بهبود وضعیت صنعت خودروسازی کشور» ابلاغ کرد که در این دستور افزایش حداقل ۵۰ درصدی تولید خودرو در سال ۱۴۰۱، تولید و عرضه حداقل یک خودروی اقتصادی، توقف تولید سه خودرو قدیمی و جایگزینی آنها به خودروهای جدید، تامین قطعات خودرو و عرضه فوری خودروهای دپو شده در انبارهای شرکت‌های خودروساز و حذف تدریجی روند قرعه‌کشی با افزایش عرضه از جمله این دستورات بود.

رئیس کل بانک مرکزی:

بازار مبادله ارز و طلا بهمن ماه افتتاح می‌شود

رئیس کل بانک مرکزی از افتتاح بازار مبادله ارز و طلا برای تامین نیازهای مردم از نیمه اول بهمن‌ماه خبر داد و گفت: به سمتی حرکت می‌کنیم که تمام نیازهای ارزی رسمی و بانکی در بازار مبادله و سامانه نیما تامین شود.

به گزارش ایرنا، محمدرضا فرزین در حاشیه جلسه نوبت عصر یکشنبه کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ گفت: در این جلسه گزارشی از سیاست‌های ارزی و پولی سال آینده ارائه کردم، البته ریاست کمیسیون تلفیق هم درخواست داشتند که ما یک برآورد هم از اثرات بودجه بر تورم سال آینده داشته باشیم که این گزارش در جلسه آینده به کمیسیون ارائه خواهد شد. رئیس کل بانک مرکزی تاکید کرد: سیاست‌های ارزی همان‌طور که قبلا هم اعلام کردیم در چارچوب سیاست‌های تثبیت اقتصادی است و امسال این موارد را در بودجه منظور می‌کنیم تا در سال آینده این سیاست‌ها دنبال شود.

فرزین افزود: همان‌طور که قبلا هم بیان شده در سامانه نیما میانگین نرخ ارز ۲۸، ۵۰۰ تومان را مبنای خرید و فروش ارز گذاشته‌ایم، همین‌طور در نیمه اول بهمن‌ماه بازار مبادله ارز و طلا را هم افتتاح می‌کنیم تا در این بازار بقیه نیازهای خدماتی - ارزی مردم تامین شود. در نتیجه به سمتی حرکت می‌کنیم که تمام نیازهای ارزی رسمی و بانکی در بازار مبادله و سامانه نیما تامین شود.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا این سیاست انقباضی و انبساطی خواهد بود، گفت: این سوال را باید سازمان برنامه و بودجه پاسخ دهد، ولی در مورد اینکه سیاست انبساطی و انقباضی است؟ باید بگویم معتقدیم سیاست‌ها باید در راستای سیاست‌های تثبیت اقتصادی باشد، بنابراین اگر این سیاست‌ها شدیداً انبساطی باشد، قطعا منجر به تثبیت نخواهد شد و اگر به طور شدید انقباضی باشد هم ما از بابت رشد دچار مشکل خواهیم شد به همین دلیل این سیاست‌ها باید به گونه‌ای باشد که در زمینه تثبیت اقتصادی در سال آینده به ما کمک کند.

رئیس کل بانک مرکزی در مورد قول خود به نمایندگان برای تلاش در زمینه کاهش نرخ تورم در سال ۱۴۰۲ گفت: در کمیسیون تلفیق عرض کردم تورم سال آینده دو بال دارد یک بال آن بودجه است که دست مجلس و دولت است و یک بال آن هم سیاست‌های بانک مرکزی است.

ما در سیاست‌های خودمان قطعا با انضباط پولی در بانک‌ها تلاش می‌کنیم که تورم را کاهش دهیم ولی در سیاست‌های مالی و سیاست‌های که در لایحه بودجه گنجانده می‌شود، اعم از سیاست‌هایی در زمینه درآمد و هزینه‌ها هم باید به ما کمک کند تا ما بتوانیم تورم سال آینده را کاهش دهیم.

عکس روز

یخ‌زدگی تالاب بین‌المللی چُغاخور در چهارمحال و بختیاری

عکس: مهر

ویژه‌تر از خبر

مردم نگران تامین پایدار آب و برق نباشند

وزیر نیرو با تاکید براینکه مردم نگران تامین آب وبرق پایدارنباشند، گفت: ازمردم عزیز کشورمان می‌خواهیم برای حفظ پایداری شبکه باصرفه‌جویی ومصرف صحیح انرژی به ما در تحقق این امرمهم یاری برسانند.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از وزارت نیرو، علی اکبر محرابیان در رابطه با برودت هوا و مشکلات مرتبط به خدمت رسانی در صنعت آب و برق کشور گفت: وقتی دمای هوا کاهش پیدا می‌کند، خدمات‌رسانی در حوزه آب و برق نیز با مشکلاتی همراه می‌شود که از جمله آنها می‌توان به پدیده یخ زدگی آب و نیمه جامد شدن سوخت‌های مایع اشاره کرد که فعالیت نیروگاه‌ها را دشوار می‌کند.

وی ادامه داد: در این شرایط باید به صورت پیوسته مراقب تاسیسات و سازه‌های آب و برق باشیم که همکاران ما در صنعت آب و برق برای خدمت رسانی مطلوب و پیوسته در این زمینه تلاش زیادی می‌کنند. وزیر نیرو با اشاره به اینکه مردم بابت تامین آب و برق پایدار نگرانی نداشته باشند، افزود: از مردم عزیز کشورمان می‌خواهیم برای حفظ پایداری شبکه با صرفه‌جویی و مصرف صحیح انرژی به ما در تحقق این امر مهم یاری برسانند. وی با تاکید بر اینکه در صنعت آب و برق آمادگی کامل برای خدمت رسانی وجود دارد، از همراهی ادارات با دولت در حوزه صرفه‌جویی انرژی قدردانی کرد و گفت: امروز روحیه صرفه‌جویی در ادارات کشور عمومی شده است و ادارات هم در تابستان امسال و هم اکنون در زمستان نشان دادند که چقدر می‌توانند در کاهش مصرف انرژی به ما کمک کنند.

وزیر نیرو در ادامه با بیان اینکه عقیده دارم در این فضا اگر کسی مصرف انرژی را رعایت نکند خودش متضرر شده است، اضافه کرد: صرفه‌جویی در مصرف انرژی و درست مصرف کردن انرژی نیاز به یک روحیه ایثارگرانه و مقاومتی دارد و اگر کسی در مصرف انرژی صرفه‌جویی نکند، در واقع از مسابقه ایثار و هم نوع دوستی عقب مانده است.

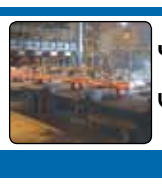
محرابیان در ادامه ضمن رضایت‌بخش خواندن بارش‌های اخیر گفت: در سال آبی جاری تاکنون به نسبت بارش‌های خوبی داشتیم و جز استان‌هایی چون تهران، البرز، همدان و قزوین و استان‌های شرقی که در آنها با شرایط عادی فاصله داریم، در دیگر استان‌ها شرایط رضایت بخش بوده است.

وی در پایان نیز با تاکید بر اینکه درحال‌حاضر میزان پرشدگی سدهای کشور به ۴۰ درصد رسیده است، بیان کرد: امیدواریم با افزایش دما در آینده و به جریان افتادن رواناب‌ها میزان پرشدگی سدهای کشور نیز افزایش یابد.

گسترش صنعت
سه‌شنبه
۲۷ دی ۱۴۰۱
۲۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
۱۷ ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۴۷
پیاپی ۳۵۶۵
www.sanatnewspaper.com

خودرو گرفتار در مارپیچ قیمت‌گذاری

زینت به سبک فناوری

نقدینگی بانک‌ها در مرز بحران

عکس: صنعت

ایران‌خودرو از اقتصاددانان درخواست کرد

ارائه راهکار برای ساماندهی بازار خودرو

به دنبال سخنان اخیر مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو مبنی بر ضرورت تبیین دیدگاه‌های صاحب نظران و کارشناسان اقتصادی در راستای نحوه عرضه خودرو و کنترل قیمت‌ها در بازار، جمعی از فعالان رسانه‌ای حوزه اقتصاد و صنعت خودرو در بیانیه‌ای اعلام کردند: با توجه به فضای ملتهب حاکم بر بازار خودرو کشور، لازم است تا استادان دانشگاه، صاحب‌نظران و اقتصاددانان، با تبیین راهکارهای اثربخش و اظهارنظر در زمینه سامان‌دهی بازار و روند عرضه و تقاضا، مسئولان را برای تصمیم گیری صحیح و عادلانه همراهی و یاری کنند.

جمعی از فعالان رسانه‌ای حوزه اقتصاد و صنعت خودرو با انتشار بیانیه‌ای از اقتصاددانان درخواست کردند برای سامان‌دهی بازار خودرو راهکار ارایه دهند. به گزارش ایکوپرس در این بیانیه آمده است: در حال حاضر عرضه خودرو به صورت قرعه‌کشی و یا طرح‌های دیگری از این قبیل، تنها به رونق بازار دلالی و واسطه‌گری کمک می‌کند و رانت و فساد گسترده‌ای را به نفع سودجویان ایجاد می‌کند که در حقیقت به زیان مصرف‌کننده واقعی است و رشد پی‌درپی قیمت‌ها در سطح بازار را به دنبال خواهد داشت.

در ادامه این بیانیه آمده است، در عین حال نمی‌توان روند فزاینده رشد نرخ ارز را در افزایش قیمت‌ها بی‌تاثیر دانست و در شرایط کنونی که اراده‌ای برای آزادسازی قیمت خودرو وجود ندارد، عرضه محصولات خودروسازان از طریق بورس کالا تنها راه حلی است که می‌تواند قیمت کارخانه را به قیمت بازار نزدیک کند و فضا را به نفع خریداران و مصرف‌کنندگان واقعی تغییر دهد. در بخش دیگری از این بیانیه به این موضوع اشاره شده است که عرضه خودرو در بورس کالا به سرعت معضل قیمت‌گذاری را برطرف و زمینه کاهش زیان انباشته خودروسازان را فراهم خواهد کرد، زیرا در شرایط فعلی و عرضه خودرو به صورت قرعه‌کشی، نه تنها سود حاصل از افزایش قیمت‌ها در سطح بازار به نفع خودروساز نیست، بلکه سرمایه خریداران واقعی و سهام‌داران به جیب دلالان و واسطه‌ها سرازیر می‌شود.

در ادامه آمده است، در شرایط فعلی تجمیع دیدگاه‌های صاحب‌نظران اقتصادی در زمینه نحوه عرضه و قیمت‌گذاری خودروهای داخلی راه‌گشا خواهد بود، زیرا در حال حاضر اختلاف قیمت کارخانه و بازار برخی از محصولات به بیش از دوبرابر رسیده و این بدان معناست که خودروساز یک چمدان پول نقد معادل ارزش خودرو و حتی بالاتر را در صندوق عقب خودرو قرار داده و تحویل مشتری می‌دهد.

در همین حال به این موضوع اشاره شده، در شرایطی که تولید برخی از خودروها با زیان همراه است، نمی‌توان انتظار داشت این سود هنگفت به جیب دلالان و واسطه‌ها سرازیر شود و در مقابل خودروساز برای پرداخت بدهی به قطعه‌سازان، اجرای طرح‌های توسعه محصول و دیگر برنامه‌های خودکفایی با مشکلات نقدینگی مواجه نباشد.

از سوی دیگر به نظر می رسد، التهاب قیمت‌ها در بازار هیچ ارتباطی به عرضه خودرو در بورس کالا ندارد و به طور حتم افزایش قیمت ارزهای خارجی و شکل‌گیری انتظارات تورمی نقش یک به یک، خطی و مستقیم در افزایش قیمت خودرو در سطح بازار دارد و ارتباط دادن آن به عرضه خودرو در بورس کالا یک اشتباه تحلیلی است.

در چنین شرایطی نیازمند دیدگاه‌های اقتصاددان مبتنی بر مولفه‌های علم اقتصاد هستیم و به همین منظور فعالان رسانه در راستای شفاف‌سازی و کمک به بهبود اقتصاد کشور و فضای حاکم بر بازار خودرو، پذیرای نظارت و دیدگاه‌های استادان دانشگاه و اقتصاددانان خواهند بود.

ایجاد اشتغال پایدار

درخواست از همکاری دانشگاهیان و اقتصاددانان برای ارایه راهکار ساماندهی بازار خودرو درحالی مطرح شده که به گفته برخی از مسئولان این حوزه، ایران خودرو در ایجاد اشتغال پایدار موفق بوده است. چنانچه عضو انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور اقدامات ایران خودرو در ایجاد اشتغال پایدار در جامعه را بسیار موثر و قابل اهمیت دانست و بر حذف قیمت‌گذاری دستوری برای تداوم این روند تاکید کرد.

ناصر رحیمی ضمن بیان این مطلب افزود: از گذشته به شرکت‌های خودروسازی و قطعه‌سازی به عنوان یک صنعت اشتغالزا نگریسته می‌شده و در حال حاضر نیز شرکت ایران خودرو در ایجاد اشتغال در کشور موفق بوده است. وی افزود: کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی، کسب و کار پایدار، کاهش مفسده‌ها و بزهکاری‌ها از آثار مثبت اشتغال زایی ایران خودرو در کشور بوده است. عضو انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور در خصوص راهکارها و اقدامات موردنیاز برای تداوم این روند در شرکت‌های خودروسازی از جمله ایران خودرو تصریح کرد: تولید خودروهای روز و همگامی با تکنولوژی روز دنیا از جمله اقداماتی است که باید انجام شود.

رحیمی در پایان با اشاره به این که برای واردات تکنولوژی و تولید خودروهای روز دنیا به غیر از شرکت ایران خودرو، حاکمیت و دیپلماسی برقراری ارتباطات بین‌المللی همگی در کنار یکدیگر از عوامل موثر هستند، در خصوص کمک‌هایی که دولت می‌تواند در راستای رفع موانع تولید به صنعت خودروی کشور داشته باشد، خاطرنشان کرد: مهم‌ترین اقدامی که دولت می‌تواند انجام دهد، این است که قیمت‌گذاری دستوری را حذف کند تا دست خودروساز برای تولید باز شود و پس از آن شرکت‌های خودروسازی خودشان نسبت به نحوه واردات تکنولوژی روز دنیا آگاه هستند.

عبور از بحران

در اخبار پیرامون صنعت خودرو این روزها بیش از هر زمان دیگری صحبت از افزایش تولید خودروسازان می شود. عبور خودروسازان از کل تولید خود در سال گذشته طی حدود ۹ ماه از سال جاری مهمترین خبری است که در این ایام به گوش می رسد.

این در حالی است که اهالی صنعت عقیده دارند، اگر دو خودروساز بزرگ کشور و بخش خصوصی با همین فرمان تا آخر سال حرکت کنند، احتمالا به یک رکورد قابل تامل در سخت ترین دوران تحریمی دست خواهند یافت. امری که برای رسیدن به آن راهی دشوار طی شده و بخشی از مسیر باقی است.

در سال های پس از تحریم یعنی درست بعد از اردیبهشت ماه سال ۹۷ که حتی صنعت خودرو قبل از اقتصاد ایران تحریم شد، خودروسازان تا به امروز با مشکلات بسیاری دست و پنجه نرم کرده اند که سخن گفتن در خصوص آنها تکرار مکررات است. در این دوران از نظر زنجیره تولید خودرو باید مهم ترین مشکل را تامین نقدینگی و مواد اولیه در زنجیره تامین دانست. به طور کلی فرآیند تولید خودرو را اگر شبیه یک خیابان تصور کنیم، ابتدای خیابان زنجیره تامین قرار دارد و در انتها نیز فروش محصول توسط خودروساز. البته پلتفرم ها قبل از ورود به جاده تولید در همکاری با موسسات معتبر و قطعه سازان طراحی شده اند و به همین دلیل صرفا مقصود از این خیابان فرآیند تولید است. از طرفی به دلیل وجود قیمت دستوری برای فروش خودرو توسط دو خودروساز بزرگ کشور، تامین مالی و پرداخت بدهی به زنجیره تامین نیز کابوس ترسناک دو خودروساز بود. در این دوران شعارهای بسیاری با موضوع اصلاح همکاری با زنجیره تامین و موضوعاتی از دست به گوش رسید، اما مردان تریبونی بلد راه تولید نبودند و به همین دلیل صنعت خودرو در سال گذشته هزاران میلیارد تومان بابت استراتژی های نادرست متضرر شد.

براساس اخبار منتشر شده، در ماه‌های ابتدایی سال بخشی از ظرفیت زنجیره تامین را حتی به قیمت کاهش تولید به تکمیل خودروهای ناقص اختصاص داد تا این بار سنگین از دوش ایران خودرو برداشته شود. ضمن این که با تنظیم روند تولید و تامین، از خرداد ماه سال جاری تولید خودروهای ناقص پایان یافت و به این ترتیب ایران خودرو در سال جاری توانسته با تولید عبور مستقیم دست کم تا ۲۱۰۰ میلیارد تومان از هزینه های اضافه تولید ناقص جلوگیری کند. از طرفی با قطع تولید خودروهایی چون سمند و ۴۰۵ که ضرر ده بودند، طبق آمارهای منتشر شده تا ۸۲۰۰ میلیارد تومان صرفه جویی شده است.

هر چند نباید فراموش کرد ثبت رکورد تولید و کاهش روند زیان انباشته در شرکت تولیدی صنعتی چون ایران خودرو بدون یافتن چالش‌های اساسی و راه حل آن امکان پذیر نبوده است. از این رو یافتن گلوگاه‌های تامین از راه تولید عبور مستقیم از مهم‌ترین اقدامات این خودروساز در سال جاری بود. به این معنی که این خودروساز به قطع تولید خودروی ناقص و حرکت به سمت تولید خودروی کامل توانست علاوه بر یافتن دقیق میزان کسری قطعات، توان تامین کنندگان را نیز سنجش کند. به این ترتیب در بسیاری از قطعات که تامین کننده توان کافی را نداشت و همین موضوع باعث تولید ناقص می شد، از تامین کنندگان دیگر در زنجیره استفاده کرد.

در نتیجه این اقدامات طی یک بازه زمانی ایران خودرو توانست با اصلاحات ویژه در زنجیره تامین و ایجاد ظرفیت های جدید در این بخش، علاوه بر عبور از تولید خودروی ناقص و تکمیل و تجاری سازی خودروهای کف، تولید را نیز افزایش دهد. این در شرایطی است که با روش های مدیریت در این شرکت، علاوه بر افزایش تولید، کیفیت، رضایت از خدمات پس از فروش، گسترش محصول و استفاده از فناوری های جدید نیز در دستور کار قرار دارد.

سخن پایانی

به این ترتیب می‌توان گفت امروز ایران خودرو به عنوان بزرگ ترین خودروساز خاورمیانه در حال عبور از بحران های گذشته است و می رود تا در چشم انداز سال آینده خود، ۹۰۰ هزار دستگاه خودرو تولید کند. در حقیقت ایران خودرو با تولید عبور مستقیم یک تیر را به چند نشان زد.

اگر دو خودروساز بزرگ کشور و بخش خصوصی با همین فرمان تا آخر سال حرکت کنند، احتمالا به یک رکورد قابل تامل در سخت ترین دوران تحریمی دست خواهند یافت

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

گزارش خبری

رونمایی از قوی‌ترین موتور داخلی در ایران‌خودرو

نسل جدید پیشرانه محبوب خانواده EF با نام EFP به‌زودی طی مراسمی رونمایی و به تولید انبوه می‌رسد و به‌عنوان قدرتمندترین قوای محرکه‌ای که در حال‌حاضر در صنعت خودرو ایران تولید می‌شود، قرار است برای نخستین‌بار روی دناپلاس توربو جدید که امکانات ایمنی و رفاهی بیشتری نسبت به نسخه پیشین دارد، نصب شود. به گزارش ایکوپرس، عادل پیرمحمدی، قائم مقام توسعه محصول، کیفیت و پروژه‌های ایران خودرو درباره پیشرانه جدید EFP اظهار کرد: این موتور روی خودرو دناپلاس توربوشارژ جدید نصب خواهد شد که تولید انبوه این خودرو هم‌زمان با تارای سال در دهه مبارک فجر امسال آغاز می‌شود.

وی در ادامه بیان کرد: پیشرانه EFP با هدف بهبود کیفیت محصولات ایران خودرو در زمینه قوای محرکه، تولید محصولاتی رقابت‌پذیر با استاندارد روز، کاهش مصرف سوخت، کاهش آلایندگی و دستیابی به استانداردهای آلایندگی بالاتر از جمله یورو ۶ بوده که خوشبختانه گروه صنعتی ایران خودرو با توسعه خانواده پیشرانه EFP به این اهداف دست یافته است. پیرمحمدی با اشاره به وجود اشتراک نامی که بین پیشرانه EFP و پیشرانه نسل قبلی EF۷ تصریح کرد: هیچ اشتراکی در بحث قطعات میان این دو پیشرانه وجود ندارد و بیشتر قطعات EF۷P کاملا از لحاظ طراحی با پیشرانه EF۷ قدیمی متفاوت است. قائم مقام توسعه محصول، کیفیت و پروژه‌های ایران خودرو در ادامه اظهار کرد: با وجود این تفاوت، پیشرانه EFP به نحوی طراحی شده که سرسیلندر و بلوک سیلندر آن روی خط تولید EF۷ امکان تولید داشته باشد. پیرمحمدی با بیان اینکه در نخستین گام، نسخه توربوشارژ پیشرانه EFP روی خط تولید می‌رود، خاطرنشان کرد: قرار است این قوای محرکه روی خودرو دناپلاس توربوشارژ جدید با امکانات رفاهی و ایمنی بیشتر نصب شود. وی در ادامه گفت: بهینه‌سازی‌های انجام‌شده روی این پیشرانه موجب افزایش توان و گشتاور تولیدی موتور EFP نسبت به موتور EF۷ توربو قدیمی شده است. پیرمحمدی درباره تفاوت‌های موتورهای EFP با موتور EF۷ قدیمی گفت: قطعات اصلی این قوای محرکه شامل میل‌لنگ، یاتاقان‌ها، شاتون، پیستون، میل بادامک، سرسیلندر، منیفولد هوای ورودی، منیفولد دود خروجی، سیستم EMS، توربوشارژ، سیستم خنک‌کننده و... آن کاملا متفاوت بوده که این قطعات با هدف کاهش مصرف سوخت و آلایندگی و افزایش راندمان در مرکز تحقیقات ایران خودرو و مرکز تحقیقات موتور ایران خودرو (ایپکو) طراحی شده و با همکاری خوب زنجیره تامین، تولید انبوه آن آغاز شده است. وی تصریح کرد: پیشرانه EFP توربو دارای سیستم پیشرفته زمان‌بندی متغیر سوپاپ‌ها CVVT بوده و طراحی و تولید آن یک دستاورد بسیار بزرگ برای گروه صنعتی ایران خودرو و همچنین صنعت خودرو کشور آن هم در زمان تحریم‌ها به‌شمار می‌رود. پیرمحمدی عنوان کرد: موتور EFP در حال‌حاضر قدرتمندترین قوای محرکه‌ای بوده که روی خودروهای تولید داخل نصب شده و محصولات ایران خودرو با بهره‌گیری از این پیشرانه به روز، پربازده و قدرتمند راه ساده‌تری را برای ورود به بازارهای صادراتی و همچنین رقابت با خودروهای وارداتی هم رده خواهند داشت.

به گفته وی، پس از نصب پیشرانه EFP روی خودرو دنا پلاس توربو جدید، ایران خودرو قصد دارد تا این پیشرانه قدرتمند و به روز را روی کراس اوور ری‌را نیز که سال آینده تولید انبوه آن آغاز می‌شود، نصب کند.

گفتنی است، پیشرانه EFP توربوشارژ دارای ۴ سیلندر و ۱۶ سوپاپ و قادر به تولید قدرتی بین ۱۶۰ تا ۱۷۰ اسب بخار است و ماکزیمم گشتاور آن نیز ۲۴۰ نیوتن متر اعلام شده است. پیشرانه EF۷ توربو قدیمی قدرتی معادل ۱۵۰ اسب بخار و گشتاوری معادل ۲۱۵ نیوتن متر را تولید می‌کند. بدین‌ترتیب موتور EF۷ پلاس توربو حدود ۱۰ تا ۲۰ اسب بخار قدرت بالاتر و ۲۵ نیوتن متر گشتاور بیشتری تولید می‌کند و همه این دستاوردها در شرایطی حاصل شده که مصرف سوخت و آلایندگی آن نیز کاهش و دوام پیشرانه نیز افزایش یافته است.

رکورد تولید ۱۱ ساله زامیاد شکست

هم‌زمان با میلاد حضرت زهرا (س)، شرکت زامیاد موفق شد با تولید ۳۷ هزار و ۴۰۱ دستگاه خودرو، از کل تیراژ تولید سال گذشته عبور کند.

به گزارش سایپانیوز، شرکت زامیاد در راستای تحقق منویات رهبر معظم انقلاب در سال تولید اشتغال‌آفرین دانش‌بنیان، همسو با راهبرد گروه خودروسازی سایپا مبنی بر افزایش عرضه خودرو به بازار و با حمایت و مشارکت تمامی ارکان زنجیره ارزش خودرو از تامین تا خدمات پس از فروش، ۷۰ روز زودتر و در ۲۱ دی سال جاری توانست رکورد تولید سال گذشته را به ثبت برساند. سیدمحسن مرتضوی، مدیرعامل شرکت زامیاد همزمان با شکسته شدن رکورد تولید ۱۱ سال اخیر این شرکت، با حضور در جمع کارکنان خطوط تولید و تشکر از تلاش و کوشش شبانه‌روزی آنها در سخنانی خاطرنشان کرد: شرکت زامیاد در سال ۱۴۰۱ نقش پررنگی در حوزه تولید و عرضه خودروهای تجاری سبک ایفا کرده که می‌توان به توسعه سبد محصول این شرکت با عرضه خودروهایی چون: پادرا پلاس لانگ، پیکاپ های زاگرس، کارون و... اشاره کرد. او دستیابی به رکورد تولید ۵۰ هزار دستگاه انواع خودرو تجاری سبک در سال جاری را از اهداف مهم شرکت زامیاد بر شمرد و تاکید کرد: تمام تلاش و کوشش خود را به کار خواهیم بست تا همزمان با تحقق این مهم، ارتقای کیفیت محصولات تولیدی را نیز سرعت بخشیم. مرتضوی همچنین با اشاره به روند افزایش تولید شرکت زامیاد در سال آینده، اعلام کرد: با توجه به برنامه استراتژیک و خاص این شرکت در راستای توسعه محصول و برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، انتظار داریم در فرآیند تولید سال آینده، نرخ افزایش ۷۰ درصدی را شاهد باشیم؛ ضمن اینکه با طرح‌ریزی انجام‌شده، تنوع محصولات در رده خودروهای تجاری سبک، نیمه سنگین، سنگین و مسافری را خواهیم داشت که به امید خدا و تلاش خانواده بزرگ زامیاد، این شرکت در سال آینده، چشمگیرتر از گذشته در حوزه تولید و عرضه خودروهای تجاری کشور حاضر خواهد شد. مدیرعامل شرکت زامیاد درباره گسترش فضای تولیدی در این شرکت گفت: با توجه به توسعه فعالیت‌های شرکت زامیاد، فضای زیرساختی این شرکت نیز با نگاه به فعالیت‌های تبیین شده، گسترده‌تر خواهد شد و در سال‌های آینده ما شاهد چهره دیگری از زامیاد خواهیم دید. او با اشاره به فروش محصولات جدید شرکت زامیاد از طریق این شرکت بیان کرد: به دستور مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا، فروش محصولات جدید این شرکت همچون وانت پادراپلاس لانگ، پیکاپ زاگرس و... از سوی شرکت زامیاد به بازار تقاضا عرضه خواهد شد. مرتضوی تاکید کرد: زامیاد گام‌های بسیار خوبی در مسیر خودکفایی برداشته است و قطعاتی که در گذشته از کشورهای خارجی تامین می‌شده، اکنون داخلی سازی می‌شود و امید است محصولات جدید این شرکت با افزایش داخلی‌سازی، در آینده نزدیک به بازار عرضه شود. مدیرعامل شرکت زامیاد در پایان با تاکید بر تعهد و تمرکز بر کار، خطاب به کارکنان این شرکت بیان کرد: اهداف و برنامه‌های کلان خانواده بزرگ زامیاد تنها با تمرکز و تعهد انجام درست امور محوله محقق خواهد شد و یکایک ما وظیفه داریم از هیچ کوششی دریغ نکنیم.

به موجب این گزارش، این شرکت در راستای جهش روند تولید محصولات تجاری در گروه خودروسازی سایپا در سال جاری و نیز هم زمان با تحقق برنامه‌های توسعه محصولات خود توانست با تولید ۳۷ هزار و ۴۰۱ دستگاه انواع محصولات سبک تجاری تا ۲۱ دی ماه سال جاری رکورد تولید خود را در سال بشکند.

بازدید معاون وزیر از خطوط تولید سایپا

معاون وزیر و رئیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و هیات همراه از مرکز تحقیقات و نوآوری صنایع خودرو سایپا و خط تولید خودرو شاهین بازدید کرد و از نزدیک در جریان تولید محصولات جدید این گروه خودروساز قرار گرفت.

به گزارش ایدرونیوز، علی نبوی در حاشیه بازدید از خطوط تولید شرکت سایپا گفت: خوشبختانه خودروسازان با افزایش تولید توانسته‌اند اهداف تیراژ تعیین‌شده در سال جاری را محقق کنند. او عملکرد سایپا را مناسب توصیف کرد و افزود: افزایش کیفیت خودروهای تولیدی، جمع‌آوری خودروهای ناقص کف پارکینگ، عدم‌تولید خودروهای بی‌کیفیت، ارائه محصولات جدید و باکیفیت مطلوب و افزایش مدت‌زمان گارانتی محصولات از عملکردهای خوبی است که در زمینه تحقق دستورات ریاست جمهوری در سایپا انجام شده است. نبوی تصریح کرد: با توجه به دستور رئیس‌جمهوری و وزیر صنعت، معدن و تجارت در مورد تحقق خصوصی‌سازی از طریق واگذاری شرکت‌های زیرمجموعه گروه سایپا و همچنین فروش سهام تودلی و سهام وساپا، مقدمات کار انجام‌شده و گام‌های بزرگی در این زمینه برداشته شده است. در این بازدید، مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا و اعضای هیات مدیره گزارشی از عملکرد یک‌ساله و همچنین برنامه‌های آینده گروه خودروسازی سایپا ارائه کردند.

یادداشت

جنگ‌وجدال برای خرید خودرو

شروین آشیدری
روزنامه‌نگار

مدت‌هاست مردم ایران نتوانسته‌اند، خرید خودرو به‌صورت مستقیم از درب کارخانه را تجربه کنند.

بعد از قرعه‌کشی که اماواگرهای زیادی در آن وجود داشت و در برخی از موارد شایعاتی درباره تقلب در آن نیز مطرح شد، حال وزارت صنعت، معدن و تجارت نسخه جدیدی برای مردم پیچیده است.

نسخه جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت، عرضه خودرو در بورس کالا است، این در حالی است که خرید خودرو از بورس کالا مثل عبور از هفت‌خوان رستم است که بسیاری از شهروندان با آن آشنایی ندارند.

با نسخه جدید به‌جای رقابت بین خودروسازان، این مردم هستند که باید برای خرید یک خودرو در بورس جنگ‌وجدال داشته باشند، اما از آنجایی که هیچ‌وقت دست دلالان از بازار خودرو کوتاه نمی‌شود، در این میان، عده‌ای سودجو از پیچیده بودن شرایط سوءاستفاده می‌کنند و با دریافت مبلغی برای متقاضیان از بورس، خودرو خریداری می‌کنند. باتوجه به شواهد، ماجرای رانت‌های عجیب‌وغریب خرید خودرو در ایران پایانی ندارد.

قسمت بعدی آزادسازی واردات خودرو است که البته برای بسیاری از مردم معنای خاصی ندارد. باتوجه به افزایش نجومی قیمت خودروها، دیگر دست مردم از خرید همین مدل‌های داخلی و مونتاژی با قوانین عجیب‌وغریب کوتاه شده، چه برسد به مدل‌های خارجی جدید.

اما نکته جالب توجه این است که نه‌تنها در بحث تولید خودرو، بلکه در زمینه واردات هم شاهد انحصار هستیم.

وزارت صنعت، معدن و تجارت به چند شرکت که در بین آنها خودروسازان داخلی هم قرار دارند، مجوز واردات داده که به واسطه آن خودروسازان در بخش فروش محصولات وارداتی نیز از سود خوبی بهره‌مند می‌شوند.

این در حالی است که اگر شما بودجه لازم برای خرید خودروهای وارداتی را نیز داشته باشید راهی جز بورس کالا ندارید.

درباره خودروهای وارداتی صحبت از قیمت‌های ۱ تا ۱.۵ میلیارد تومان است، اما به‌نظر می‌رسد قیمت‌هایی که برای این محصولات اعلام می‌شود، فراتر از این حرف‌ها باشد.

در این زمینه باید گفت قیمت خودروهای وارداتی صفرکیلومتر مدل ۹۷ در بازار بیش از ۱.۵ میلیارد تومان است.

البته سوالی که در این زمینه وجود دارد این است که سود حاصل از فروش این خودروها در بورس به جیب چه کسانی می‌رود؟

از بحث خودروهای داخلی و وارداتی هم که بگذریم، اشاره به مدل‌های مونتاژی نیز خالی از لطف نیست؛ بخشی که چینی‌ها از طریق آن توانسته‌اند بازار خودرو کشور را قبضه کنند.

این در حالی است که علاوه بر خودروهای چینی که در ایران مونتاژ می‌شوند، مدل‌هایی از آنها به کشور وارد خواهند شد که برای خرید آنها با قیمت‌های معمولا میلیاردی هم باید از طریق بورس اقدام کنید.

مشخص نیست آینده قیمت‌ها در بازار خودرو باتوجه به شرایط جدید عرضه خودرو در بورس به کدام سمت می‌رود، اما آنچه مسلم است، رانت‌های گسترده در این زمینه است که نمی‌تواند دست از این بازار پرسود بکشد، این در حالی است که سر بسیاری از متقاضیان واقعی خرید خودرو بی‌کلاه می‌ماند و مجبور به خرید از بازار آزاد با قیمت‌های چند برابری خواهند شد.

شاید بتوان گفت تنها راه چاره در این شرایط افزایش تیراژ تولید و آزادسازی قیمت‌هاست تا همه بتوانند طعم خرید مستقیم خودرو از کارخانه در هر زمان که می‌خواهند را بچشند.

رشد صنعت در آذر ۱۴۰۱

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درباره پایش بخش صنعت و معدن در آذر ۱۴۰۱ نشان می‌دهد شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی به ترتیب افزایش ۱۲.۹ و ۱۵.۷ درصدی داشته است.

به گزارش مهر، دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، در گزارشی با عنوان «پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آذر ۱۴۰۱؛ بخش صنعت و معدن اعلام کرد در آذر ۱۴۰۱، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی به بالاترین سطح در سال ۱۴۰۱ رسیده است.

براساس این گزارش، شاخص تولید و فروش آذر ۱۴۰۱ نسبت به ماه مشابه سال قبل به‌ترتیب با افزایش ۱۲. ۹ و ۱۵. ۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۲.۷ و ۳.۶ درصدی مواجه شده است. رشته فعالیت خودرو و قطعات در این ماه رکورد جدیدی ثبت کرده و شاخص تولید و فروش آن به‌ترتیب رشد ۴۸.۴ و ۸۶.۷ درصدی را نسبت به ماه مشابه سال قبل نشان می‌دهد. شاخص تولید رشته فعالیت دارو به بالاترین سطح در ۲ سال اخیر رسیده و نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۲۵.۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۷ درصدی داشته است. شاخص تولید و فروش رشته فعالیت ماشین‌آلات و تجهیزات در آذر روند صعودی خود در سال ۱۴۰۱ را ادامه داده و نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب رشد ۳۵.۵ و ۹۵ درصدی را ثبت کرده است. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس می‌افزاید: در آذر ۱۴۰۱ نرخ رشد ماهانه نرخ فعالیت‌های صنعتی بورسی رشد مثبت ۰.۲ درصدی را ثبت کرده و رشد نقطه به نقطه به ۳۵.۴ درصد رسیده است.

کارشناسان در گفت‌وگو با صمت مطرح کردند

خودرو گرفتار در مارپیچ قیمت‌گذاری

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

به‌نظر می‌رسد بازار خودرو در چرخه اشتباهات مدیریتی و تصمیمات ناگهانی گرفتار شده که پایانی ندارد و برخی کارشناسان هم معتقدند این نابلدی مدیریتی، روزگار این بخش را سیاه کرده است. اما چرا نمی‌توان پایانی بر این تصمیمات ضدونقیض متصور شد؟ چرا در صنعتی که به‌شدت حساس شده و ممکن است حتی کوچک‌ترین خبر پیامد بزرگی برای آن داشته باشد، شاهد این همه تناقض‌گویی هستیم؟ آیا با این شرایط، بازار خودرو روی آرامش را خواهد دید و از مدیریت سلیقه‌ای رهایی خواهد یافت؟ در کمتر از یک سال، بازار خودرو شاهد سه تصمیم متفاوت در حوزه قیمت‌گذاری بود؛ در ابتدای سال، شورای رقابت حذف شد، سپس عرضه خودرو در بورس کلید خورد و به‌تازگی هم صحبت از بازگشت مجدد شورای رقابت به عرصه قیمت‌گذاری خودرو شده است. صمت برای پاسخ به این پرسش‌ها با برخی از کارشناسان این حوزه به گفت‌وگو نشسته است. با صمت همراه باشید.

عکس: صمت

> سازکار فروش و عرضه خودرو در حوزه اجرا در دست دولت است و مجلس در اجرا و اینکه دولت در این زمینه چگونه عمل می‌کند، دخل و تصرفی ندارد

نوسانات بازار خودرو، پیامدهای اقتصادی منفی دارد

حجت‌اله فیروزی، عضو کمیسیون صنعت مجلس شورای اسلامی درباره چالش‌های مربوط به قیمت‌گذاری در بازار خودرو و تغییر ناگهانی در سازکارهای این بازار، به صمت گفت: در این زمینه برای رفع ابهام لازم است به چند مورد اشاره شود. نکته اول اینکه، خبری در برخی رسانه‌ها منتشر شده مبنی بر اینکه مجلس به دولت مجوز داده و دولت را ملزم به عرضه خودرو در بورس کرده که چنین موضوعی اصلا صحت ندارد. هیچ مصوبه‌ای درباره عرضه خودرو یا الزام دولت به عرضه خودرو در بورس وجود ندارد. شاید در جلسات کمیسیون صنعت مجلس و دولت به این موضوع پرداخته شده، اما فقط در حد اظهارنظر بوده و مجلس هیچ‌گونه مصوبه‌ای در این زمینه نداشته است؛ یعنی این نظریه هیچ‌وقت تبدیل به مصوبه و قانون نشده است.

فیروزی ادامه داد: نکته دوم اینکه، سازکار فروش و عرضه خودرو در حوزه اجرا در دست دولت است و مجلس در اجرا و اینکه دولت در این زمینه چگونه عمل می‌کند، دخل و تصرفی ندارد. فقط مجلس تاکید بر حمایت از تولید دارد و اگر بخش تولید که خودرو هم جزو آن است، در بودجه سالانه نیاز به مصوبه‌ای برای تقویت داشته باشد، طبیعی است که مجلس در این زمینه اقدام و قانون‌گذاری می‌کند؛ به‌عبارتی تا زمانی که روند اجرای یک قانون در روال عادی طی می‌شود، مجلس دخالتی در این امور ندارد؛ بنابراین اینکه سازکار فروش خودرو، چگونه و به چه میزان باشد برعهده دولت است. البته تاکید می‌کنم مجلس همواره بر عملکرد دولت نظارت دارد.

اینکه قیمت‌گذاری خودرو قبلا ازسوی شورای رقابت انجام می‌شده و در حال حاضر با عرضه در بورس رقم می‌خورد یا در قالب قرعه‌کشی است و به‌تازگی صحبت از بازگشت دوباره شورای رقابت به عرصه قیمت‌گذاری خودرو می‌شود، اینها ابزارها و شیوه‌هایی است که دولت برای قیمت‌گذاری خودرو از آنها بهره می‌گیرد. شیوه‌ها برای مجلس مهم نیست؛ اساس این است که خودرو تولید شود، باکیفیت باشد، عرصه رقابت برای فعالان این بخش فراهم باشد و قیمت مناسب و خدمات پس از فروش داشته باشد. این موضوعاتی است که به تولیدکننده و به مردم به‌عنوان مصرف‌کننده برمی‌گردد و پیگیری آن در قالب نظارت به‌نوعی مربوط به مجلس است.

این عضو کمیسیون صنعت مجلس یازدهم در ادامه گفت: در گفتمان‌هایی که مجلس با دولت داشته، چه زمانی که قیمت‌گذاری در شورای رقابت بود و چه در حال حاضر که در قالب عرضه خودرو در بورس است، مجلس همواره بر عرضه خودرو باکیفیت و ارائه خدمات پس از فروش تاکید دارد.

تاکیدات نمایندگان مجلس

فیروزی درباره دغدغه نمایندگان مجلس در این بخش، اظهار کرد: در نشست‌های بین دولت و مجلس در کمیسیون صنعت یا با نمایندگان، همواره چند الزام برای ما مهم بوده است؛ اینکه اگر قرار است خودرو در بورس عرضه شود، اولا باید عرضه به میزانی باشد که منجر به تعادل بازار شود؛ یعنی با تقاضا تناسب داشته باشد. در حال حاضر، میزان عرضه در بورس با میزان تقاضا هیچ‌گونه تناسبی ندارد. از یک سو عرضه خودرو در بورس قطره‌چکانی است و از سوی دیگر، تقاضا به‌شدت بالاست و همین وضعیت منجر به افزایش قیمت خودروها می‌شود. دومین تاکید مجلس بر این است که اگر قرار بر عرضه خودرو در بورس است، در این روند باید مصرف‌کنندگان واقعی شناسایی شوند تا خودرو به دست آنها برسد، نه اینکه بورس تبدیل به بازار دلالی دیگری شود که بر قیمت خودروها بیفزاید.

این نماینده مردم در مجلس اظهار کرد: در بازار خودرو، علاوه بر مصرف‌کنندگان واقعی، فعالان اقتصادی و کسانی که به این صنعت به‌عنوان کسب‌وکار نگاه می‌کنند، میزان تقاضا را بالا و فضای رقابت سالم بین تولیدکننده، عرضه‌کننده و مصرف‌کننده واقعی را از بین می‌برند. سوم اینکه رقابت در بورس نباید به حدی گسترده شود که قیمت خودرو را از تعادل خارج کند. در اصل، رقابت تا زمانی وجود دارد که قیمت کالا از میزان واقعی آن بالاتر نرود. به‌عنوان مثال، عرضه میلگرد در بورس، عرصه رقابت بین شرکت‌های مصرف‌کننده این محصول است؛ بنابراین رقابت بین مصرف‌کنندگان واقعی است. این در حالی است که امروز شاهد رقابت بین مصرف‌کنندگان و فعالان بازار خودرو هستیم که برآیند آن، بالا رفتن قیمت خودرو است.

باتوجه به آنچه گفته شد، هر شیوه‌ای که دولت دنبال می‌کند باید منتهی شود به اینکه خودرو در نهایت به دست مصرف‌کننده واقعی برسد و از شمول کالای سرمایه‌ای خارج شود و عرضه خودرو با قیمت مناسب و حداکثر به‌عنوان مثال ۱۰ درصد (سود تولیدکننده) از قیمت تولید بالاتر باشد.

فیروزی در ادامه اظهار کرد: نکته سوم اینکه، خودرو عرضه‌شده باکیفیت باشد؛ ضمن اینکه به خدمات پس از فروش هم توجه شود. با این شاخص‌ها دیگر فرقی ندارد خودرو را در بورس عرضه شود یا غیر آن. اساس این است که خودرو با قیمت و کیفیت مناسب به دست مصرف‌کننده واقعی برسد.

هدف، ثبات اقتصادی باشد

این عضو کمیسیون صنعت مجلس درباره تغییر شیوه قیمت‌گذاری خودرو و مدیریت آن، گفت: هر بازاری باید آرامش‌بخش و اطمینان‌بخش باشد. در شرایط فعلی باید تصمیماتی که گرفته می‌شود، چه در قالب قوانین مجلس و چه تصمیمات دولت، به‌ویژه در حوزه خودرو که بازارهای دیگری هم به آن متصل هستند و وضعیت آن بر سایر بازارها هم تاثیرگذار است، یک پالس و نشانه مبنی بر آرامش، اطمینان و ثبات اقتصادی به مردم بدهد. شیوه‌های اقتصادی اگر منجر به ثبات اقتصادی نشود، قطعا به زیان جامعه است.

فیروزی در پایان در پاسخ به این پرسش که نابسامانی حاکم بر بازار خودرو چقدر مدیریتی است، اظهار کرد: نمی‌توان با قاطعیت گفت مشکلات بازار خودرو چقدر مدیریتی است، اما در مجموع به‌نظر من، به همان اندازه که نوسانات نرخ ارز بر اقتصاد تاثیرگذار است و زیان به‌بار می‌آورد، به همان میزان، نوسانات بازار خودرو، به‌ویژه قیمت آن، پیامدهای منفی در اقتصاد دارد. بسیاری به اشتباه سرمایه‌های خود را وارد این بازار می‌کنند و در نهایت مانند بازار سهام که عده‌ای دچار ضرر و زیان شدند، این امکان وجود دارد که در بازار خودرو هم آن وضعیت تکرار شود.

قیمت‌گذاری خودرو، پیچیده و مهم

محمدحسین پروانه، کارشناس صنعت خودرو نیز در این زمینه به صمت گفت: چالش قیمت‌گذاری را در همه بازارها شاهدیم. در حال حاضر در بازار خودرو، دیدگاه حاکم، نه اجازه می‌دهد بازار براساس عرضه و تقاضا قیمت را تعیین کند و نه قابلیت این را دارد که خودش تعیین‌کننده قیمت کالا باشد و اینکه عده‌ای عرضه خودرو در بورس را مفید و عده‌ای دیگر مخرب می‌دانند، به همین موضوع برمی‌گردد. برای عده‌ای، محور این است که بازار تعیین‌کننده قیمت است و شورای رقابت هم معتقد است قیمت‌گذاری خودرو باید توسط این شورا انجام شود. این تقابل در بازار خودرو در نهایت منجر به تصمیم‌گیری‌های متفاوت و تفاوت دیدگاه در اینکه خودرو در بورس کالا عرضه شود یا خیر، شده است. هر کدام از این دیدگاه‌ها، طرفداران خودش را دارد و وضعیت کنونی بازار خودرو هم متاثر از آن است.

چالش مدیریتی کلان

پروانه در پاسخ به این پرسش که وضعیت آشفته بازار خودرو، چقدر ناشی از رویه مدیریتی است، اظهار کرد: قطعا نابسامانی که در بازار خودرو شاهد آن هستیم به مدیریت آن برمی‌گردد. اینکه قیمت‌گذاری خودرو تعیین تکلیف نشده و مشخص نیست باید آن را به بازار آزاد بسپاریم یا با عرضه در بورس محقق کنیم، نشان‌دهنده این است که این موضوع به لحاظ مدیریتی و در سطح کلان حل نشده است.

وی ادامه داد: صنعت خودرو یک صنعت انحصاری به‌شمار می‌رود و طبق قانون باید شورای رقابت، قیمت‌گذاری خودرو را انجام دهد، اما وزارت صنعت، معدن و تجارت طبق مصوبه شورای هماهنگی اقتصادی، قیمت‌گذاری خودرو را به دست گرفت و چون قیمت‌گذاری پیامدهای سیاسی و اجتماعی دارد، وزارتخانه هر بار تصمیم به افزایش قیمت گرفته با مسائلی مواجه و گاه مجبور به عقب‌نشینی شده است.

این کارشناس حوزه خودرو افزود: حال که مدت زمان اجرای مصوبه یادشده منقضی شده، دوباره باید درباره قیمت‌گذاری خودرو تصمیم‌گیری شود. البته هنوز تصمیم جدیدی اتخاذ نشده و دوباره شورای رقابت اعلام موضع کرده است. عده‌ای از نمایندگان مجلس هم در اعتراض به اینکه صنعت خودرو، انحصاری است و باید جلوی رفتارهای انحصارگرایانه این صنعت گرفته شود، نامه‌ای به سازمان بازرسی ارسال کرده‌اند تا این سازمان به موضوع قیمت‌گذاری خودرو ورود کند. آنها به‌نوعی شورای رقابت را از این طریق برای قیمت‌گذاری مجدد فراخوانده‌اند. در این میان، وزارت اقتصاد هم بر عرضه خودرو در بورس کالا تاکید دارد. پروانه درباره اینکه کدام یک از این دیدگاه‌ها درست است، گفت: نظر کارشناسی ما این است که عرضه خودرو در بورس کالا، درست است و این رویه باید در کشور دنبال شود. وقتی قیمت به‌صورت دستوری تعیین می‌شود، اختلاف قیمتی بین کارخانه و بازار ایجاد می‌شود و چون قیمت کارخانه متناسب با تورم رشد ندارد، خروجی این سیاست، زیان خودروساز خواهد بود. علاوه بر این یک اختلاف قیمتی بین بازار و کارخانه ایجاد می‌شود که ناخواسته عده‌ای برای حفظ ارزش سرمایه‌ای که دارند به ثبت‌نام در طرح‌های قرعه‌کشی خودرو هجوم می‌آورند و این گونه است که شاهد ثبت‌نام بیش از ۸ میلیون متقاضی خرید خودرو هستیم؛ در حالی که این تقاضا، واقعی نیست.

وی اظهار کرد: در این بخش، موضوع دیگر این است که قدرت خرید ما نسبت به زمانی که یک میلیون و ۶۰۰ هزار دستگاه خودرو در کشور تولید می‌شد، افت کرده، اما تقاضا متناسب با آن کاهشی نبوده است. اگر در حال حاضر، ۲ میلیون خودرو تولید و در بازار عرضه کنیم هم نمی‌توانیم مطمئن باشیم با این روند عرضه و تقاضا، بازار کنترل خواهد شد، چون در بازار خودرو تقاضای سرمایه‌ای ایجاد شده است. پروانه افزود: عرضه خودرو در بورس هم می‌تواند راهکار میان‌مدت باشد و نمی‌توان آن را به‌عنوان راهکاری بلندمدت در نظر گرفت. در این روند، باید اختلاف قیمت بین بازار و کارخانه و تقاضای سرمایه‌ای از بین برود تا به تقاضای واقعی برسیم. برآورد کارشناسی این است که با نزدیک شدن قیمت کارخانه و بازار بورس کالا، حجم تقاضا افت می‌کند.

قیمت‌گذاری خودرو در هاله‌ای از ابهام

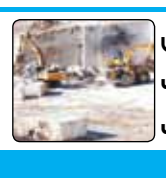
این کارشناس حوزه خودرو در پاسخ به این پرسش که در نهایت قرار است قیمت‌گذاری خودرو با کدام شیوه انجام شود، گفت: واقعیت این است که موضوع قیمت‌گذاری خودرو تبدیل به یک چالش بزرگ شده و هنوز در هاله‌ای از ابهام است. شورای رقابت اصرار بر قیمت‌گذاری دارد و وزارت اقتصاد نیز تاکید دارد خودرو در بورس کالا عرضه شود، ما هم به‌عنوان کارشناس، حرف وزیر اقتصاد را درست می‌دانیم و با عرضه خودرو در بورس موافق هستیم. البته هنوز به‌طور قانونی این موضوع حل‌وفصل نشده و در این زمینه دعوای حقوقی در جریان است.

وی در پاسخ به این سوال که چرا یک نهاد یا سازمان به‌طور مستقل عهده‌دار قیمت‌گذاری خودرو نمی‌شود، افزود: اینکه قیمت‌گذاری خودرو به یک نهاد خاص، واگذار شود، نیاز به تصمیم‌گیری در سطح بالا دارد و اینکه نخست باید درباره مسائل موجود به جمع‌بندی برسیم. البته بعید به‌نظر می‌رسد قیمت‌گذاری خودرو در یک نهاد متمرکز شود، چراکه صنعت خودرو با بخش‌های مختلف صنعت و بازار در ارتباط است و بعید است کسی حاضر باشد اختیار قانونی که دارد را به نهاد دیگری واگذار کند و دوم اینکه حوزه خودرو در کشور ما ابعاد سیاسی و اجتماعی دارد؛ بنابراین کارگروه مستقلی هم حاضر نیست مسئولیت آن را تمام و کمال بر عهده بگیرد. مثال مشابه این موضوع، چالش افزایش قیمت بنزین در کشور است که هیچ نهاد و مسئولی حاضر به پذیرش و انجام چنین کاری نیست. در این میان، عرضه خودرو در بورس موردتوافق برخی کارشناسان است، چون پیامدهای سیاسی و اجتماعی کمتری دارد. پروانه در پایان گفت: قیمت‌گذاری خودرو، مسئله مهم و پیچیده‌ای است، اما در کنار آن موضوعات دیگری هم مطرح است؛ اینکه سیاست‌گذاری مناسبی برای توسعه صنعت خودرو و عرضه خودرو باکیفیت وجود ندارد. ضمن اینکه انگیزه توسعه در صنعت خودرو به‌علت زیانده شدن تولید از بین رفته و تجهیزات این صنعت در حال مستهلک شدن است. باید این موارد را بررسی و حل کنیم تا کم کم وضعیت صنعت و بازار خودرو بسامان شود.

سخن پایانی

ناهماهنگی و عملکردهای جزیره‌ای در بخش‌های گوناگون اقتصاد، به‌ویژه بازار خودرو به‌روشنی دارای این پیام تلخ است که مدیران و متولیان امر، هنوز به عمق و گستره پیامدهای منفی ضعف در اطلاع‌رسانی و ناهماهنگی در تبیین مواضع و رویکردهای خود به‌ویژه در حوزه‌های اقتصادی پی نبرده‌اند.

خصوصی‌سازی شاهراه اشرافیت نیست

محدودیت گاز امسال زودرس شد

رانت یا جلب حمایت اجباری دولت

حرکت قطار فولادی‌ها روی ریل بومی‌سازی

عکس: صمت

سابقه صنعت فولاد در ایران به پیش از سال ۱۳۱۰ بازمی‌گردد. در آن زمان در زمین‌های اطراف کرج، منطقه وسیعی جهت اجرای پروژه در نظر گرفته شده بود و با کشور آلمان برای تامین تجهیزات و ماشین‌آلات مذاکره و قراردادی منعقد شد که با شروع جنگ جهانی دوم این عملیات ناتمام ماند. اما در ۲۳ دی ماه سال ۱۳۴۴ براساس موافقت‌نامه‌ای میان ایران و شوروی، روس‌ها متعهد شدند در ازای صادرات گاز ایران به شوروی، ذوب آهن اصفهان و ماشین‌سازی اراک را احداث کنند. امروز چیزی قریب ۶۰ سال از عمر این صنعت در کشور می‌گذرد و دغدغه امروز آن خودکفایی و بومی‌سازی است که هم توانایی آن به دست آمده و هم ضرورتی برای صرفه جویی ارزی است.

در گزارش امروز صمت به مرور اظهار نظرهایی در این زمینه پرداختیم.

صرفه‌جویی ارزی با بومی سازی

رئیس هیات عامل ایمیدرو از صرفه جویی نزدیک به ۱.۵ میلیارد دلاری با بومی سازی صنعت فولاد طی ۳ سال اخیر خبر داد.

به گزارش معدن‌نامه، وجیه ا... جعفری با بیان این مطلب اظهار داشت: طی ۳ سال اخیر با همکاری ایمیدرو و انجمن ملی فولاد ایران، با ایجاد سامانه کارلینک به عنوان حلقه اتصال، بستر سازی برای ورود سازندگان و شرکت‌های نیازمند شکل گرفت و درنتیجه، با احصای نیازمندی‌ها و متعاقب آن، با استفاده از دانش روز، بومی‌سازی قطعات و تجهیزات انجام شد.

رئیس هیات عامل ایمیدرو ادامه داد: طی این مدت، بیش از ۲۶ هزار قطعه و تجهیز در صنعت فولاد از طریق سامانه کارلینک بومی سازی شده که البته انجمن ملی فولاد، نقش بیشتری در این زمینه ایفا کرده است.

رفع نگرانی‌ها با اکتشافات عمقی

جعفری با اشاره به اینکه ذخایر موجود سنگ آهن براساس طرح جامع فولاد بین ۱۵ تا ۱۷ سال است گفت: ظرفیت پیش بینی شده ۵۵ میلیون تن فولاد بوده که در حال حاضر به ظرفیت ۴۵ میلیون تن رسیده است.

وی با اشاره به با انجام اکتشافات عمقی گفت: به زودی ذخایر جدیدی به مجموعه افزوده می‌شود که به نظر می‌رسد به اندازه ذخایر موجود است.

رئیس هیات عامل ایمیدرو خاطرنشان کرد: موضوع سرمایه گذاری در معادن خارج از کشور نیز مطرح است. اکتشافات را در بخش های مختلف عناصر آغاز کرده ایم و حتی مصوباتی هست که می توانیم قانونی انجام دهیم. این روند می‌تواند نگرانی‌ها را برطرف کند.

تسهیلات کم‌بهره برای ماشین‌آلات بومی

جعفری با بیان اینکه سالانه بیش از یک میلیارد متر مربع حجم عملیات خاکی داریم، گفت: با توجه به اکتشافات جدید و تولید در حال انجام، ۱۵ ماده معدنی جدید را در زنجیره تولید دنبال می‌کنیم. وی افزود: برای استخراج در کنار وجود ذخایر، نیازمند ماشین‌آلات هستیم و توجه به ماشین‌آلات ساخت داخل می‌تواند در کاهش قیمت تمام شده کمک کند.

رئیس هیات عامل ایمیدرو ادامه داد: طی یک سال گذشته سیاست حمایت از تولید داخل، در معاونت امور معادن و صنایع معدنی دنبال می‌شود و در ایمیدرو هم از طریق صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی، این فرصت را فراهم کردیم تا به شرکت‌هایی که ماشین‌آلات از شرکت‌های داخل می‌خرند تسهیلات مناسب با بهره کمتر اعطا کند.

کاهش ارزبری دامپتراک

رئیس هیات عامل ایمیدرو با اشاره به بومی سازی دامپتراک ۶۰ هزار تنی برای نخستین بار در کشور، گفت: شرکت سازنده توانسته است با جسارت و خودباوری نسبت به ساخت این ماشین‌آلات اقدام کند. وی افزود: ۴۵ درصد این دستگاه، ساخت داخل است و این موضوع تاکنون توانسته ۶۰ درصد ارزبری را کاهش دهد. همچنین، با توسعه این حوزه به افزایش اشتغال نیز کمک خواهد شد. وی ابراز امیدواری کرد که بتوان برای سازندگان، بستر لازم را فراهم آورد تا آنها امکان تولید دامپتراک‌هایی با ظرفیت بالاتر پیدا کنند.

میانبری برای خودکفایی

معاون بهره‌برداری شرکت فولاد هرمزگان گفت: بومی‌سازی و توجه به ساخت داخل یکی از مهم‌ترین رویکردهایی است که صنایع فولادی کشور با به کارگیری آن در سال‌های اخیر بسیاری از نیازهای خود به تجهیزات و قطعات را برطرف کرده اند و ادامه این رویکرد کشور را به سمت صنعتی شدن و خودکفایی سوق خواهد داد.

به گزارش بیرونیت، سید اصغر مدنی وی افزود: در سال‌های اخیر بیکاری مشکلات زیادی در کشور ما ایجاد کرده است و بومی‌سازی می‌تواند یکی از راهکارهای رفع این معضل در کشور باشد.

وی ادامه داد: صنایع می‌توانند با بومی‌سازی به چند هدف به خوبی دست یابند؛ نخست آنکه با رونق گرفتن صنایع کوچک و جنبی به دلیل توجه به بومی‌سازی، بخشی از معضل بیکاری حل می‌شود. علاوه بر این، هنگامی که قطعات به دست صنعتگران داخلی ساخته شود، صنایع سفارش‌دهنده دسترسی بهتر و سریع‌تری به سازنده خواهند داشت. در همین حال تامین قطعه از سازندگان داخلی صرفه‌جویی ارزی و ریالی برای سفارش‌دهنده دارد.

مزایا و معایب بومی‌سازی

معاون بهره‌برداری شرکت فولاد هرمزگان اذعان کرد: بومی‌سازی علاوه بر مزایا، معایبی را هم به همراه دارد. بنابراین اگر بتوانیم در فرایند بومی‌سازی به چند نکته توجه کنیم و آن‌ها را در اولویت قرار دهیم، می‌توانیم در این زمینه شاهد پیشرفت قابل ملاحظه‌ای باشیم.

قیمت تمام شده، کیفیت محصول تولیدی و زمان تحویل محصول به سفارش‌دهنده از جمله نکاتی هستند که باید هم سفارش‌دهنده و هم تولیدکننده به آن‌ها توجه داشته باشند. در صورتی که این سه پارامتر در کنار هم دیده شوند، بومی‌سازی مانند یک قطار که روی ریل سوار می‌شود، به خوبی حرکت خواهد کرد و در نهایت در جهت پیشرفت صنایع کشور موثر است.

مدنی تصریح کرد: امروزه صنایع کشور نیاز دارند از نظر علمی گسترش پیدا کنند. از این رو بومی‌سازی می‌تواند به صنایع کمک کند تا سطح علمی خود را بالا ببرند. رشد علمی صنایع نیز به این صورت است که وقتی یک قطعه ساخته می‌شود، توانایی فنی صنایع نیز بالاتر می‌رود و کشور ما روز به روز به سمت صنعتی شدن پیش خواهد رفت.

رشد مهارت و دانش فنی

وی ادامه داد: با توجه به وضعیت کشور از نظر منابع آبی به ویژه خشکسالی‌های اخیر، ممکن است نتوانیم مانند گذشته سرمایه‌گذاری کنیم. اگر بتوان روی بومی‌سازی صنعت سرمایه‌گذاری انجام داد، کشور شاهد پیشرفت خواهد بود. ضمن اینکه می‌توان از دیگر جنبه‌های بومی‌سازی مانند کاهش ارزبری، افزایش اشتغال، رشد دانش فنی و مهارت نیروهای متخصص بهره برد.

توجه بیشتر به دانش‌بنیان‌ها

مدنی در پایان تصریح کرد: در صورتی که قصد خودکفایی داشته باشیم، باید به بومی‌سازی بیش از گذشته اهمیت دهیم. در صورتی بومی‌سازی می‌تواند کشور را به خودکفایی برساند که قطار آن روی ریل قرار گیرد و هدف آن پیشرفت کشور باشد. در این رابطه تامین کنندگان و دست‌اندرکاران بومی‌سازی به ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان باید توجه کنند که علاوه بر ساخت قطعه، به ارتقای دانش فنی و علمی نیز اهمیت دهند. خوشبختانه بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان رویکرد ارتقای علمی را در پیش گرفته‌اند. علاوه بر این، لازم است ارتباط صنایع فولادی و شرکت‌های دانش‌بنیان با دانشگاه‌های معتبر دنیا گسترش یابد تا بتوانیم از علم روز دنیا استفاده کنیم و هم‌زمان با پیشرفت صنعتی و تکنولوژی دیگر کشور حرکت کنیم.

سخن پایانی

تاریخچه صنعت فولاد در ایران بیانگر این موضوع است که کشور ما برای تولید فولاد از مزیت نسبی برخوردار است. از همین رو با توجه به رشد زنجیره فولادسازی، قادر شده ایم که به جایگاه قابل توجهی در این صنعت در منطقه و جهان دست یابیم. دست اندرکاران این صنعت امیدوار اند با استفاده از توان داخلی بتوانیم مواد اولیه و تجهیزات خود را در راستای تامین پایدار و سودآوری حداکثری بومی‌سازی کنیم.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان در آیین گرامیداشت سی‌سالگی شرکت

فولاد مبارکه الگویی مناسب برای مسیر پیشرفت کشور و خلق آینده‌ای بهتر است

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان گفت: فولاد مبارکه امروز به وسعت ایران توسعه پیدا کرده و الگوی به واقعیت رساندن برنامه‌ها و چشم‌اندازهایی است که براساس یک استراتژی شکل گرفته است؛ این شرکت الگویی شاخص در کشور برای رشد و تعالی ملی و خلق آینده‌ای بهتر در گام دوم انقلاب اسلامی است.

به گزارش خبرنگار ما از اصفهان، محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان در آیین گرامیداشت سی سالگی این شرکت ضمن تبریک این مناسبت و همچنین ولادت باسعادت حضرت زهرا(سلام‌الله علیها) و روز زن در جمع کارکنان اظهار کرد: بسیاری از شرکت‌های بزرگ از یک کارگاه کوچک شروع به کار کرده‌اند و آرام آرام به رشد رسیده‌اند؛ اما داستان فولاد مبارکه، داستانی متفاوت است، چرا که شروع آن متفاوت بوده و این صنعت در دوران سخت دفاع مقدس که ساده‌ترین تجهیزات در کشور قابلیت تولید نداشتند، به وجود آمد.

بی‌نیازی فولاد مبارکه از یک کارشناس خارجی

وی با بیان این که برای ساخت فولاد مبارکه ۵۰۰هزار تن تجهیزات و ۱۵۰ هزار تن اسکلت فلزی به این منطقه منتقل شد، افزود: امروز افتخار ما این است که فولاد مبارکه به وسعت ایران توسعه پیدا کرده است؛ فولاد مبارکه در ابتدای راه‌اندازی برای انجام هر کاری به کارشناسان خارجی نیازمند بود اما امروز در سی امین سال فعالیت خود به نقطه عطفی رسیده که از داشتن حتی یک کارشناس خارجی بی‌نیاز است.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: در دوران دفاع مقدس و تشدید تحریم‌ها، کشور عزیزمان از نظر اقتصادی در تنگناهای زیادی بود و بسیاری از افراد، ساخت فولاد مبارکه را عملی نمی‌دانستند؛ این کارخانه که با استفاده از دانش و تکنولوژی‌های خارجی شروع به کار کرده بود، کار خود را آغاز کرد و به تدریج منجر به رشد اقتصادی کشور و آبادانی منطقه شد.

پیشرفت فولادمبارکه علی‌رغم تلاش دشمن برای تخریب نشان تجاری این شرکت

وی اذعان داشت: ایران طی سال‌های گذشته موفق شد جایگاه بین‌المللی خود را در تولید فولاد، از رده پنجاهم جهان به رده دهم ارتقا دهد که این اتفاق ارزشمند مرهون تلاش فولادسازان بزرگی همچون فولاد مبارکه است؛ امروز فولاد مبارکه دیگر یک کارخانه نیست بلکه یک مسیر برای توسعه کشور است. اما در این میان دشمن درصدد تخریب نشان تجاری فولاد مبارکه است با این حال این شرکت با قوت رو به پیشرفت است.

طیب‌نیا تصریح کرد: مهم‌ترین داستانی که فولاد مبارکه در اذهان عمومی برجای گذاشته، خلق آینده‌ای بهتر است که از همان دوران ساخت، این تصویر در جامعه نهادینه شد؛ در شرایط سخت دفاع مقدس، حدود هزار تن تجهیزات برای ساخت فولاد مبارکه به محل کارخانه منتقل شد تا امروز شاهد فعالیت مجتمع بزرگ صنعتی با چندین کارخانه برای تولید ورق‌های فولادی باشیم.

فولاد مبارکه الگویی برای خلق آینده‌ای بهتر در گام دوم انقلاب اسلامی

وی با بیان این که امروز فولاد مبارکه با گذر از مرز ۱۴۰ میلیون تن تولید در اوج اقتدار قرار دارد، بیان داشت: فولاد مبارکه در ابتدا با هدف رسیدن به ظرفیت تولید اسمی با شعار «کار زندگی است» فعالیت خود را آغاز کرد و امروز این شرکت به‌عنوان بزرگترین تولیدکننده فولاد در خاور میانه و شمال آفریقا شناخته می‌شود، این شرکت همچنین جوایز بسیاری کسب کرده که این افتخارات برای نخستین بار در ایران اتفاق افتاده است.

نکته حائز اهمیت اینکه کار مشارکتی و تعهد کارکنان به بومی‌سازی و خودکفایی در فولاد مبارکه از وجوه تمایز این شرکت با دیگر مراکز صنعتی و سازمان‌هاست.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اضافه کرد: فولاد مبارکه امروز به وسعت ایران توسعه پیدا کرده و الگوی به واقعیت رساندن برنامه‌ها و چشم‌اندازهایی است که براساس یک استراتژی شکل گرفته است؛ این شرکت الگویی شاخص در کشور برای رشد و تعالی ملی و خلق آینده‌ای بهتر در گام دوم انقلاب اسلامی است.

باید در فضای رقابتی جهانی حرفی برای گفتن داشته باشیم

وی عنوان داشت: صنایع زیادی به برکت همین شرکت در بالادست و پایین‌دست فولاد مبارکه به وجود آمده که این اتفاق، سرمنشاء بسیاری از دستاوردهای حال و آینده کشور است. البته این پایان راه نیست چراکه باید بتوانیم در فضای رقابتی شدید جهانی حرفی برای گفتن داشته باشیم.

طیب‌نیا بیان کرد: البته چالش‌هایی زیادی نظیر تحریم‌ها، محدودیت انرژی، دغدغه فولاد مبارکه برای کاهش آلایندگی، اشتغال‌زایی و... نیز وجود دارد. در عین حال پیشرفت تکنولوژی و انقلاب صنعتی نسل چهارم و بسیاری از تحولات دیگر در حال وقوع است و فولاد مبارکه در تلاش است همگام با تحولات تکنولوژی، دستاوردهای بسیاری رقم بزند.

پیش از آن که داستان آینده فولاد را روایت کنند، خودمان راوی آن باشیم

وی ابراز داشت: اگر امروز نتوانیم به‌درستی داستان آینده فولاد را بنویسیم، دیگران این داستان را برای ما خواهند نوشت و اگر امروز نتوانیم نقش خود را در میان فولادسازان جهان تعیین کنیم، دیگران این نقش را تعیین خواهند کرد؛ ورود به کسب‌وکارهای جدید، اشتغال‌آفرینی، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش آلایندگی، تدوین سند شفافیت و حکمرانی، به‌روز شدن تکنولوژی و استفاده از فناوری‌های جدید نظیر هوش مصنوعی و تحول دیجیتال از اقداماتی است که در فولاد مبارکه در حال انجام است. طیب‌نیا در پایان با بیان این که فولاد مبارکه همچنان الگوی ملی بنگاه‌داری کشور است، گفت: امروز همچون دوران دفاع مقدس باید با ایثار و از خودگذشتگی راه خود را در پیش گیریم تا بتوانیم ۳۰ سال آینده را بسازیم.

یادداشت

زمانی برای قطع زنجیره معیوب

جمشید نفر ـ عضو کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی اتاق بازرگانی ایران

اگر مسیر حرکت کشورهای توسعه‌یافته دنیا را مطالعه کنیم، روشن می‌شود راهبرد اصلی آنها صادرات بوده است. بنابراین به‌گمان من، زمانی کشور ما می‌تواند با موفقیت در مسیر توسعه قدم بردارد که هم مردم و هم مسئولان کشور ما به اهمیت این راهبرد باور داشته باشند.

موضوع، تنها دانستن نیست، چون از دانستن تا باور داشتن فاصله زیادی است. اگر باور نداشته باشیم که صادرات امری بسیار مهم و حیاتی در اقتصاد کشور است، نخستین و کوچک‌ترین مشکلی که پیش می‌آید، بلافاصله برای صادرات عوارض وضع می‌کنیم و به‌این‌ترتیب جلوی آن را می‌گیریم. ورود به بازارهای صادراتی جدید، کاری بسیار سخت و دشوار است، اما حفظ بازار صادراتی هدف، به‌مراتب از آن‌هم دشوارتر است.

اگر جایی معیشت مردم به‌خطر بیفتد، باید با روش‌های دیگری این مشکل را برطرف کرد نه با ممنوعیت صادراتی و در نظر گرفتن عوارض سنگین برای آن. این نگاه منفی نسبت به صادرات همواره وجود دارد، اما نسبت به دیگر فعالیت‌های اقتصادی این سختگیری‌ها وجود ندارد.

یکی از ویژگی‌های حوزه معدن و صنایع معدنی این است که باید تلاش کنیم تا جلوی خام‌فروشی گرفته شود. ما نیازمند آن هستیم که زنجیره تولید را در این حوزه تکمیل کنیم تا بتوانیم محصول نهایی را با ارزش‌افزوده بالا به‌دست بیاوریم. این در حالی است که متاسفانه در حال حاضر در این بخش با چالش‌های جدی روبه‌رو هستیم.

به‌عنوان‌مثال، کارخانجات فولاد کشور با رانت زیادی که در اختیار دارند، جلوی صادرات سنگ‌آهن و مواد اولیه موردنیاز خود را می‌گیرند تا تولیدات داخلی وارد زنجیره فولاد شود و باارزش افزوده بالاتری به‌فروش برسد، اما باوجود همه پشتیبانی‌های موجود و امتیازات ویژه‌ای که برای فولادسازی‌ها در نظر گرفته شده است، درآمدها و عواید حاصل از آن به زنجیره تولید برنمی‌گردد تا دوباره سرمایه‌گذاری شود. آنها از طریق معادن داخلی با قیمتی بسیار ارزان‌تر از رقبا به‌دست می‌آورند،اما این امتیازات هیچ تاثیری در کاهش نرخ محصول نهایی آنها ندارد.

این وضعیت درست مشابه خودروسازی ما است که به‌شکل گلخانه‌ای حمایت می‌شود. مدت‌ها است که اجازه نمی‌دهند خودرو وارد شود تا خودروسازی داخلی در فضای رقابتی پیشرفت کند. در این شرایط، محصول نهایی و خروجی صنعت خودروسازی با مشکلات کیفی بالایی مواجه می‌شود.

درباره فولادسازی‌ها هم، مواد اولیه باوجود اخذ عوارض و هزینه‌های صادرات آن‌که فوق‌العاده بالا است، به‌آسانی دست این کارخانجات می‌رسد، اما متقابلا درآمد حاصل از این فرآیند در تحقیق و توسعه، سرمایه‌گذاری یا حل مشکلات موجود هزینه نمی‌شود.

این در حالی است که اگر کشور به صنعتی خاص امتیازی ویژه می‌دهد، به‌ویژه اگر آن امتیاز متعلق به عموم مردم کشور باشد، باید حداقل تاثیر آن در فروش کالای نهایی به همین مردم مشاهده شود، نه اینکه هیچ اثر و نشانی از آن در هیچ جایی به‌چشم نیاید.

هر صنعتی برای خود باید راهبردی داشته باشد و براساس آن حرکت کند و در نهایت، در پایان هر سال برآورد کند که چقدر به اهداف از پیش تعیین‌شده دست یافته و با چه چالش‌هایی روبه‌رو بوده که مجموعه را از رسیدن به هدف موردنظر خود دور کرده است. به‌این‌ترتیب و براساس داده‌ها می‌توان مسیر حرکت را اصلاح کرد و در راستای رسیدن به آن گام برداشت. به‌نظر من، تنها راه‌حل ممکن برای تغییر وضع موجود این است که به‌سرعت و به‌شدت، تاکید می‌کنم به‌سرعت و به‌شدت، به سمت‌وسوی خصوصی‌سازی درست حرکت کنیم؛ البته منظور خصولتی‌سازی نیست، زیرا خصولتی‌سازی به‌مراتب بدتر از دولتی بودن است. در فرآیندهای دولتی سرانجام جایی، ترس از نظارت و حسابرسی وجود دارد، اما در مجموعه‌های خصولتی این مانع هم وجود ندارد. فرصت‌های گرانبهایی را به قیمتی بسیار ارزان در اختیار افرادی خاص و بی‌هنر قرار می‌دهند و به‌این‌ترتیب حتی اگر فرد هیچ اقدامی هم انجام ندهد، چندین هزار برابر سود می‌کند و این زنجیره فاسد ادامه می‌یابد.

مهم‌ترین مشکلی که صنایع معدنی ما با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند به‌ترتیب عبارتند از: کمبود ماشین‌آلات، مشکلات و چالش‌های زنجیره تولید مواد معدنی و در نهایت نقدینگی بالایی که این صنایع نیاز دارد. صنایع معدنی ظرفیت فوق‌العاده بالایی دارند که اگر درست از آنها استفاده کنیم، می‌توانیم درآمدهای سرشاری به‌دست بیاوریم، اما این حوزه جزو زیرمجموعه‌های اقتصاد کلان است که نیاز به سرمایه‌گذاری بسیار بالایی دارد.

سهم استان‌ها از حقوق دولتی رسمیت یافت

مطابق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، دولت باید سهم ۱۵ درصدی حقوق دولتی معادن را هر ۳ ماه یک‌بار به خزانه معین استان واریز کند.

به گزارش ماین‌نیوز، مطابق بند(ه) تبصره ۷ لایحه بودجه ۱۴۰۲، دولت موظف است این سهم را، به‌منظور توسعه زیرساخت‌ها و رفع آسیب‌های محیط‌زیستی با اولویت شهرستانی که معدن در آن قرار دارد، اختصاص دهد و گزارش آن را به مجلس ارائه کند. همچنین در راستای اجرای قانون پرداخت یک درصد فروش معادن بابت اصلاح خرابی‌های وارده به منابع طبیعی و عوارض محیط‌زیستی گزارش اقدامات انجام‌شده را هر ۲ ماه یک‌بار به مجلس ارائه دهد. بر پایه این گزارش، مطابق بند (ن) تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۱ درآمد حاصل از صادرات مواد و محصولات و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی از جمله بیلت، بلوم و اسلپ، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی از جمله قیر و متانول، اوره و پلی‌اتیلن به‌صورت خام و نیمه‌خام در تمام نقاط کشور مشمول مالیات و عوارض صادراتی می‌شود. آیین‌نامه اجرایی این بند و تعریف فهرست مواد خام و نیمه‌خام علاوه بر موارد مذکور و همچنین علاوه بر موارد مندرج در تصویبنامه هیات وزیران در مدت یک ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری پیشنهاد می‌شود و به تصویب هیات‌وزیران می‌رسد. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به وصول منابع حاصل از این بند و حقوق ورودی همه ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی، اقدام و منابع حاصل را به ردیف به حساب خزانه واریز کند.

گزارش صمت درباره خصوصی‌سازی در بخش معدن

خصوصی‌سازی، شاهراه اشرافیت نیست

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

اقتصاددانان در تعریف رابطه میان اصلاحات اقتصادی و خصوصی‌سازی می‌گویند اصلاحات، موضوعی کلان است و خصوصی‌سازی یکی از زیرمجموعه‌های آن به‌شمار می‌رود. به‌عبارت‌دیگر، در گام اول برای اصلاح، آزادسازی اقتصاد و تجارت است و در گام بعدی، باید شرکت‌های دولتی ناکارآمد، در شرایط اقتصاد آزاد واگذار شوند، پس ابتدابه‌ساکن نمی‌توان دل به دریای خصوصی‌سازی زد.

تناقض در جریان خصوصی‌سازی در کشور ما، درست در همین نقطه شکل گرفته است. سال‌ها از برنامه اصلاحات اقتصادی دوران ریاست‌جمهوری هاشمی‌رفسنجانی می‌گذرد، اما هنوز قطار اقتصاد سینه‌کش بر همان ریل قدیمی حرکت می‌کند و در همین حال، شعار اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و خصوصی‌سازی تکرار و بازتکرار می‌شود.

یکی از حوزه‌های تولید ثروت که با مشکلات این تناقض دست به گریبان شده، معدن است که همواره بر خصوصی‌سازی آن تاکید می‌شود، اما مهم‌ترین اتفاقی که تا امروز برای این بخش رخ داده، خصولتی شدن بسیاری از بنگاه‌های فعال در این حوزه است. در گزارش امروز صمت از ۲ نماینده فعلی و پیشین مجلس، که از اعضای کمیسیون صنایع و معادن هستند، خواستیم از خصوصی‌سازی در مفهوم کل و در بخش معدن بگویند و آنچه در ادامه می‌آید، نظرات الله‌وردی دهقانی و سعید باستانی درباره این موضوع مهم و مغفول‌مانده است.

عکس: صمت

بسیاری از عرصه‌های معدنی کشور در حال حاضر از سوی برخی نهادهای حاکمیتی، سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به آنها بلوکه یا در دست اشخاص معلوم‌الحالی که از رانت‌های گوناگون برخوردارند، قبضه شده و مورداستفاده قرار نمی‌گیرند

هزینه و فایده

الله‌وردی دهقانی، نماینده مجلس یازدهم: مزایای خصوصی‌سازی کاملا مشخص است. در درجه اول بخش خصوصی چابک‌تر از بخش دولتی است. همین‌طور در تامین سرمایه موفق‌تر است، یعنی بخش خصوصی که سرمایه فراوانی در اختیار دارد، می‌تواند سرمایه خود را وارد فعالیت مولد کند و علاوه بر اشتغال‌زایی، به کوچک‌تر شدن دولت و ایجاد ثروت هم کمک می‌کند، بنابراین کارها بهتر و در فضایی رقابتی‌تر پیش می‌رود.

در این شرایط، فعالیت‌ها دستوری نیست و براساس منطق هزینه و فایده پیش می‌رود و مجموعه‌های خصوصی که پا در میدان می‌گذارند، به‌طورقطع زیانده نخواهند بود، اما در بخش دولتی این‌گونه نیست و ما در گذشته‌ها شاهد ضرر و زیان‌های فراوانی در این بخش بوده‌ایم. علاوه بر این، برخی خصوصی‌سازی‌هایی که تا امروز در کشور انجام شده، به‌معنی واقعی نبوده و مشکلاتی ایجاد کرده است.

اگر خصوصی‌سازی به‌درستی راهبری و سیاست‌گذاری شود، معایب چندانی ندارد، اما یکی از معایب که موجب نگرانی جامعه می‌شود، تعدیل نیروی کار است، البته این مشکل در حال حاضر در کشور وجود ندارد، به‌علاوه این مشکل و دیگر مشکلات و ایرادات وارد به خصوصی‌سازی قابل‌کنترل است.

باید از این زاویه به موضوع نگاه کرد که خصوصی‌سازی افزایش ثروت کشور است، زیرا سرمایه‌ای که در اختیار بخش خصوصی است، یکی از بخش‌های مهم ثروت و دارایی و اقتصاد کشور است که ما باید همه آنها را از طریق دولت و حاکمیت مدیریت کنیم.

▣ چالش‌ها و فرصت‌ها

کشور ما یکی از کشورهای معدنی دنیا است و میزان ذخایر و منابع موجود در این سرزمین جزو ۱۰ کشور اول قرار دارد.

اما با این مقدار از ظرفیت معدنی متاسفانه سرزمین‌مان به‌خوبی اکتشاف نشده و در واقع هنوز در ابتدای کار هستیم. باید گفت عمق حفاری‌های که تاکنون انجام شده، به‌طورمتوسط ۴۵ متر است و منابع سطحی را که رخ نمون دارد، حفاری کرده‌ایم، در حالی که عمق حفاری اکتشافی در دنیا به بیش از ۲۰۰ متر می‌رسد و در بسیاری از کشورها تا عمق ۱۰۰۰ متری اکتشاف شده است. علاوه بر این، در کشور ما از آنچه اکتشاف شده هم، به‌درستی استفاده نکرده‌ایم.

بسیاری از عرصه‌های معدنی کشور در حال حاضر از سوی برخی نهادهای حاکمیتی، سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به آنها بلوکه شده یا در دست اشخاص معلوم‌الحالی که از رانت‌های گوناگون برخوردار هستند، قبضه شده و مورداستفاده قرار نمی‌گیرد.

▣ نقش مجلس

در حال حاضر، مجلس در تلاش و تکاپو است تا معدن و صنایع معدنی را به‌سمت رشد و شکوفایی سوق دهد. هدف نهایی این است که مواد معدنی وارد زنجیره ارزش‌افزوده شود تا از صدور آنها به‌صورت خام و نیمه‌خام جلوگیری به‌عمل آید.

اقتصاد کشور تاکنون وابسته به نفت بوده و به‌همین دلیل تلاش‌هایی برای شکوفایی معدن اتفاق نیفتاده، اما در حال حاضر عزم و اراده‌ای قوی، هم در دولت، هم در مجلس و هم در بخش خصوصی شکل گرفته است که بخش معدن و صنایع معدنی احیا شود.

امروزه عمده معادن ما در اختیار بخش خصوصی یا نیمه‌خصوصی است و این بخش‌ها هم تولیدات معدنی خود را بیشتر به‌صورت خام یا نیمه‌خام صادر و از کشور خارج می‌کنند و به‌این‌ترتیب فرصت اشتغال و ثروت‌آفرینی را از کشور می‌گیرد.

بنابراین همه تلاش‌ها باید معطوف به این باشد که قوانین مربوط به معدن اصلاح شود. در حال حاضر کار روی این قانون در کمیسیون صنایع و معادن تمام و در سامانه قانون‌گذاری بارگذاری شده است. تلاش بر این بوده تا با اصلاحات و بازنگری‌هایی که در این اصلاحیه انجام می‌گیرد، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی تسهیل شود تا کسانی که اهلیت معدنکاری، هم از نظر مالی و هم از نظر فنی را دارند، قدم در این عرصه بگذارند و سرمایه‌گذاری کنند تا بتوانیم از این ثروت عظیمی که در اختیار کشور عزیزمان است، به‌نفع شکوفایی اقتصادمان بهره‌برداری کنیم.

▣ دولت بنگاهدار نیست

در حال حاضر معادن زیادی در اختیار دولت نیست و بیشتر آنها به بخش خصوصی واگذار یا در دست تعاونی‌های شرکت‌های بزرگ، وزارتخانه‌ها، شرکت سرمایه‌گذاری شستا، صندوق بازنشستگی، نفت، بیمه‌ها و... یا از طریق سهام عدالت واگذار شده است.

بنابراین بیش از آنکه دولت در زمینه معدنداری، رقیب بخش خصوصی باشد، با تملک محدوده‌ها، فعالیت معدنی را با چالش روبه‌رو کرده است، اما درباره اینکه خصوصی‌سازی باعث افزایش بیکاری می‌شود، همان‌طور که اشاره شد، چنین مشکلی در کشور ما اصلا وجود خارجی ندارد. به‌عبارت‌دیگر، ما معدنی نداریم که دست بخش دولتی بوده و در فرآیند واگذاری به بخش خصوصی؛ کارگر، کارمند و کارکنان آن دچار مشکل شده باشند. بحث قوانین کار و شرایط کارگران زیر نظر وزارت کار و همه‌جا هم جاری و ساری است و فکر نمی‌کنم در این زمینه مشکلی وجود داشته باشد، زیرا قانون کار محکم، استوار و برقرار است و براساس آن، اداره کار روابط کارگر و کارفرما را تنظیم می‌کند.

> بین سقف و کف انتفاع افراد جامعه، به‌طورحتم نابرابری وجود دارد و آدم‌ها به‌صورت برابر از مزایا برخوردار نمی‌شوند، اما در مجموع همه به یک نسبت از ارزش‌افزوده و خروجی‌های اقتصاد آزاد بهره‌مند خواهند شد و این تفاوتی است که بین اقتصاد آزاد و دولتی وجود دارد

بسترسازی حقوقی

سعید باستانی ـ نماینده مجلس دهم: اگر بخواهیم مفهوم کلی خصوصی‌سازی را تعریف کنیم، ناچار باید ابتدا اقتصاد آزاد را بشناسیم، زیرا خصوصی‌سازی یکی از مولفه‌های اقتصاد آزاد است.

در اقتصاد آزاد، دولت دخالتی در عرصه اقتصادی نخواهد کرد و ذی‌نفعان بازار، اعم از تولیدکنندگان، فروشندگان و مصرف‌کنندگان در یک رقابت آزاد فعالیت اقتصادی انجام می‌دهند و وظیفه دولت تنها تدوین و نظارت بر یک بستر حقوقی است که در آن هیچ ظلمی به هیچ‌کدام از عرصه‌ها و مولفه‌های اقتصادی روا داشته نشود و آزادی عمل برای تمام فعالیت اقتصادی به‌صورت یکسان وجود داشته باشد، تا رقابتی آزادانه در عرصه اقتصادی انجام بگیرد، بنابراین دولت فقط وظیفه بسترسازی حقوقی را خواهد داشت و فعالان اقتصادی هم در یک بازار رقابتی بین عرضه و تقاضا فعالیت می‌کنند و در نهایت اقتصاد آن کشور برمبنای بازار آزاد شکل می‌گیرد. وقتی آزادسازی اقتصاد انجام گرفت، آن‌وقت می‌توان اقدام به خصوصی‌سازی بخش‌های ناکارآمد دولتی کرد.

▣ خصوصی‌سازی معدن

از آنجایی که حوزه‌های مختلف اقتصادی با رشته‌های متعددی به‌هم‌پیوسته‌اند، در عمل امکان ندارد یک بخش از اقتصاد را به‌صورت آزاداداره کرد و به‌طور مثال فقط بخش معدن را براساس مولفه‌های اقتصاد آزاد اداره کنیم و در کنار آن، بخش صنعت، کشاورزی و دیگر بخش‌ها به‌شکل دولتی اداره شوند. وقتی مداخله دولتی وجود داشته باشد، ردپای آن در زیرساخت‌ها، قوانین و ضوابط، ارتباطات مالی، بازار سرمایه و... دیده می‌شود. وقتی صحبت از اقتصاد آزاد می‌شود، باید بخش‌ها و زیربخش‌های مختلف اعم از تولید، خدمات، صنعت، معدن و کشاورزی در ذیل یک پیکره واحد اقتصادی عمل کنند و نمی‌توان در عمل بخشی را جدا کرد. به‌عبارت‌دیگر، بخش‌های گوناگون اقتصاد؛ برای مثال، بخش معدن با صنایع پایین‌دستی یا بالادستی و با بازارهای سرمایه همپوشانی دارند و به‌این ترتیب، باید در یک پیکره واحد اقتصادی با هم فعالیت کنند.

▣ تعیین تکلیف واژه‌ها

بعضی از مولفه‌ها در ارتباط با اقتصاد آزاد باید تعیین‌تکلیف شوند و واژه‌هایی مانند مالکیت خصوصی، انحصار و مانند آن بازتعریف شود، زیرا در این مدل اداره اقتصاد، هدف اصلی این است که تخصیص بهینه منابع انجام گیرد، بازار فارغ از مناقشات و مداخلات دولتی باشد و بستر حقوقی مناسبی برای فعالان اقتصادی تعیین شود، در این صورت مفهوم عدالت در سایه تولید ارزش‌افزوده بهتر درک خواهد شد.

▣ عدالت در اقتصاد آزاد و خصوصی

مفهوم عدالت این نیست که همه افراد از سطح رفاه یکسانی برخوردار باشند، اما وقتی برمبنای تخصیص بهینه منابع، ارزش‌افزوده ایجاد می‌شود، سطح ثروت در جامعه افزایش پیدا می‌کند و تمامی افراد جامعه از منافع نهایی و خروجی اقتصاد آزاد بهره‌مند می‌شوند که این بهره‌مندی موجب عدالت اجتماعی بهتری خواهد شد. به این مفهوم در اقتصاد آزاد همه به‌نسبت از ثروت برخوردار نیستند، بلکه به‌قدر ارزش آفرینی، از نتایج کار خود برخوردار می‌شوند.

به عبارت دیگر وقتی بازار آزاد اقتصادی وجود دارد، آن‌قدر ارزش‌افزوده ایجاد می‌شود و منافع و خروجی‌های آن، آن‌قدر همه ارزش‌افزوده ایجاد می‌کند که همه جامعه از آن منتفع می‌شوند.

خلاصه اینکه، بین سقف و کف انتفاع افراد جامعه، به‌طورحتم نابرابری وجود دارد و آدم‌ها به‌صورت برابر از مزایا برخوردار نمی‌شوند، اما در مجموع همه به یک نسبت از این ارزش‌افزوده و از خروجی‌های اقتصاد آزاد بهره‌مند خواهند شد و این تفاوتی است که بین اقتصاد آزاد و دولتی وجود دارد.

▣ تقابل فقر و ثروت

اینکه گفته می‌شود در اقتصاد آزاد، اشرافیت قدرت می‌گیرد و رنج بیشتر فقرا دیده می‌شود، تفسیر درستی نیست. در هر جامعه‌ای که تصور کنید، تعدادی افراد کم‌درآمد و تعدادی پردرآمد وجود دارد، اما براساس شواهد، قرائن و آمار موجود در فضای آزاد اقتصاد، تعداد افرادی که کف درآمد را کسب می‌کنند، کمتر از جوامعی با اقتصاد دولتی است و حداقل میزان رفاهی که در این مدل اقتصادی دیده می‌شود، بالاتر است و مردم از خروجی این اقتصاد، انتفاع بیشتری می‌برند. بنابراین، به‌ضرورت اقتصاد آزاد، عاملی برای اشرافیت و رنج بیشتر فقرا نیست.

پیش از خصوصی‌سازی باید اقتصاد آزاد شود. بنابراین، زیرمجموعه‌های دولتی باید به‌سمت و سویی بروند که بستر حقوقی مناسب برای این مدل اقتصاد و رقابت در فضای آزاد فراهم شود تا همه بتوانند از مزایا و مواهب آن بهره‌مند شوند. به‌طبع این مدل در حوزه‌های مختلف حقوقی و قضایی باید مورد حمایت قرار گیرد و باید در صدور مجوزها و تسهیل فضای کسب‌وکار، تامین اجتماعی، حوزه‌های مختلف قوانین کار و کارگری ـ کارفرمایی و تامین منابع و بازار سرمایه دیده شود.

به‌طور کلی، تمامی اجزای سیاست‌گذاری قوانین و موارد حقوقی عرصه کسب‌وکار باید به‌نوعی طراحی شود که در حوزه‌های تولید، خدمات، کشاورزی، صنعت، معدن و سایر اجزای اقتصادی، مولفه‌های فعالیت‌های اقتصادی آزاد و رقابتی، بین فعالان اقتصادی برقرار شود و سرمنشأ همه اینها مجلس است تا بستر حقوقی لازم را در کل کشور ساری و جاری کند تا اقتصاد به مدل آزاد تغییر مسیر دهد و همه از شرایطی مساوی برای فعالیت در عرصه اقتصادی برخوردار شوند.

سخن پایانی

موافقان خصوصی‌سازی معتقدند، ابتدا باید قطار اقتصاد روی ریل آزادسازی حرکت کند تا بعد بتوان خصوصی‌سازی را به‌شکل موفقیت‌آمیزی اجرا کرد و تفسیر جدید اصل ۴۴ قانون اساسی را در حمایت از این مدل اقتصادی می‌دانند؛ اما از آنچه گفته شد ما هنوز در برداشتن قدم اول و آزادسازی اقتصادی دچار چالش هستیم و از این‌رو، خصوصی‌سازی به‌معنای واقعی تا امروز محقق نشده است.

گسترش
تجارت
سه‌شنبه
۲۷ دی ۱۴۰۱
۲۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
۱۷ ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۴۷
پیاپی ۳۵۶۵
www.Tejaratdaily.com

ترانزیت دریایی متولی واحد ندارد

تدبیری به‌نام تعطیلی!

دلالی بلای جان بازار مسکن

یکی از مهم‌ترین مسیرها برای رشد صادرات غیرنفتی و توسعه روابط تجاری با کشورهای دیگر، داشتن یک نقشه راه و بازارسازی در کشورهای هدف است. متاسفانه با توجه به اینکه اقتصاد ایران هیچ‌گاه یک اقتصاد صادرات‌محور نبوده و صادرات در اولویت‌های دسته چندم، رده‌بندی‌شده است. برای ترسیم نقشه راه و پایدار کردن روابط و پیوندهای تجاری با کشورهای دیگر حتی کشورهای همسایه اقدام علمی خاصی از سوی دولت‌های مختلف انجام نشده است. در این بین یکی از اهرم‌هایی که می‌تواند از طریق بازاریابی و بازارسازی، پیوندهای تجاری را پایدار کرده و به جذب سرمایه و رفت‌وآمد هیأت‌های تجاری کمک کند، رایزنان بازرگانی هستند. رایزن بازرگانی به فردی گفته می‌شود که به عنوان وابسته تجاری در کشور هدف شناخته می‌شود و به شناسایی اطلاعات بازارها و چگونگی ورود به آنها می‌پردازد. در واقع رایزن بازرگانی به‌عنوان نماینده دولت و دیده‌بان تجاری کشور در بازار محل ماموریت، به‌منظور معرفی شفاف و عادلانه فرصت‌ها و اطلاع‌رسانی و ظرفیت‌های تجاری، فراهم کردن بستر صادرات محصولات ایرانی، تسهیل جذب سرمایه‌گذاری، کمک به برگزاری اجلاس‌های مشترک و همکاری در انعقاد قراردادهای تجاری و تفاهمنامه‌های مشترک و اقداماتی از این دست فعالیت می‌کند.

افزایش رایزنان بازرگانی با تامین مالی ممکن می‌شود
بودجه نداریم

عکس: ایرنا

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

۷۵ رایزن بازرگانی در کشورهای مختلف

اگرچه ایران طی سال‌های گذشته تا امروز در مجموع ۷۵ رایزن بازرگانی در کشورهای مختلف داشته است اما با توجه به بروز رخدادهای مختلف همچون تشدید تحریم‌ها، شیوع کرونا و البته عدم توجه کافی به اهمیت نقش رایزنان بازرگانی در توسعه روابط تجاری و عدم اختصاص بودجه کافی، تعداد رایزنان به پایین‌ترین حد خود رسید، به‌گونه‌ای که در پایان دولت دوازدهم تنها ۲ رایزن بازرگانی داشتیم.

این در حالی است که کشورهای فعال در زمینه دیپلماسی اقتصادی مانند چین و آلمان به ترتیب ۲۲۱ و ۲۱۳ رایزن بازرگانی دارند.

۱۰ مرکز تجاری ایرانی در آفریقا فعال می‌شود

در آخرین خبرها مدیرکل دفتر افریقای سازمان توسعه تجارت از فعال شدن ۱۰ مرکز تجاری ایرانی در قاره افریقا تا پایان سال خبر داد و گفت: ۳ رایزن ایرانی مجوز خود را برای حضور در کشورهای افریقایی دریافت کرده‌اند. سید محمدصادق قنادزاده در رابطه با وضعیت اقتصادی ایران و آفریقا اظهار کرد: متاسفانه در چند دهه گذشته قاره افریقا در اولویت‌های تجاری ما نبوده و فرصت‌های بیشماری را از دست داده‌ایم.

وی با بیان اینکه رقبای ما به چشم فرصت به افریقا نگریسته‌اند و بدین منظور برنامه‌ریزی بلندمدت داشته‌اند، گفت: رقبا از ظرفیت‌های بی‌نظیر افریقا برای تامین مواد اولیه خود استفاده کرده‌اند ولی ما با شدت و ضعف در ادوای خاص به قاره آفریقا توجه کردیم ولی نه به‌گونه‌ای که قاره افریقا را به‌صورت راهبردی و به عنوان بازاری جدی بنگریم.

قنادزاده سیاست حال حاضر را توجه به بازارهای نوظهور و کمتر شناخته شده نظیر آفریقا و آمریکای جنوبی عنوان کرد و گفت: ستاد افریقا در سازمان توسعه تجارت به‌سرعت فعال و رفت‌وآمد هیات‌های تجاری و نیز حضور ایران در نمایشگاه‌های افریقایی تسهیل شد. به‌گونه‌ای که در بدو کار دولت سیزدهم هیچ رایزن بازرگانی در افریقا نداشتیم و امروز سه رایزن ایرانی مجوز خود را برای حضور در کشورهای افریقایی دریافت کرده‌اند که یکی مستقر و دو نفر دیگر به‌زودی استقرار می‌یابند.

مدیرکل دفتر افریقای سازمان توسعه تجارت ایران با بیان اینکه هیچ مرکز تجاری فعالی در ابتدای دولت سیزدهم در قاره افریقا نداشتیم، از فعال شدن ۱۰ مرکز تجاری تا پایان سال خبر داد که درحال‌حاضر ۷ مرکز مجوز خود را اخذ کرده و دو مرکز هم در شرف دریافت مجوز هستند.

به گفته قنادزاده ارتباطات خوبی هم با سفرا و تجار آفریقایی گرفته شده و مجموع ابزارهای اقتصادی پیش رو فرصتی را فراهم می‌کند تا عقب افتادگی از بازار بزرگ آفریقا تا حدی جبران شود.

افزایش تعداد رایزنان به ۲۵ نفر تا پایان سال

احمدرضا علایی طباطبایی معاون ارتقا کسب‌وکارهای بین‌المللی سازمان توسعه تجارت ایران نیز در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: تعداد رایزنان بازرگانی در سال‌های مختلف متفاوت بوده اما با شروع به کار دولت جدید، تعداد رایزنان به دو رایزن کاهش یافته بود اما در ادامه با پیگیری‌های انجام شده و ساپورت دولت به ویژه در حوزه بودجه، تعداد رایزنان در پایان سال ۱۴۰۰ به ۷ نفر رسید.

وی با بیان اینکه فعلا هدف‌گذاری اعزام ۳۰ رایزن است، افزود: در سال ۱۴۰۱ نیز تاکنون تعداد رایزنان بازرگانی به ۱۲ نفر افزایش یافته که در محل ماموریت خود مستقر شده‌اند و ۱۳ رایزن دیگر هم در حال اعزام هستند؛ برآورد این است که تعداد رایزنان تا پایان امسال به ۲۵ نفر برسد. علایی ادامه داد: درحال‌حاضر در عراق، روسیه، چین (پکن)، عمان، آذربایجان، ارمنستان، پاکستان، قطر، هند، افغانستان، لبنان و بلاروس رایزن بازرگانی مستقر داریم.

وی اضافه کرد: ۱۳ نفری هم که تا پایان سال قرار است به عنوان رایزن بازرگانی اعزام شوند به کشورهای قزاقستان، آلمان، برزیل، افریقای جنوبی، الجزایر، امارات، چین (شانگهای)، ازبکستان، نیجریه، عراق (اقلیم)، اندونزی، کنیا و ترکیه می‌روند. دو سه نفر از این رایزنان در همین شهریور به کشور مقصد اعزام می‌شوند و مابقی هم در یک فرآیند ۳ الی ۴ ماه آینده اعزام می‌شوند.

معاون سازمان توسعه تجارت ایران در خصوص اینکه اغلب کشورهای خارجی بالای ۲۰۰ رایزن دارند، چرا تعداد رایزنان ما کم است، تصریح کرد: واقعیت آن است که برای اعزام رایزنان مشکل تامین بودجه داریم و درحال‌حاضر نیز با توجه به حمایت وزیر توانستیم تعداد رایزنان را افزایش دهیم. برای سال‌های بعد باید ببینیم چه اتفاقی در مسائل مالی میفتد.

وی گفت: همچنین باید اشاره شود که طبق ضوابط موجود رایزن حتما باید پرسنل رسمی و حقوق‌بگیر دولت باشد که اصلا این مسئله با وظایف رایزنی که ایجاد فضا و بازار برای بخش خصوصی است، همخوانی صد در صدی ندارد. بنابراین بخش خصوصی ما باید امکان اعزام رایزن را داشته باشد اما ضوابط ما اجازه این کار را نمی‌دهد. رایزنان کشورهایی همچون آلمان، کره و... فقط پرسنل دولت و کادر سفارت نیستند.

▣ اصلاح دستورالعمل انتخاب رایزنان

وی تصریح کرد: دستورالعمل انتخاب و اعزام رایزنان ۴ سند بالادستی دارد یعنی باید قوانین تغییر کنند تا این دستورالعمل هم تغییر کند. برای تغییر قوانین هم باید از طریق مجلس اقدام کنیم که فرآیند طولانی است؛ به‌عنوان‌مثال یکی از این شرایط، شرایط اخذ گذرنامه سیاسی است که تغییر این شرایط زمان‌بر است.

علایی افزود: در برنامه داریم که دستورالعمل را تغییر دهیم و در چند جلسه دولت این موضوع را مطرح کرده‌ایم و بحث‌های کارشناسی هم شده و حتی در مجلس هم مطرح کرده‌ایم و مجلس هم پذیرفته اما باید روال خود را طی کند و دولت در قالب لایحه به مجلس ارسال کند.

▣ رایزنان چگونه انتخاب می‌شوند؟

معاون ارتقا کسب‌وکارهای بین‌المللی سازمان توسعه تجارت ایران در خصوص انتخاب رایزنان بازرگانی، گفت: دستورالعملی تحت عنوان نحوه انتخاب و انتصاب رایزنان بازرگانی داریم که در اردیبهشت امسال در این دستورالعمل تجدیدنظر شد و سعی کردیم با حذف تعدادی از مراحل غیرضروری و موازی کردن برخی از فرآیندها، فرآیند انتخاب و اعزام رایزن را کوتاه‌تر کردیم که بر همین اساس قبلاً فرآیند اعزام ۶ ماهه بود اما هم اکنون به ۳ الی ۴ ماه رسیده است.

وی افزود: همیشه مرسوم بوده که رایزن بازرگانی پرسنل وزارت صمت، سازمان توسعه تجارت ایران باشد، بنابراین یکی از موارد اصلاحی بنا به نیازهای تجاری و اقتصادی وزارتخانه‌های دیگر این بود که به جز وزارت صمت از سه وزارتخانه جهاد کشاورزی، نفت و امور اقتصادی و دارایی نیز رایزن انتخاب می‌کنیم. در واقع دامنه شمول انتخاب و اعزام رایزن گسترش یافته است. این دستورالعمل از ابتدای امسال اجرا شد و از هفت رایزن اعزام شده، ۵ رایزن از وزارتخانه‌ای خارج از وزارت صمت انتخاب شده‌اند.

علایی در ادامه گفت: از جمله شرایط عمومی انتخاب رایزن باید به مواردی همچون پرسنل رسمی یک از ۴ وزارتخانه مذکور، تاهل، تسلط به زبان انگلیسی، داشتن مدارک تحصیلی دانشگاهی خاص، استخدام رسمی خدمات کشوری، داشتن اصالت و تابعیت جمهوری اسلامی ایران، داشتن حداقل ۷ و حداکثر ۲۵ سال سابقه کار و داشتن شرایط اخذ گذرنامه سیاسی اشاره کرد.

وی با بیان اینکه به دلیل اینکه یکی از شرایط عمومی، رسمی خدماتی بودن است طبیعتا دامنه شمول محدود می‌شود، افزود: یکی از اصلی‌ترین شرایط اختصاصی جذب رایزن، برگزاری آزمون به‌صورت مکتوب و حضوری است که باید نمره ۷۰ از ۱۰۰ را بگیرند و در این آزمون باید به ما احراز شود که این متقاضیان به موضوعات اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، تجارت، تجارت خارجی و مباحث مربوط به معاهدات، همکاری‌ها، همکاری‌های منطقه‌ای و سازمانی مسلط هستند.

معاون ارتقا کسب‌وکارهای بین‌المللی سازمان توسعه تجارت ایران ادامه داد: پس از اینکه افراد نمره ۷۰ را کسب کردند به کمیته‌ای با ریاست سازمان توسعه تجارت دعوت می‌شوند که در این کمیته دو تن از معاونان وزیر صمت، روسای اتاق‌های بازرگانی و تعاون و معاون دیپلماسی اقتصادی وزیر امور خارجه حضور دارند.

▣ نزدیک ۳ درصد متقاضیان تایید صلاحیت می‌شوند

وی افزود: بنابراین مقررات نسبتا سخت‌گیرانه‌ای برای جذب رایزن داریم که مجموع این شرایط باعث شده نزدیک به ۳ درصد از متقاضیان انتخاب شوند.

علایی گفت: در مورد شرایط اختصاصی آسان نمی‌گیریم اما در مورد شرایط عمومی سعی کردیم آسان‌تر برخورد کنیم. یکی از موارد همان گسترش دامنه شمول وزارتخانه‌ها برای انتخاب رایزن بود، همچنین رشته‌های تحصیلی را گسترش دادیم. اما باز هم فرآیند انتخاب، فرآیند راحتی نیست.

> دولت‌ها به بهانه‌های مالی توجهی به تاثیر رایزنان بازرگانی در توسعه تجارت نداشته‌اند؛ به‌گونه‌ای که ایران جزو کشورهایی است که کمترین رایزن را دارد

۷ رایزن اقتصادی برای تجارت خارجی ایران کافی است؟

بررسی‌ها نشان می‌دهد، ایران یکی از ضعیف‌ترین کشورها در خصوص اعزام وابسته تجاری به کشورهای هدف است؛ به نحوی که درحال‌حاضر به گفته علیرضا پیمان‌پاک، رئیس سازمان توسعه تجارت تنها ۷ رایزن در کشورهای روسیه، چین، عراق، عمان، ارمنستان، آذربایجان و پاکستان مستقر هستند.

هرچند در سال ۱۴۰۰، تعداد رایزنان از ۲ به ۷ نفر افزایش یافته است اما نسبت به کشورهای فعال در زمینه دیپلماسی اقتصادی مانند چین با ۲۲۱ نفر و آلمان نیز با ۲۱۳ رایزن بازرگانی، این تعداد رایزن برای کشور بسیار کم است و باید تعداد و سطح مأموریت‌های رایزن‌های اقتصادی افزایش یابد.

بنابر اظهارات احمد حسینی فرد، عضو هیات مدیره اتاق صادرات و واردات اتاق ایران باوجوداینکه ظرفیت لازم برای توسعه روابط تجاری در منطقه بسیار بالا ارزیابی می‌شود اما رایزنان بازرگانی ایران حرفه‌ای نبوده و ضروری است که در کمترین زمان به مشاورانی توانمند و حرفه‌ای تبدیل شوند.

به گفته وی رایزنان ایرانی در کشور عراق تنها دو نفر هستند، این درحالی است که تعداد رایزنان ترکیه‌ای در این کشور به ۲۱ نفر می‌رسد؛ بنابراین دولت و بخش خصوصی باید یک برنامه راهبردی عملی را جهت توسعه تجارت خارجی تدوین و اجرایی کنند.

سخن پایانی

اهمیت تجارت خارجی در رشد و پیشرفت کشورها مسئله‌ای انکارنشدنی است، به‌گونه‌ای که سهم آن در تولید ناخالص دنیا از رقم ۵ درصد در سال ۱۹۵۰ به بیش از ۲۰ درصد در سال‌های اخیر رسیده است. بنابراین با توجه به نقش بسیار مهمی که رایزنان بازرگانی در توسعه روابط تجاری و بازارسازی در کشورهای هدف دارند، بهتر است دولت سیزدهم برخلاف دولت‌های قبلی، نسبت به این حوزه حساسیت بیشتری داشته باشد و افزایش تعداد رایزنان بازرگانی را به‌صورت جدی‌تر در دستور کار قرار دهد.

عوارض صادراتی محصولات کشاورزی آب‌بر ۳ درصد تعیین شد

در لایحه بودجه ۱۴۰۲ برای صادرات محصولات کشاورزی آب‌بر ۳ درصد عوارض تعیین شده است.

در بند «د» تبصره ۸ لایحه بودجه ۱۴۰۲ پیش‌بینی شده به‌منظور حفظ منابع آبی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) موظف است نسبت به افزایش تا ۳ درصد عوارض صادرات محصولات کشاورزی و غذایی آب‌بر، مازاد بر عوارض محصولات مشمول این بند در سال ۱۴۰۲ اقدام و درآمد حاصل از عوارض فوق را به ردیف درآمدی شماره ۱۶۰۱۴۷ واریز کند.

▣ یارانه نهاده‌های کشاورزی و کالاهای اساسی ۲۷۰۰ میلیارد تومان شد

در لایحه بودجه ۱۴۰۲، یارانه نهاده‌های کشاورزی و تنظیم بازار کالاهای اساسی ۲۷۰۰ میلیارد تومان تعیین شده است.

به گزارش ایسنا، آنطور که در اعتبارات ردیف‌های متفرقه لایحه بودجه ۱۴۰۲ آمده یارانه نهاده‌های کشاورزی و تنظیم بازار کالاهای اساسی ۲۷۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است..

انواع سبزی و صیفی‌جات جزو گیاهان و محصولات کشاورزی پرمصرف و محصولاتی مانند جو و گندم جزو محصولات کم‌مصرف از نظر آبی هستند که به همه آنها نیاز داریم اما سیاست‌گذاری‌ها در راستای انتقال گیاهان پرمصرف به فضاها و محیط‌های بسته و کنترل‌شده مانند گلخانه‌ها است.

نیشکر، سبزی و محصولات صیفی و جالیزی جزو پرمصرف‌ترین‌ها از نظر آبی هستند و در این میان برخی ارقام کلزا، جو و... کم‌مصرف هستند و برخی دیگر از ارقام کلزا به همراه گندم مصرف متوسطی دارند که در حال حاضر برنامه‌ریزی صورت گرفته مبنی بر کنترل مصرف گیاهان و محصولات کشاورزی پرمصرف از نظر آبی به دو روش انتقال آنها به محیط‌های کنترل‌شده گلخانه‌ای یا استفاده از روش‌های آبیاری نوین مانند میکرو است.

آنها ۲۰ برابر ایران رایزن بازرگانی دارند!

هم اکنون کشورهای سوئد، چین، آلمان و هند بین ۱۶ تا ۲۰ برابر کشورمان رایزن بازرگانی دارند. اهمیت تجارت خارجی در رشد و پیشرفت کشورها مسئله‌ای انکار نشدنی است به گونه‌ای که سهم آن در تولید ناخالص دنیا از رقم ۵ درصد در سال ۱۹۵۰ به بیش از ۲۰ درصد رسیده است. یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه تجارت خارجی در کشورها وجود اطلاعات بازارهای هدف و شناسایی چگونگی ورود به آنها و تسهیل توافقات دوجانبه است. در همین راستا حضور رایزن‌های بازرگانی و اقتصادی در سفارتخانه کشورها و نقش تسهیلگری آنان بسیار مهم قلمداد می‌شود. درعین‌حال ما به‌رغم همسایه بودن با ۱۵ کشور و داشتن مرز آبی و خاکی با آن‌ها، در تعدادی از این کشورها رایزن بازرگانی را برای فروش محصولات تولید شده به‌دست توانمند تولیدکنندگان داخلی نداریم، درحالی‌که اغلب کشورهای جهان تعداد قابل‌توجهی رایزن بازرگانی در کشورهای مختلف دارند. مطابق آمارهای اعلامی توسط مسئولان سازمان توسعه تجارت، ایران در بین ۲۰۵ کشور دنیا هم اکنون تنها ۱۲ رایزن بازرگانی دارد. البته پیش از این و در دولت سابق تعداد رایزن‌های بازرگانی به دو رایزن کاهش پیدا کرده بود. به هر حال در این گزارش ضمن بررسی نقش رایزن بازرگانی در گسترش روابط تجاری با کشورهای دیگر، تعداد رایزن‌های بازرگانی کشورهای مختلف را بررسی کرده‌ایم.

▣ وظیفه رایزن بازرگانی

امروزه می‌توان ادعا کرد به همان اندازه که تولید مهم است، بازاریابی محصول هم مهم است و بسیاری بازاریابی محصولات را مقدم بر تولید آن می‌دانند. هر کشوری که بخواهد کالایی را به فروش برساند، نیاز به افرادی دارد تا در کشورهای مختلف ضمن سنجیدن وضعیت بازار آن‌ها، رقبای موجود در بازار، انجام هماهنگی‌ها و مذاکرات لازم، فروش محصول آن کشور را انجام دهند. در واقع رایزن بازرگانی در آخر خط تولیدکننده داخلی، وظیفه بازاریابی و فروش محصولات را بر عهده دارد که اگر توجه جدی به آن نشود، عملا زحمات تولیدکننده داخلی به ثمر نمی‌نشیند.

▣ تعداد رایزنان بازرگانی در یک دهه اخیر

در ابتدای سال ۹۲ تعداد رایزنان بازرگانی ایران ۲۱ نفر بود اما از سال ۹۷ و درست بعد از تحریم‌های یک‌طرفه و البته ظالمانه امریکا به بهانه کمبود بودجه این تعداد به دو نفر رسید که این عمل به اعتقاد بسیاری از کارشناسان نوعی خود تحریمی به شمار می‌آمد. با این حال با روی کار آمدن دولت سیزدهم اقداماتی برای اعزام رایزن بازرگانی انجام شد و هم اکنون رایزن‌های بازرگانی کشورمان به ۱۲ نفر رسیده که به گفته رئیس سازمان توسعه تجارت در آخر سال به ۲۰ رایزن افزایش پیدا می‌کند. پیش از این هم وزیر صمت وعده اعزام ۱۲۰ رایزن بازرگانی تا سال ۱۴۰۴ به کشورهای مختلف را داده بود.

▣ تعداد رایزنان بازرگانی کشورهای مختلف

مقایسه وضعیت ایران با برخی کشورهای منتخب نشان می‌دهد درحالی ایران فقط ۱۲ رایزن اقتصادی در کشورهای مختلف از جمله کشورهای همسایه و چین و هند دارد که تعداد رایزن‌های کشور سوئد ۲۳۵ نفر (۲۰ برابر ایران)، چین ۲۲۱ نفر (۱۸ برابر ایران)، آلمان ۲۱۳ نفر (۱۷ برابر ایران)، هند ۱۹۸ نفر (۱۶ برابر ایران)، فرانسه ۱۵۶ نفر (۱۳ برابر ایران) و امریکا ۱۵۰ نفر (۱۱.۵ برابر ایران) است و دیگر کشورهای ذکر شده در نمودار نیز چند برابر ایران رایزن بازرگانی دارند.

یادداشت

۸۰ درصد بار تجارت ایران بر دوش دریا

کیومرث فتح‌الله کرمانشاهی
معاون کل اسبق سازمان توسعه تجارت

آنکتاد چندی پیش به بررسی وضعیت صنایع دریایی کشورها پرداخته و براساس آن ایران در رتبه بیست‌ودوم جهان جای گرفته است. پیش از تحلیل این آمار، مناسب به‌نظر می‌رسد تا شرحی از این نهاد داشته باشیم. آنکتاد (مخفف کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل متحد) محور مرکزی سازمان ملل متحد برای برخورد یکپارچه با تجارت و مباحث مرتبط با حوزه‌های مالی، تکنولوژی، سرمایه‌گذاری و توسعه در کشورهای در حال توسعه است. این نهاد، اطلاعات مورد بررسی خود را بیشتر از خود کشورها دریافت کرده و درباره بررسی وضعیت صنعت دریانوردی ایران نیز به‌نظر می‌رسد، آمار مربوط به فعالیت‌های شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران را مدنظر خود قرار داده است، چرا که بیشترین حجم حمل‌ونقل دریایی در ایران توسط این شرکت دولتی انجام شده و پس از آن ۲ شرکت کشتیرانی خزر و والفجر قرار دارند. در ادامه نیز، سهم بسیار کوچکی از فعالیت‌های تجاری دریایی ایران توسط بخش خصوصی انجام می‌شود. ازاین‌رو بخش عظیمی از فعالیت‌های صنعتی دریایی توسط دولت انجام می‌شود که دسترسی به آمارهای آن غیرممکن نیست و این شرکت هر چند مدت یک‌بار ظرفیت و اطلاعات مربوط به فعالیت‌های خود را اعلام می‌کند. آنکتاد نیز براساس این آمارها به بررسی پرداخته و در نهایت، ایران در رتبه بیست‌ودوم صنعت دریانوردی جهان قرار گرفته است.

اگر بخواهیم نگاهی به شرایط کلی ناوگان کشتیرانی و صنعت دریانوردی ایران داشته باشیم، باید تحریم‌ها را در این مسئله مهم و تاثیرگذار بدانیم. به‌دلیل تحریم‌ها و وجود محدودیت‌های تجاری، تردد کشتی‌های ایران در محدوده‌های مختلف، با دشواری همراه است. این موانع سبب شده تا هزینه حمل‌ونقل در ابعاد مختلف تجارت دریایی افزایش پیدا کند. کارشناسان معتقدند به‌دلیل تحریم‌های بین‌المللی، هزینه تجارت ایران حداقل ۲۰ درصد نسبت به بقیه کشورها بیشتر است و این افزایش هزینه تنها مربوط به صنعت دریانوردی نیست، بلکه تمامی بخش‌های ترانزیت کشور اعم از زمینی، ریلی و هوایی نیز با هزینه بالا همراه است و این یک نکته منفی و بازدارنده برای توسعه تجارت ایران محسوب می‌شود.

از سویی دیگر، اگر به آمار تجارت خارجی اعلام‌شده از سوی دولت توجه کنیم، می‌بینیم حدود ۷۰ الی ۸۰ درصد فعالیت‌های تجاری ایران از طریق حمل‌ونقل دریایی انجام می‌شود و این نکته‌ای مهم و حائزاهمیت است. زمانی که بخش زیادی از تجارت کشور بر دوش یکی از حوزه‌های حمل‌ونقل باشد، بخش مذکور از جایگاه بالایی در اقتصاد کشور برخوردار است و باید در راستای بهبود و اصلاح مشکلات مربوط به آن تلاش کرد. در ایران حمل‌ونقل دریایی، بخش عمده‌ای از تبادلات تجاری را برعهده دارد، اما متاسفانه این بخش تا به امروز نتوانسته از تمامی ظرفیت‌های خود استفاده کند.

مهم‌ترین مشکل فعلی حمل‌ونقل دریایی ایران، وجود تحریم‌های بین‌المللی است. به‌دلیل تحریم‌ها، کشتی‌های خارجی رغبتی برای استفاده از بنادر ایران و ظرفیت‌های آنها ندارند، همچنین توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل دریایی نیز تحت‌تاثیر این محدودیت‌ها قرار گرفته که موضوعی حائزاهمیت است. علاوه بر آن، عضویت ایران در برخی کنوانسیون‌های بین‌المللی مربوط به ترانزیت و حمل‌ونقل دریایی، به‌دلیل تحریم‌ها میسر نیست و موانعی برای این مسئله وجود دارد.

بنابراین، تحریم‌ها، مانعی جدی برای توسعه صنعت دریانوردی ایران و استفاده از ظرفیت‌های دریایی کشور است. در رابطه با این مسئله، دولت باید هماهنگی میان نهادهایی همچون سازمان توسعه تجارت، بانک مرکزی، سازمان بنادر و دریانوری را در دستور کار خود قرار دهد.

در ادامه ایران باید روابط دیپلماتیک خود با سایر کشورها را تقویت کرده و با رفع محدودیت‌ها، بسترهای توسعه و تسهیل فعالیت‌های مربوط به تجارت دریایی را فراهم کند.

کم‌وکیف تجارت ایران و اروپا در ۱۱ ماه

یورو استات اعلام کرد: مبادلات تجاری اتحادیه اروپا با ایران در ۱۱ماه ابتدایی ۲۰۲۲ با رشد ۲۲ درصدی به ۴.۷۱۵ میلیارد یورو رسید و تجارت آلمان با ایران در این مدت رشد ۱۲ درصدی داشته است.

به‌گزارش تسنیم، مرکز آمار اروپا (یورو استات) کل مبادلات تجاری ایران و ۲۷ عضو اتحادیه اروپا در ۱۱ ماه ابتدایی ۲۰۲۲ را ۴.۷۱۵ میلیارد یورو اعلام کرد. مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اروپا در ماه‌های ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۲ (دی سال ۱۴۰۰ تا آذر ۱۴۰۱) با رشد ۲۲ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه شده است. در ۱۱ ماه ابتدایی سال ۲۰۲۱ ، کل مبادلات دوطرف ۳.۸۶ میلیارد یورو اعلام شده بود.

بر اساس این گزارش، صادرات اتحادیه اروپا به ایران در ۱۱ ماهه ۲۰۲۲ با رشد ۲۲ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه شده و از ۳.۰۴۸ میلیارد یورو در ماه‌های ژانویه تا نوامبر سال ۲۰۲۱ به ۳.۷۳۹ میلیارد یورو در مدت مشابه سال ۲۰۲۲ رسیده است.

آلمان با صادرات ۱.۴۶۵ میلیارد یورویی بیشترین سهم را در میان اعضای اتحادیه اروپا در صادرات به ایران داشته، به‌طوری که ۳۹ درصد کل صادرات اروپا به ایران از مقصد آلمان بوده است.

واردات اتحادیه اروپا از ایران در ماه‌های ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۲ نیز رشد ۲۰ درصدی داشته و به ۹۷۶ میلیون یورو رسیده است. اتحادیه اروپا در مدت مشابه سال قبل، ۸۱۲ میلیون یورو کالا از ایران وارد کرده بود.

گفت‌وگو

تاکید مشاور مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی در بررسی مشکلات ناوگان کشتیرانی در گفت‌وگو با صمت

ترانزیت دریایی، متولی واحد ندارد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل که به‌اختصار آنکتاد نامیده می‌شود، با هدف یکپارچگی کشورهای در حال توسعه با اقتصاد جهانی تاسیس شده است. این کنفرانس در دوره‌های زمانی مختلف، آمارها و گزارش‌هایی را درباره وضعیت اقتصادی و تجاری کشورهای مختلف اعلام کرده و در برخی موارد به مقایسه کشورها می‌پردازد.

آنکتاد در آخرین گزارش خود، وضعیت صنعت دریایی در جهان را بررسی کرده و ایران در جایگاه بیست و دوم این صنعت قرار گرفته است. برخی از افراد معتقدند جایگاه ایران می‌توانست پایین‌تر یا بالاتر قرار گیرد و در این‌باره برخی منازعات وجود دارد. اما فارغ از صحت و سقم این مساله و دلایل قرارگیری ایران در این جایگاه، یکی از مسائل مهم استفاده کشور از فرصت‌های صنعت دریایی است. به‌بیان دیگر، لازم است، توجه شود که آیا ایران توانسته از ظرفیت‌های فعلی دریایی خود بهره‌برداری مناسب داشته باشد یا خیر؟ تجارت دریایی و توجه به اقتصاد دریامحور، یکی از فرصت‌ها و در عین حال، ضعف‌های ایران شمرده می‌شود. کارشناسان معتقدند ایران می‌تواند با برنامه‌ریزی و تهیه بسترهای لازم، صنعت دریایی و ناوگان کشتیرانی خود را تقویت کند و در رتبه‌های بالایی در جهان بایستد. با این حال، باید بررسی کرد ایران تا چه اندازه توانسته از تجهیزات، بسترها و به‌طورکلی وضعیت کنونی بنادر و ناوگان کشتیرانی، به‌نفع اقتصاد و تجارت کلان کشور بهره گیرد. در این راستا، راهکارهای دستیابی به وضعیت مطلوب‌تر در تجارت دریایی و بهره‌مندی از فرصت اقتصاد دریامحور، حائزاهمیت است. صمت درباره مباحث مذکور، با حمیدرضا آبایی، مشاور مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی جمهوری اسلامی ایران و مدیرکل سابق بنادر و دریانوردی استان گیلان به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: صمت

اگر ترانزیت در ایران متولی واحد داشته باشد، تمامی زیرساخت‌ها، تجهیزات، قوانین و حتی منافع کلی حمل‌ونقل کلان کشور در راستای توسعه ترانزیت و تجارت این بخش قرار خواهند گرفت، اما درحال‌حاضر چنین متولی وجود ندارد

کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل (آنکتاد)، حدود یک ماه گذشته نیز داده‌هایی مربوط به شرایط صنعت حمل‌ونقل در جهان در سال ۲۰۲۱ منتشر کرد. این داده‌ها نشان می‌دهد در پایان سال ۲۰۲۱ ، کل تعداد کشتی‌های تجاری جهان، ۹۹ هزار و ۸۰۰ فروند بوده است.

به‌گزارش اکوایران، طبق این گزارش، کل کشتی‌های ایران، ۲۵۴ فروند و ظرفیت حمل بار ناوگان کشتیرانی ۱۹ میلیون و ۲۵۱ هزار تن بود. بدین‌ترتیب، سهم ایران از کل ظرفیت حمل بار دریایی جهان ۰.۹۱ درصد است. درباره این سهم ایران در تجارت دریایی جهانی، اظهارنظرهای مختلفی وجود دارد و مدیران دولتی معتقدند طی مدت یک‌سال گذشته، وضعیت تجارت دریایی کشور بهبود یافته است.

محمدرضا مدرس‌خیابانی، مدیرعامل کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران درباره سهم گروه کشتیرانی از بازار حمل‌ونقل جهانی گفت: در ۶ ماهه نخست امسال، ۱۳ میلیون و ۸۱۰ هزار تن کالا جابه‌جا شده که در مقایسه با سال گذشته، حدود ۴ درصد رشد داشته، همچنین شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران طی این مدت توانسته درآمد ۱.۶ میلیارد دلاری داشته باشد که رقمی قابل‌توجه است.

علی‌اکبر صفایی، معاون وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان بنادر و دریانوردی جمهوری اسلامی ایران، وضعیت موجود در دریای خزر را از نظر حمل‌ونقل، وضعیت کشتیرانی و ناوگان دریایی شرح داد.

به‌گزارش ایلنا، صفایی ابتدا به تشریح وضعیت بنادر شمالی کشور پرداخت و گفت: یکی از محدودیت‌های ما در دریای خزر، کمبود کشتی بود. برای اینکه کشتی‌ها به‌میزان مناسب در خزر تردد داشته باشند، اقداماتی برای افزایش ناوگان انجام شد. برای تامین ۸ فروند کشتی باری، سرمایه‌گذاری و در نهایت این تعداد کشتی تامین شده‌اند.

وی با‌اشاره به بهبود تجارت در بنادر شمالی گفت: تا پیش از این، در بندر انزلی با رشد منفی ۴۵ درصدی صادرات مواجه بودیم. در حال حاضر این عدد به رشد منفی ۱.۵ درصد رسیده و امیدواریم تا پایان سال این تراز مثبت شود.

حمیدرضا آبایی

به‌دلیل اعمال تحریم‌ها علیه ایران، ناوگان کشتیرانی ایران نمی‌توانند در مناطق مختلف دریای خزر، تردد راحت داشته باشند و این یک محدودیت برای فعالیت‌های تجاری کشور است

وضعیت فعلی صنعت دریایی و ناوگان کشتیرانی کشور را چطور ارزیابی می‌کنید؟

ایران با دارا بودن ناوگان تجاری و نفتکش دریایی، یکی از قدرت‌های برتر حمل‌ونقل دریایی در جهان است و آمارهای رسمی بین‌المللی نیز بر این موضوع تاکید دارد. به‌منظور بهبود شرایط حمل‌ونقل دریایی و به‌تبع آن، تجارت دریایی، سازمان بنادر و دریانوردی جمهوری اسلامی ایران، اقداماتی را در چند مدت اخیر به‌سرانجام رسانده است. افزایش ظرفیت بنادر و ایجاد زیرساخت‌های فنی برای بهبود عملکرد ناوگان کشتیرانی و فعالیت‌های بندری، از جمله این فعالیت‌ها محسوب می‌شوند.

از سویی دیگر، این سازمان در طول چند سال اخیر تلاش داشته تا در راستای اجرای برنامه ششم توسعه، حرکت کرده و روندهای تامین تجهیزات و توسعه زیرساخت بنادر و صنایع دریایی را در دستور کار خود قرار دهد. به این منظور، برنامه‌های حمایت از کشتیرانی و ناوگان دریایی تدوین و اجرایی شده و ایجاد زیرساخت‌های بندری، از جمله این فعالیت‌ها بوده است. بنابراین، گام‌های موثری در راستای بهبود تجهیزات، فعالیت‌های بندری و تقویت تجارت دریایی انجام شده و وضعیت فعلی صنعت دریایی کشور، شرایط به‌نسبت مطلوبی دارد. برنامه‌های تجهیز و توسعه بنادر و ناوگان کشتیرانی کشور ادامه دارد و انتظار می‌رود در آینده، شاهد بهبود بیشتر صنعت دریایی و ناوگان کشتیرانی کشور باشیم.

به‌نظر شما، ایران تا چه میزان توانسته از ظرفیت‌های کشتیرانی و صنعت دریایی کشور در فعالیت‌های تجاری تا به امروز بهره‌برداری کند؟

پیش‌تر درباره اقدامات انجام‌گرفته طی چند مدت اخیر به‌منظور بهبود فعالیت‌های بندری و کشتیرانی کشور، اشاره شد، اما در پاسخ به این سوال که تا به امروز چه میزان توانسته‌ایم از ظرفیت‌های کشتیرانی و به‌طورکلی اقتصاد دریامحور استفاده کنیم، نمی‌توان جواب مثبتی داد.

اقتصاد دریامحور بخش‌های مختلفی دارد که تجارت دریایی، ترانزیت، بهبود معیشت ساکنان مناطق بندری، شیلات و... بخشی از آن را تشکیل می‌دهد. متاسفانه تا به امروز، آن‌طور که باید و شاید از ظرفیت‌های موجود در صنعت دریانوردی و کشتیرانی کشور در امور اقتصادی استفاده نشده است. این عقب‌ماندگی، دلایل مختلفی دارد و یکی از عوامل آن را می‌توان تنش‌های سیاسی و تحریم‌های بین‌المللی دانست. به‌دلیل اعمال تحریم‌ها علیه ایران، ناوگان کشتیرانی ایران در مناطق مختلف دریای خزر نمی‌توانند تردد راحت داشته باشند و این یک محدودیت برای فعالیت‌های تجاری کشور است. به‌عنوان‌مثال، کشتی‌های ایرانی نمی‌توانند با پرچم ایران از کانال ولگا عبور کنند و فشار جدی بر فعالیت‌های کشتیرانی در این منطقه برای کشور وجود دارد.

از دیگر مشکلات مربوط به ناوگان کشتیرانی در شمال کشور، می‌توان به کمبود ناوگان تانکر برای حمل روغن مایع، کشتی‌های کانتینری و کشتی‌های رو ـ رو اشاره کرد، بنابراین علاوه بر مشکلات تحریمی، هنوز نقص‌های تجهیزاتی در ناوگان حمل‌ونقل دریایی ایران وجود دارد که این مسئله نیز از عوامل عقب ماندن ایران در استفاده از ظرفیت‌های تجارت دریایی محسوب می‌شود.

بحث بعدی که به‌طورعلنی استفاده ناکافی ایران از فرصت‌های اقتصاد دریامحور را نشان می‌دهد، مشکلات مربوط به سواحل مکران است. سواحل مکران از ظرفیت‌های چشمگیری در بحث‌های مختلف تجاری و اقتصادی برخوردار است و در صورت استفاده ایران از این منطقه، مشکل دسترسی به آب‌های آزاد و سایر چالش‌های مربوط به آن رفع خواهد شد، اما هنوز این مسائل پایدار است و شاهد رشد سواحل مکران نیستیم، بنابراین به‌طورکلی ایران نتوانسته به‌خوبی از ظرفیت‌های گسترده در بحث تجارت دریامحور استفاده کند.

در صحبت‌های خود به متنوع بودن بخش‌های اقتصاد دریامحور اشاره کردید. آیا ایران غیر از بحث تردد ناوگان کشتیرانی، چالش‌های دیگری در بحث اقتصاد دریامحور دارد؟

یکی از بحث‌های مهم استفاده از ظرفیت‌های اقتصاد دریامحور، توجه به نیروی انسانی و معیشت ساکنان این مناطق است. بخش مهم اقتصاد دریامحور، زندگی ساکنان مناطق بندری به‌ویژه سواحل جنوبی کشور است.

در حال حاضر زیرساخت‌های بندری از نظر فنی و ساختاری برای انجام تجارت در بستری مناسب فراهم شده، اما جذب و حفظ نیروی متخصص برای بنادر با مشکل جدی روبه‌رو است. افراد متخصص از ساکنان بومی نیستند و سایر متخصصان نیز به‌دلیل توسعه‌نیافتگی شهرها و بیشتر بنادر، علاقه‌ای به حضور طولانی مدت در این مناطق ندارند. بنابراین تنها جذب افراد مهم نیست و نگهداشت آنها نیز از اهمیت زیادی برخوردار است. یکی از مسائلی که ضمن پرورش نیروی متخصص بومی، سایر افراد متخصص را در مناطق بندری نگه می‌دارد؛ بحث توسعه شهری است. متاسفانه سواحل جنوبی کشور از نظر شهرنشینی و مولفه‌های مربوط به تامین و تجهیز ، ضعف‌های جدی دارند. صنایع مختلفی که در مناطق ساحلی و جنوبی کشور وجود دارند، تنها در شهرک‌های تخصصی احداث شده‌اند و توسعه محیط بیرونی شهرک‌ها و محیط شهری رخ نداده است، از این‌رو بحث شهر بندر و توسعه مناطق شهری بندرها و سواحل به‌منظور کاهش محرومیت مردم ساکن در این مناطق یکی از برنامه‌های سازمان بنادر و دریانوردی جمهوری اسلامی ایران است، اما این کار نیازمند همکاری سایر نهادهای دولتی بوده که تا به امروز اقبال مناسبی را از سوی این بخش‌ها شاهد نبوده‌ایم. دولت باید در تدوین برنامه هفتم توسعه، بهبود معیشت و تجهیز مناطق شهری بندرها و سواحل را به‌طورجدی در دستور کار خود قرار دهد تا در این صورت، بخش‌های مختلف دولتی مجبور به همکاری و توجه به این مسئله باشند.

در حال حاضر ایران مشکلات زیادی را در بحث ترانزیت دریایی دارد و برخی افراد معتقدند این مسئله به‌دلیل ضعف‌های تجهیزاتی است. این نظر را چطور ارزیابی می‌کنید؟

تمام مشکلات تجارت دریایی ایران وابسته به تجهیزات نیست. فعالیت‌های مختلف مربوط به حوزه ترانزیت دریایی، وابسته به مولفه‌های متعددی اعم از تجهیزات، قوانین، سیاست‌های داخلی و خارجی و سایر رویکردهای این‌چنینی است. بنابراین، تنها نمی‌توان کمبود زیرساخت‌های فنی را عامل اصلی عقب‌ماندگی جدی ایران در بحث ترانزیت و حمل‌ونقل دانست. نه‌تنها ترانزیت دریایی، بلکه در بخش حمل‌ونقل ریلی، زمینی و هوایی نیز مشکلات متعددی وجود دارد و سرچشمه این چالش‌ها را می‌توان نبود متولی واحد برای ترانزیت کشور معرفی کرد. توسعه ترانزیت، نیازمند قوانین تسهیلگر است تا در کنار تجهیزات مدرن و به‌روز جهانی، تجار و فعالان بازرگانی بتوانند در بستر امن به فعالیت بپردازند. قوانین تسهیلگر و چارچوب‌های باثبات داخلی، امنیت تجارت را افزایش می‌دهد و کشور سوم نیز به استفاده از مزایای خط ترانزیت ایران ترغیب خواهد شد.

زمانی که حمل بار برای کشور سومی انجام می‌شود، نباید تنها به فکر منافع خود باشیم و باید منفعت کشور مقابل را هم در نظر بگیریم. به‌بیان دیگر، باید ترانزیت در ایران با هزینه کم و سرعت بالا و در بسترهای امن انجام شود تا نسبت به سایر کشورها، مزیت رقابتی ایجاد کند. در چنین شرایطی، فعالیت‌های ترانزیتی کشور نه‌تنها در مسیرهای آبی، بلکه در مسیرهای خشکی و ریلی کشور توسعه خواهد یافت، اما متاسفانه در حال حاضر باوجود مزیت‌ها و ظرفیت‌های ترانزیتی که ایران به‌دلیل موقعیت مکانی خود دارد، شرایط مناسبی برای ترانزیت و فعالیت‌های تجاری مربوط به آن وجود ندارد و دلیل اصلی آن نبود متولی واحد دولتی است. اگر ترانزیت در ایران متولی واحد داشته باشد، تمامی زیرساخت‌ها، تجهیزات، قوانین و حتی منافع کلی حمل‌ونقل کلان کشور در راستای توسعه ترانزیت و تجارت این بخش قرار خواهند گرفت. در ایران برای انجام کار گروهی بین نهادها، ضعف‌های جدی وجود دارد و اگر متولی واحدی برای ترانزیت وجود داشته باشد، این ناهماهنگی میان دستگاه‌ها برطرف خواهد شد، از این‌رو نبود متولی واحد برای ساماندهی به امور حمل‌ونقل به‌ویژه ترانزیت، از اصلی‌ترین دلایل توسعه نیافتن این بخش است.

سخن پایانی

بسیاری از کارشناسان و فعالان تجاری معتقدند، تحریم‌ها یکی از مهم‌ترین موانع مهم توسعه تجارت دریایی و ناوگان کشتیرانی ایران است. حجم ورود کشتی‌های خارجی به بنادر ایران به‌دلیل تحریم‌ها کم است و علاوه بر آن، کمبود تجهیزات سبب شده تا فعالیت‌های ترانزیتی و بندری در کشور، چه در شمال و چه در جنوب بسیار محدود باشد، بنابراین باید نه‌تنها در راستای کاهش موانع تحریمی تلاش کرد، بلکه باید رویکرد کلان مدیران رده بالا، تجهیز و نوسازی ناوگان کشتیرانی و توسعه تجارت دریامحور باشد.

به‌عنوان مثال، نبود متولی واحد برای مدیریت و هماهنگی سایر نهادها به‌منظور بهبود و توسعه ترانزیت دریایی، از جمله ضعف‌های مدیریتی است که ارتباطی با مسئله تحریم‌ها ندارد. بنابراین، در ابتدا باید نهادهای دولتی از شعارزدگی فاصله بگیرند و به‌سمت تدوین و اجرای برنامه‌های موثر و کاربردی حرکت کنند.

چسبندگی نرخ برنج باوجود رفع محدودیت واردات

رصد بازار اقلام اساسی در هفته پایانی دی حکایت از افزایش ۳۱ درصدی نرخ قزل‌آلا نسبت به ابتدای دی دارد. همچنین چسبندگی نرخ برنج باوجود رفع ممنوعیت واردات نشان‌دهنده ضعف نظارت‌ها در بازار داخل است. به گزارش مهر، رصد بازار نشان از نوسان قیمتی برخی اقلام اساسی دارد. نزدیک شدن تاریخ انقضای مواد غذایی نرخ آنها را کاهش می‌دهد و ورود بارهای جدید، قیمت‌ها را نزولی می‌کند. مرغ و تخم‌مرغ از جمله این کالاها هستند که نرخ‌شان در هفته جاری فروکش کرده بود.

در بین انواع ماهی، قزل‌آلا نسبت به سایر ماهی‌ها تقاضای بیشتری دارد، زیرا نرخ آن پایین‌تر است، اما نرخ این ماهی پرورشی در هفته پایانی دی روند صعودی داشته و از هر کیلو ۱۰۸ هزار تومان در هفته گذشته به ۱۲۲ هزار تومان در هفته جاری رسیده است. این عدد در هفته نخست دی ۸۴ هزار تومان بود؛ به این ترتیب قزل‌آلا در هفته جاری نسبت به هفته گذشته حدود ۱۳ درصد و نسبت به ابتدای دی بیش از ۳۱ درصد افزایش نرخ داشته است. تقریبا ۲ هفته قبل وزارت جهاد کشاورزی خبر ممنوعیت ثبت‌سفارش هر نوع برنج خارجی را اعلام کرد. این محدودیت با واکنش‌های بسیاری روبه‌رو شد و نرخ برنج را در بازار بیش از ۱۰ درصد افزایش داد. بازدید میدانی از بازار برنج نشان می‌دهد باوجود رفع ممنوعیت واردات برنج خارجی، قیمت‌ها دچار چسبندگی شده و تغییری را شاهد نیستیم.

نسخه تکراری دولت‌ها به‌جای حل ریشه‌ای مشکلات

تدبیری به‌نام تعطیلی!

عکس: صمت

در چند سال اخیر مشکلات زیادی گریبان‌گیر کشور شده است؛ از شیوع کرونا تا سیل و آلودگی هوا و یخبندان؛ مشکلاتی که نمی‌توان گفت دامن کشورهای دیگر را نگرفته و تنها ما را درگیر کرده است. کشورهای زیادی درگیر سرما و برف هستند که این مسئله مشکلات زیادی را برای آنها ایجاد کرده است. اصلا زمستان است و ننه سرمایش و برف‌هایی که لذت آن به نشستنش است. از واقعیت که نباید فرار کرد همه معنای زمستان به قدم زدن در برفی است که پاهای‌مان در آن فرو برود، اما اکنون چه بر سر حافظه ما آمده که سرمای زمستان به بحران تبدیل شده است؟ مثلا مانند زلزله یک دفعه بی‌خبر آمده یا فصلی است که به‌تازگی به فصول روزگار اضافه شده که برای آن برنامه‌ای نداریم؟ این روزها راهکار اصلی دولت و ماحصل جلسه‌های پشت درهای بسته تنها خبری کوتاه است «تعطیل شد»! در واقع تعطیلی این روزها دوای درد همه چیز است؛ آلودگی، سرما، یخبندان، بیماری و...

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

نسخه تکراری دولت‌ها

مدت‌هاست که نسخه اصلی دولت‌ها برای هر مشکلی پاک کردن صورت‌مسئله است. اگر از رسانه‌های خارجی اخبار کذب می‌رسد، اینترنت قطع می‌شود؛ اگر هوا آلوده یا سرد باشد، مدارس و ادارات تعطیل می‌شوند. در واقع تاریخچه «همان همیشگی» در دولت‌ها به اعلام اخبار تعطیلی برمی‌گردد. در تازه‌ترین شمایل از این رویه با شروع سرما و بحران گاز برخی ادارات و مراکز آموزشی چند استان کشور تعطیلی شدند. علاوه بر این تعطیلی‌ها اقدامات عجیبی نیز در دستور کار قرار گرفت؛ از جمله اینکه ۲۴ دی بنا بر تصمیم کارگروه اضطرار استان تهران، کلیه ادارات و دستگاه‌های اجرایی دولتی با حضور یک‌سوم کارمندان دایر و بقیه کارمندان دورکار بودند. این نسخه کارگروه اضطرار محترم کمی عجیب به‌نظر می‌رسد.

چه مقیاسی وجود دارد که چه کسانی باید به محل کار بروند؟ اصلا فرض را بر این می‌گیریم که مقیاس درست است؛ مگر یک سوم افراد حاضر نیاز به سیستم گرمایشی ندارند؟ ظاهرا مدیران ادارات مرخصی سرماخوردگی این افراد را برای‌شان کنار گذاشته‌اند! البته این تصمیم آنقدر عجیب بود که پس از ساعاتی با انتقادهای فراوان وارده منتفی و تعطیلی نصیب همه کارکنان شد؛ تعطیلی که این بار مسبب آن سرما و بحران گاز است. این روزها اخبار فراوانی از کمبود گاز به گوش می‌رسد، در حالی که چندی پیش مسلم رحمانی، مدیر هماهنگی امور گازرسانی شرکت ملی گاز ایران گفته بود ما در کشور کمبود گاز نداریم، اما همزمان با برودت هوا، طرح‌های مدیریت مصرف گاز در کشور به‌منظور بهینه‌سازی مصرف انرژی اجرا می‌شود. در واقع بیان می‌شود بحرانی نیست، اما آسیب‌های توقف چرخه اقتصادی را به جان می‌خریم و شهر را تعطیل می‌کنیم!

اقدامات مقطعی چاره کار نیست

سعید ساویز، کارشناس انرژی درباره تعطیلات تصمیم‌گیری و اجراشده ازسوی دولت با هدف مدیریت بحران انرژی و گذر از سرما به صمت گفت: ما مشکلات اساسی در سیاست‌گذاری کلان کشور داریم که با حاکمیت سیاست‌گذاری صحیح برطرف می‌شود، نه با اقدامات مقطعی و مُسکن.

وی با انتقاد از عملکرد دولت‌ها و نبود مدیریت لازم انرژی گفت: موجودی مخازن گازی مانند مخازن نفتی روزی تمام می‌شوند.

متاسفانه اتفاقی که این روزها شاهد آن هستیم به‌دلیل این است که در روزهایی که گاز فراوان داشتیم، زیرساخت‌های زندگی شهری و صنعتی کشور را روی گاز ارزان طراحی کردیم. در نتیجه هزینه‌ای که باید به‌واسطه آن منابع گازی توسعه و تولید افزایش یابد، دریافت نشده است. در اصل پایه‌گذاری زیرساخت انرژی کشور روی چیزی لایتناهی مانند گاز و نفت غلط است.

■ هوشمندسازی سیستم‌های گرمایشی

این کارشناس انرژی در تاکید بر مدیریت نادرست مصرف انرژی اظهار کرد: حدود یک ماه پیش که کم‌کم زمزمه‌های کمبود گاز در کشور شروع شده بود، ما در برنامه‌ای که در پژوهشگاه نفت برگزار شده بود حضور داشتیم. در آن برنامه گرمای این سالن به حدی بود که دیگر همه از آن کلافه شده بودند و درخواست‌های مکرری برای کاهش دما ازسوی شرکت‌کنندگان می‌شد و درها نیز باز بود.

تنها جوابی که در برابر درخواست‌های ما بیان می‌شد این بود که سیستم یکپارچه است. جای تعجب بود که در چنین مکانی مدیریت دما ممکن نبود. شاید اگر هوشمندسازی سیستم‌های گرمایشی در خیلی از سازمان‌ها اجرا می‌شد، شاهد کاهش مصرف بودیم، این در حالی است که هیچ یک از شرکت‌های ما از لحاظ سیستم گرمایشی و سرمایشی بهینه نیستند.

■ باز هم سوءمدیریت

ساویز افزود: اینکه ایران دومین کشور دارنده منابع گاز است، به این معنی نیست که این منبع تمام نمی‌شود. ما اگر ۱۰ برابر میزان فعلی هم گاز داشته باشیم یک روزی تمام می‌شود. میزان بهره‌برداری ما از میدان گازی به اندازه قطر است؛ با این تفاوت که سهم قطر از میدان ۶۵ درصد و ایران ۳۵ درصد است. قطر می‌تواند به میزان ما بهره‌برداری داشته باشد، اما مدیریت دارد. آن چیزی که وضعیت ما را به اینجا کشانده سوءمدیریت است.

■ راهکار چیست؟

این کارشناس انرژی در بیان راهکاری برای حل مشکلاتی مانند کمبود گاز اظهار کرد: باید در سبد انرژی مصرفی خانگی و صنعتی، تنوع وجود داشته باشد و سعی کنیم سهم انرژی‌های تجدیدپذیر را در آن افزایش دهیم. البته شاید با مدیریت درست بشود از این مقطع عبور کرد، اما در ۲ سال آینده با مدیریت نیز نمی‌توان کاری کرد. اصلا اگر از وضعیت فعلی نیز عبور کنیم آیا نباید انرژی را برای نسل آینده هم بگذاریم؟

■ تعطیلات چاره نیست

این کارشناس انرژی با انتقاد از تعطیلات ادارات و مراکز آموزشی شهرها با هدف صرفه‌جویی در مصرف انرژی گفت: صرفه‌جویی راهکار درستی است، اما آنقدر دچار سوءمدیریت در کشور هستیم که دیگر اتصال اجتماعی مردم به دولت از بین رفته است. در دنیا بخش اعظم انرژی مصرفی خانگی برق است، زیرا منبع تامین برق می‌تواند تنوع داشته باشد.

در برخی از کشورهایی که گاز دارند هم تنها برای خوراک‌پزی از گاز استفاده می‌شود یا در برخی موارد آب گرم تولید و با لوله‌کشی به خانه‌ها ارسال می‌کنند، اما متاسفانه در ایران این مسائل رعایت نمی‌شود.

حتی اگر ۱۰ برابر میزان فعلی نیز گاز داشته باشیم یک روزی تمام می‌شود

هر ساعت تعطیلی ضربه‌ای به بدنه اقتصاد

پیمان مولوی، اقتصاددان درباره تاثیرات بد تعطیلات ناگهانی بر اقتصاد به صمت گفت: در برخی از کشورها ممکن است به‌دلیل سرما شاهد تعطیلی باشیم، اما این موضوع که دولت برای بخش خصوصی تصمیم‌گیری و فعالیت آنها را تعطیل کند، مشکل ایجاد خواهد کرد و بی‌معنی است. مشکلات از جایی آغاز می‌شود که وقتی بنگاه اقتصادی تعطیل می‌شود دیگر درآمدی ندارد. در برخی موارد نیز خبری از تعطیلی نیست، اما گاز یک واحد تولیدی قطع می‌شود که تمام این موضوعات تاثیرات بد اقتصادی خواهد داشت. هر ساعت تعطیلی ضربه بدی به بدنه اقتصاد کشور خواهد زد و این موضوع بر هیچ‌کس پوشیده نیست. وی با اشاره به اینکه سرما و مشکلات آن در همه کشورها وجود دارد، افزود: ممکن است در امریکا یا هر کشور دیگری هم سیل یا برف شدید داشته باشیم که امور جاری کشور را مختل کند. ما منکر این موضوع نیستیم؛ اما تکرارپذیری بیش از حد آن درست نیست. ما سال‌هاست که در زمستان درگیر بحران گاز هستیم، اما در سایر کشورها برای رفع مشکلات به‌سرعت برنامه‌ریزی می‌شود. ما می‌توانستیم باتوجه به ذخایر غنی گازی کشورمان، یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان این انرژی باشیم، اما نه‌تنها این‌گونه نیست که حتی در تامین گاز موردنیاز کشور هم مشکل داریم. باید به‌دنبال دلایل اصلی این ضعف گشت.

■ بحران گاز جدی است

مولوی ضمن تایید کمبود گاز بیان کرد: مطمئن باشید ما کمبود جدی در گاز داریم. اگر کمبود گاز جدی نباشد هیچ دولتی ریسک بزرگی مانند تعطیلی تهران را به جان نمی‌خرد. بهتر است به‌جای پرداختن به مشکلات زمستانی سایر کشورها بر شرایط کشور خودمان متمرکز شویم و واقعیت‌ها را بهتر ببینیم. از سوی دیگر باید شناسایی و ارزیابی ریسک را قبل از هر تصمیمی انجام داد و رویکردی سیستمی به مشکلاتی از قبیل کمبود گاز داشت.

■ تعطیلی‌های ناکارآمد

این اقتصاددان ضمن انتقاد از تعطیلی‌ها، اظهار کرد: در کشورهایی با شاخص‌های پایداری بالا برای عبور از بحران برای مثال انرژی مورداستفاده برخی از صنایع در همان منطقه قطع می‌شود تا در مدت زمان کوتاهی برای مصارف خانگی مشکلی پیش نیاید. این درست نیست که برخی از مناطق یا مشاغل تعطیل و برخی دیگر سرکار باشند؛ در هر صورت آن دسته از افرادی که در محل کار حضور دارند به گرمایش نیاز دارند.

تکرار مکررات

۳ خرداد امسال، به‌دلیل افزایش آلودگی هوای پایتخت و باتوجه به اینکه در بیشتر مناطق تهران هوا در وضعیت ناسالم و خطرناک قرار گرفته بود تصمیم گرفته شد ساعت کاری ادارات در روز ۴ خرداد ساعت ۱۲ پایان پذیرد. ۸ خرداد امسال با دستور استاندار تهران از دوشنبه، ۱۶ خرداد ۱۴۰۱ ساعت کاری ادارات تهران تغییر کرد که این اقدام در جهت صرفه‌جویی در مصرف برق بود. ساعت کاری ادارات تهران از زمان یادشده ۶:۳۰ تا ۱۳:۳۰ تعیین شده بود.

۱۳ تیر امسال، معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری تهران گفت: ادارات، مهدکودک‌ها و تمامی مقاطع تحصیلی استان تهران به‌استثنای دو شهرستان دماوند و فیروزکوه به‌علت آلودگی هوا تعطیل است. ۲۳ دی امسال، معاون مدیریت توسعه و منابع استانداری تهران گفت: به‌دلیل برودت هوا و با هدف مدیریت مصرف گاز، تمام ادارات و سازمان‌های این استان ۲۴ دی تعطیل هستند و مدارس نیز به‌صورت غیرحضوری فعالیت خواهند کرد.

سخن پایانی

یک روز هوا گرم است و چالش برق داریم و ادارات و مراکز آموزشی تعطیل می‌شوند؛ روز دیگر هوا سرد است و مشکل گاز داریم و باز هم تعطیلی. البته در این تعطیلی‌ها آلودگی هوا هم نقش دارد. در واقع این روزها تعطیل کردن هر چند پرهزینه اما به نسخه‌ای تکراری تبدیل شده که هر دولتی برای مدیریت بحران آن را می‌پیچد.

راهکارهای توزیع عادلانه غلات بررسی می‌شود

راهکارهای توزیع عادلانه غلات و رفع موانع موجود برای جلوگیری از بحران مواد غذایی در فوروم غلات روسیه بررسی می‌شود. به گزارش اسپوتنیک، فوروم غلات با هدف یافتن راهکارهای توزیع عادلانه غلات در جهان و رفع موانع موجود برای جلوگیری از بحران مواد غذایی با حضور مقامات وزارت جهاد کشاورزی، گمرک، بانک‌ها، تشکل‌های مربوطه و شرکت‌های بزرگ صادرکننده روسی و واردکنندگان ایرانی و ترکیه، ۱۰ فوریه ۲۰۲۳ در مسکو برگزار خواهد شد. در این فوروم به مشکلات و موانع موجود در تامین غلات از جمله بانکی و فاینانسی-لجستیکی-گمرکی پرداخته خواهد شد. این فوروم در نظر دارد همزمان فرصت گفت‌وگوی مستقیم بین صادرکننده و واردکننده در زمینه غلات و محصولات کشاورزی را ایجاد کند تا از طریق دو کشور ترکیه و ایران ترانزیت محصولات کشاورزی روسیه به کشورهای دیگر تسهیل شود. این فوروم در آخرین روز نمایشگاه پروداکسپو (مواد غذایی و محصولات کشاورزی) روسیه برگزار می‌شود و شرکت‌کنندگان ضمن حضور در فوروم امکان بازدید از نمایشگاه پروداکسپو را نیز خواهند داشت.

یادداشت

دیپلماسی شهری در مسیر شکوفایی اقتصاد

گشتاسب مظفری
کارشناس اقتصاد شهری

امروزه از همکاری‌های جهانی بین‌شهری و شهرداری‌ها برای رسیدن به منافع و علایق شهری و شهروندی مشترک استفاده می‌شود تا فضایی امن، دموکراتیک، پررونق و سرشار از نشاط و آزادی برای شهروندان ایجاد شود. ۶ هدف به‌هم پیوسته دیپلماسی شهری، عبارتند از امنیت شهر، توسعه شهری، اقتصاد شهری، شبکه شهری، نمایندگی شهری و فرهنگ شهری. بنابراین رونق و شکوفایی اقتصاد شهری، یکی از ۶ کارکرد اساسی «روابط بین‌المللی شهرها و دیپلماسی شهری» است، زیرا همواره مناطق شهری مراکز اصلی تولید ناخالص داخلی و ملی بوده‌اند. برای مثال شهری مانند تهران به‌تنهایی، حدود ۳۰ درصد در اقتصاد ملی نقش دارد یا شهرهای سائوپائولو و ریودوژانیرو در برزیل حدود ۴۰ درصد اقتصاد این کشور را به خود اختصاص داده‌اند. در بستر اقتصاد جهانی، دیپلماسی شهری می‌تواند نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی شهرها، ایجاد اشتغال و بهبود شرایط زندگی شهروندان داشته باشد؛ بنابراین شهرهای درحال توسعه، می‌توانند از تجربیات شهرهای موفق در این زمینه بهره ببرند. یک دیپلماسی شهری موفق در حوزه اقتصاد، می‌تواند در جهت دستیابی به اهداف زیر تلاش کند:

ایجاد محیطی امن و باثبات برای جذب سرمایه‌های خارجی: امروزه سرمایه‌های خارجی به عامل بسیار مهمی در جهت توسعه اقتصادی شهرها و کشورها و البته ایجاد شغل تبدیل شده‌اند. در این زمینه، یک دیپلماسی شهری موفق، می‌تواند با تبلیغ گسترده روی ظرفیت‌های اقتصادی شهر و البته ایجاد فضایی امن برای سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه‌گذار خارجی را ترغیب به سرمایه‌گذاری و نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی شهر ایفا کند. در این زمینه، شهر ژوهانسبورگ در افریقای جنوبی می‌تواند به‌عنوان یک نمونه بسیار خوب مطرح باشد؛ شهری که با تدبیر بسیار خوب مسئولان شهری‌اش توانسته خود را به‌عنوان یک شهر مناسب برای سرمایه‌گذاری خارجی مطرح کند و امروزه شاهد آن هستیم که سرمایه‌گذاران بسیاری از کشورهای اروپایی و کشورهایی نظیر هند، چین، روسیه و برزیل اقدام به سرمایه‌گذاری در این شهر کرده‌اند.

جذب گردشگر و تقویت گردشگری: یک شهر موفق در حوزه دیپلماسی شهری می‌تواند با تبلیغ گسترده روی جذابیت‌های شهر و معرفی جذابیت‌های توریستی و همچنین ایجاد یک محیط آزاد، امن و آرامش‌بخش برای گردشگران، آنها را به بازدید از این شهر ترغیب کند؛ موضوعی که علاوه بر جاری کردن مقادیر بسیار زیاد درآمد ارزی به سمت شهر می‌تواند باعث ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری نیز شود. در این زمینه، شهر شانگهای می‌تواند به‌عنوان یک شهر بسیار موفق مطرح باشد؛ شهری که در سال‌های اخیر توانسته با استفاده درست از ظرفیت بالای خود و ایجاد جذابیت‌های گردشگری، جهانگردان بسیاری را به سمت خود جلب کند. تبادل تجربیات توسعه‌ای: یک دیپلماسی شهری موفق می‌تواند با برقراری ارتباط با شهرهای موفق جهان در حوزه توسعه از تجربیات توسعه‌ای این شهرها برای توسعه شهر خود و رسیدن به معیارهای یک شهر موفق بهره ببرد. در این زمینه شهر جاکارتا در اندونزی می‌تواند به‌عنوان یک نمونه بسیار خوب مطرح باشد؛ شهری که توانسته با استفاده درست از تجربیات توسعه‌ای شهرهای مختلف جهان و بکارگیری کارشناسان خبره تا حد زیادی به معیارهای یک شهر توسعه‌یافته نزدیک شود.

فعالیت در سازمان‌های اقتصادی جهانی: یک شهر موفق در حوزه دیپلماسی شهری، می‌تواند از طریق عضویت در سازمان‌های مختلف از امتیازاتی که این سازمان‌ها برای اعضای خود در نظر می‌گیرند، در جهت توسعه هر چه بیشتر خود استفاده کند و افزون بر اینها، تجربیات توسعه‌ای خود را نیز با شهرهای مختلف به اشتراک بگذارد.

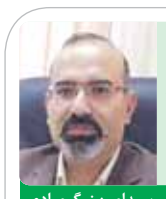
در همین راستا، شهر تهران به‌عنوان یکی از ۲۰ کلانشهر بزرگ و مهم جهان و پایتخت جمهوری اسلامی ایران که تمامی مراکز مهم سیاسی و اداری را در خود جای داده، دارای موقعیت منحصر به فردی است. تهران به‌عنوان بزرگ‌ترین کانون جمعیتی منطقه، همواره در ارتباطات، مناسبات و همکاری‌های منطقه‌ای به‌عنوان محور مهم، مطرح بوده و همکاری‌های نزدیکی با کشورهای منطقه دارد. سازمان کشورهای اسلامی (OIC) و سازمان همکاری‌های اقتصادی منطقه (ECO) از سازمان‌های مهم منطقه‌ای هستند که تهران از بنیان‌گذاران و اعضای فعال آنها بوده است. بسیاری از تصمیم‌های مهم منطقه‌ای در حوزه اقتصاد، نفت و انرژی، امنیتی و سیاسی، رژیم‌های حقوقی و سایر موضوعات مهم بین‌المللی با مشارکت کشورهای همسایه و منطقه در تهران اتخاذ شده است.

تهران به‌واسطه اینکه پایتخت جمهوری اسلامی ایران است در شکل‌گیری تحولات و اصلاحات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی در کشورها و پایتخت‌های کشورهای همسایه و منطقه بسیار اثرگذار بوده و به‌عنوان پایتخت و کلانشهر پیشرو عمل می‌کند.

همچنین با بهره‌گیری از زیرساخت‌های مناسب ارتباطی مانند راه‌آهن، قطار، بزرگراه‌ها و جاده‌های ترانزیتی مهم و زیرساخت‌های اطلاعاتی مانند فناوری‌های پیشرفته اطلاعاتی و ارتباطاتی (ICT)، شبکه‌های رادیو تلویزیونی، رسانه‌های مکتوب به زبان‌های فارسی، عربی، انگلیسی و دیگر زبان‌های منطقه، نقش مهمی در توسعه ارتباطات و همکاری‌های منطقه‌ای دارد.

یادداشت

نتایج نامطلوب در بازار مسکن

سیدامین زرگرمرادی
کارشناس بازار مسکن

در روزهای اخیر، شاهد گزارش‌هایی از قیمت‌های نجومی برخی املاک شمال پایتخت بوده‌ایم؛ قیمت‌هایی که در برخی موارد، از میانگین نرخ برخی کشورهای اروپایی و امریکایی هم بالاتر است. در کنار آن، طبق آخرین گزارش بانک مرکزی، میانگین نرخ مسکن تهران به‌ازای هر مترمربع به ۵۰ میلیون تومان رسیده و در ارتباط با قیمت‌های مسکن پرسش‌های زیر مطرح است:

واقعیت نرخ مسکن چیست؟آیا نرخ املاک نجومی پایتخت الزاما منعکس‌کننده کلیت واقعیت بازار مسکن است؟ چه عواملی باعث رشد نرخ مسکن در ایران می‌شود؟ راهکارهای تعدیل نرخ مسکن در بازار ایران چیست؟ آیا با اقتصاد دستوری و قیمت‌گذاری دولتی می‌توان بازار مسکن را کنترل کرد؟ آیا قیمت‌گذاری دولتی مطلوب است و در صورت انجام، چه تبعاتی به‌همراه خواهد داشت؟

ممکن است برخی به‌دنبال این باشند که با برجسته کردن املاک نجومی، اقدام به مداخله‌گری در نرخ مسکن و به‌زعم خود بازار مسکن را کنترل کنند. ضروری است، توجه داشته باشیم که معادل میانگین نرخ دلاری مسکن تهران با احتساب دلار بازار آزاد در یکی، دو دهه گذشته، همواره عددی نزدیک به هزار دلار به‌ازای هر مترمربع بوده که گاهی نرخ بالاتر از آن و گاهی نرخ پایین‌تر از آن تثبیت شده است.

اما در حال حاضر حتی باوجود املاک نجومی، میانگین نرخ مسکن پایتخت برای هر مترمربع ۵۰ میلیون تومان و همچنین نرخ دلار در بازار آزاد، حدود ۴۰ هزار تومان است؛ به این معنا که نرخ دلاری مسکن تهران در حال نزدیک شدن به ۱۵۰۰ دلار به‌ازای هر مترمربع است. به‌عبارت بهتر، این ارزش پول ملی است که به‌طورمرتب در حال کاهش است، بنابراین آدرس غلط دادن با املاک نجومی به بازار مسکن، چندان معقول و مطلوب به‌نظر نمی‌رسد؛ باید توجه داشت که اقتصاد مسکن با دستور و قیمت‌گذاری دولت به‌سرانجام نخواهد رسید.

قیمت‌گذاری دستوری در حوزه مسکن نه ممکن است و نه مطلوب. دولت نباید برای نرخ مسکن چه در حوزه خریدوفروش و چه در حوزه اجاره، کف و سقف معین کند.

نرخ مسکن باید از طریق تعادل عرضه و تقاضا تعیین شود و این اقتصاد دستوری در حوزه مسکن موجب فرار سرمایه بیشتر و به‌تبع آن، کاهش تولید در بازار مسکن خواهد شد و این امر موجب تعمیق بیشتر مشکل مسکن مردم در بلندمدت خواهد بود. هیچ میانبر غیراقتصادی در حوزه مسکن به نتایج مطلوب اقتصادی منجر نخواهد شد. مشکل مسکن یک مشکل درون‌بخشی نیست، بنابراین تنها با روش‌های درون‌بخشی نمی‌توان این مشکل را حل کرد.

کشور ما از لحاظ شاخص دسترسی به مسکن در شرایط مطلوبی قرار ندارد و مدت‌زمان خانه‌دار شدن برای دهک‌های درآمدی پایین جامعه، گاهی به یک قرن می‌رسد. به‌تبع افزایش نرخ مسکن، اجاره املاک مسکونی نیز با چالش‌های فراوانی روبه‌رو شده است و امکان اجاره ملک مناسب نیز روزبه‌روز سخت‌تر می‌شود. در این شرایط، بسیاری از مستاجران ناچار می‌شوند که به واحدهای کوچک‌تر یا محله‌های ارزان‌تر کوچ کنند.

در واقع، مهم‌ترین عامل رشد نرخ مسکن، اقتصاد کلان بیمار کشور است. به‌طوری‌که، در یک اقتصاد نفت‌محور و به‌علت تحریم‌های خارجی و خودتحریمی‌های داخلی، با کسری بودجه‌های شدید مواجهیم.

تا زمانی که ما در حوزه اقتصاد کلان، سرعت رشد نقدینگی و تورم بالا داریم، خواه‌ناخواه این تورم به همه بخش‌ها از جمله بخش مسکن سرایت می‌کند.

باید در کنار بسترسازی مناسب برای تولید و عرضه مسکن، با ایجاد رشد و ثبات اقتصادی، زمینه توانمندسازی خانوارها را به‌عنوان سمت تقاضا تقویت کنیم و این مهم جز با اصلاح اقتصاد کلان کشور میسر نیست.

بهره‌برداری از ۲۸ هزار واحد مسکن نهضت ملی

رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با اعلام اینکه بیش از ۳۱۱ هزار واحد مسکونی در شهرها و روستاها توسط بنیاد مسکن در حال احداث است، گفت: ۲۸ هزار واحد مسکن نهضت ملی، بهمن امسال به‌بهره‌برداری می‌رسد.

اکبر نیکزاد در گفت‌وگو با پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی درباره اجرای طرح نهضت ملی مسکن در شهرها و روستاها که توسط آن بنیاد در حال احداث است، به ارائه آمار پرداخت و گفت: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در مجموع در شهرهای و روستاهای کشور در قالب طرح نهضت ملی مسکن، حدود ۳۱۱ هزار واحد را در دست‌ساخت دارد.

رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ادامه داد: هم‌اکنون ۲۰۲ هزار و ۱۵۰ واحد نهضت ملی مسکن در روستاها و حدود ۹۷ هزار و ۴۹۲ واحد در شهرها توسط بنیاد در حال ساخت است، همچنین بنیاد مسکن در همکاری با شهرداری احداث ۱۱ هزار و ۲۳۰ واحد را نیز در بافت فرسوده شهر تهران آغاز کرده است.

نیکزاد مجموع واحدهای نهضت ملی مسکن در شهرها و روستاها و بافت فرسوده شهر را که توسط بنیاد در حال ساخت است، بیش از ۳۱۱ هزار واحد برشمرد.

وی تصریح کرد: در برنامه است تا در بهمن امسال با حضور وزیر راه و شهرسازی، ۲۸ هزار واحد مسکونی شهری و روستایی احداث‌شده توسط بنیاد مسکن بهره‌برداری شود.

رونق معاملات مسکن چیزی جز رونق سفته‌بازی و سوداگری نیست

دلالی بلای جان بازار مسکن

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

باوجود سیاست‌های مختلف دولت برای ساماندهی بازار مسکن، اما همچنان شاهد رشد افسارگسیخته قیمت‌ها در بازار هستیم و باتوجه به کاهش نسبی سرعت تورم بخش مسکن، میانگین نرخ خانه در تهران در حال نزدیک شدن به نرخ ۵۱ میلیون تومان برای هر مترمربع است. برنامه‌ریزی غلط و عدم‌هماهنگی ارگان‌های مختلف، چالش‌های زیادی را بر سر راه تولید مسکن قرار داده است.

در شرایطی که طی سال‌های اخیر، خرید و حتی اجاره مسکن برای بسیاری از مردم سخت و حتی غیرممکن شده، جولان بدون محدودیت دلالان در پوشش مشاوران املاک، تلاطم‌های بازار مسکن را تشدید می‌کند. در چنین شرایطی، سیاست‌گذاری‌های صحیح نظیر رشد ساخت مسکن، وضع مالیات‌های تنظیمی نظیر مالیات بر معاملات مکرر، خانه‌های خالی و... هرچند اقداماتی لازم هستند، اما به‌دلیل زمانبر بودن اثرگذاری آنها، برای مدیریت آشفته‌بازار مسکن کفایت نمی‌کنند. از همین‌رو، اعمال نظارت دقیق بر بازار مسکن می‌تواند تا حد زیادی از التهاب در این بازار بکاهد و مانع جولان دلالان شود.

عکس: صمت

مسکن در بدترین دوران تاریخی خود

چند روز بعد از انتشار آمار تازه از معاملات مسکن در پایتخت توسط بانک مرکزی، حالا مرکز آمار ایران نیز اطلاعات تازه‌ای از تحولات بازار مسکن تهران طی آذر امسال منتشر کرده است. برخلاف بانک مرکزی که عنوان کرده بود معاملات مسکن در تهران از ۱۰ هزار واحد مسکونی فراتر رفته، گزارش مرکز آمار می‌گوید در ماه آذر، ۹ هزار و ۵۰۸ واحد مسکونی معامله شده که نزدیک به ۲۹ درصد نسبت به آبان رشد کرده است.

در هردو گزارش، نتایج کمابیش نزدیکی دیده می‌شود. هردو عنوان کرده‌اند که نرخ مسکن رشد پیدا کرده و رونق به معاملات برگشته، اما نکته اساسی این است که بخش مسکن از نظر عرضه و ساخت‌وساز در بدترین دوران تاریخ خود است.

گزارش تازه‌ای که اتاق تعاون از بررسی آماری اظهارات فعالان ساختمانی ۹۴ شرکت بزرگ در گروه‌های ساخت بنا، مهندسی عمران و فعالیت‌های ساخت‌وساز تخصصی ساختمان منتشر کرده، نشان می‌دهد شاخص کل ساختمان در آذر به رقم ۴۰.۹۵ رسیده است.

از آنجا که این عدد زیر ۵۰ است، وضعیت این صنعت در آذر همچنان رکودی ارزیابی می‌شود. براساس نتایج حاصل از طرح شامخ کل ساختمان که نمایانگر افت‌وخیز نوسان‌های بازار ساخت‌وساز به روایت مدیران و فعالان این حوزه به‌شمار می‌رود، در ماه گذشته، عدد مولفه‌های نرخ خرید مواد اولیه یا لوازم موردنیاز و نرخ محصولات تولیدشده و خدمات ارائه‌شده افزایش یافته که عموما ناشی از تشدید تحریم‌ها و همچنین اثرات نوسان نرخ ارز در چند ماه گذشته قلمداد شده است. در واقع، رونق معاملات چیزی جز رونق سفته‌بازی و دلالی بر سر واحدهای ساخته‌شده قبلی نیست.

سوداگران در کمین املاک

محمدعلی پورشیرازی، عضو هیات‌مدیره انجمن شرکت‌های ساختمانی در رابطه با موضوع دلالی در بازار مسکن به صمت گفت: وضعیت اقتصادی همیشه بر نرخ مسکن تاثیرگذار است و با افزایش نوسانات تورمی، نرخ مسکن هم با چالش روبه‌رو شده، زیرا یک نیاز اساسی و حیاتی برای خانوار است. بازار مسکن همیشه تحت‌تاثیر مسائل مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و... قرار می‌گیرد و به‌علت اهمیتی که این بازار در طول تاریخ برای افراد داشته، همیشه موردتوجه سودجویان و دلالان بوده است.

همچنین هجوم مردم به کلانشهرها برای بهره‌مند شدن از یک زندگی باکیفیت‌تر نیز از عوامل تاثیرگذار برای افزایش نرخ مسکن است، ازاین‌رو با قبول این نکته که نرخ مسکن از تمام فاکتورهای موجود تاثیر می‌گیرد، درمی‌یابیم که تنها گران شدن مصالح ساختمانی و بالا رفتن دستمزد کارگران، دلایل گرانی مسکن نیستند و سوداگران در تلاطم این بازار نقش گسترده‌ای دارند، همچنین حرکت‌های سیاسی چند سالی است که مسیر ناهمواری را برای ساماندهی بازار مسکن شکل داده و با اجرای طرح‌های نامناسب و بی‌هدف بر تلاطم این بازار پرطرفدار افزوده است.

پورشیرازی بیان کرد: افزایش هزینه‌های زندگی، فشار اقتصادی زیادی را به خانوارها تحمیل کرده است و دیگر درآمد افراد جوابگوی این‌همه گرانی نیست. طبق آمارهای منتشرشده، هزینه‌های مسکن تا ۶۰ درصد از درآمد خانوارها را می‌بلعد و مشکلات معیشتی زیادی را برای مردم به‌وجود می‌آورد. در حال حاضر بحث مسکن باتوجه به تاثیرپذیری گسترده‌ای که دارد، به یک چالش پیچیده و خاصی تبدیل شده که برای ساماندهی این بازار حیاتی نیاز است و بسیاری از بسترهای اقتصادی کشور اصلاح و دست سودجویان از این بازار کوتاه شود.

▣ مسکن‌مهر، طرحی کاملا شکست‌خورده

پورشیرازی گفت: مسکن مهر یک خیانت بود و طرح آن در دولت نهم و دهم استارت خورد که بسیار ناکارآمد اجرا شد. مسکن مهر برگرفته از طرح مارشال آلمان بود که بعد از جنگ جهانی دوم توانست در حوزه مسکن بسیار دقیق و کارساز عمل کند و بازار مسکن را به جایی برساند که دیگرکسی مشکل خانه‌دار شدن نداشته باشد، اما در ایران برعکس این اتفاق رخ داد و با وعده‌های اشتباه و اجرای بی‌برنامه و بی‌اساس ساخت‌وسازها، نه‌تنها مشکل مسکن حل نشد، بلکه بسیاری از افرادی که تمام دارایی خود را برای خانه‌دار شدن گذاشته بودند، با مشکلات جبران‌ناپذیری روبه‌رو شدند؛ مشکلاتی که بعد از گذشت ۱۷ سال هنوز تمام نشده و میراث تلخی برای دولت سیزدهم بر جای گذاشته است.

▣ نقش پررنگ دلال‌بازی در گرانی مسکن

پورشیرازی خاطرنشان کرد: متاسفانه در بسیاری از کشورهای آسیایی و افریقایی، دلال‌بازی دلیل اصلی مشکلات مختلف است و با منفعت‌طلبی و کارشکنی‌های مداوم تمام اهداف سیاسی را خنثی می‌کند و آتش بر دامن نابسامانی‌ها می‌زند؛ اتفاقی که هرگز در کشورهای اروپایی شاهد آن نیستیم.

در کشوری مثل فرانسه که از ثبات اقتصادی مناسبی برخوردار است، دلالی مسکن به‌نحوی انجام می‌گیرد که مالک و خریدار نتوانند بر گرانی مسکن دامن بزنند و اگر یکی از طرفین بخواهد، نرخ خارج از عرف پیشنهاد دهد، با مخالفت دلالان مسکن روبه‌رو می‌شود و به‌خاطر اینکه کمیسیون بیشتری دریافت کنند، طرفین را در تنگنا قرار نمی‌دهند.

وی در پایان گفت: در کشور ما بحث دلالی مسکن به‌شکل منفی وجود دارد،اما در نظر داشته باشیم که بیشتر دلالی‌های مسکن که به‌طورمشخص مشاوران املاک انجام می‌دهند، به منطقه مورد معامله بستگی دارد و در معاملاتی که در مناطق کم‌برخوردار انجام می‌شوند، به‌دلیل بضاعت مالی اندک خریداران، مانور مشاوران املاک برای بالا بردن قیمت‌ها بسیار کمتر از مناطق برخوردار شهری است و در مناطقی که ثروتمندان زندگی می‌کنند، مشاوران املاک در نقش فروشنده یا موجر را بازی می‌کنند و برای کسب سود بیشتر، قیمت‌های خارج از عرف پیشنهاد می‌دهند و باعث گرانی مسکن می‌شوند.

> کنترل فعالیت تمامی بنگاه‌های معاملات ملکی و کوتاه کردن دست دلالان مسکن از روند خریدوفروش خانه در سراسر ایران می‌تواند یکی از راهکارهای مهم در کنترل قیمت تمام‌شده مسکن و حتی کاهش نرخ آن باشد

پشت پرده معاملات ملک

فرشید ایلاتی، کارشناس حوزه مسکن به صمت گفت: سوداگری و واسطه‌گری ملک در ایران جزو کارهای پرسود و بی‌دردسر در سال‌های اخیر است، در نتیجه بنگاه‌های املاک تنها به‌خاطر ارتباط بین خریداران و فروشندگان، حق‌الزحمه زیادی به جیب می‌زنند و تنها به‌خاطر اینکه کمیسیون بیشتری از طرفین دریافت کنند، تمایل زیادی برای افزایش غیرواقعی قیمت‌ها دارند، هرچند این موضوع را قبول ندارند و در گرانی ملک هیچ نقشی برای خود قائل نیستند.

وی در ادامه افزود: البته باید این نکته را دانست که برخی مشاوران املاک تنها در ظاهر از راه واسطه‌گری قانونی اقدام به درآمدزایی می‌کنند، اما در باطن با هدف کسب سودهای غیرمتعارف، املاک خوش‌نرخ و زیر نرخ را از مشتری‌هایی که نیاز مالی دارند، خریداری می‌کنند و طی چند مرحله معامله صوری در دور آخر به مصرف‌کننده واقعی می‌فروشند، اما تا زمانی که نرخ را چندبرابر نکرده‌اند، اجازه فروش فایل به مصرف‌کننده واقعی را نمی‌دهند.

این کارشناس خاطرنشان کرد: همین ترفند دلالان باعث ادامه‌دار شدن افزایش قیمت‌ها در بازار مسکن شد، در حالی که بارها شاهد آن بودیم که با هر نوسان قیمتی بلافاصله بازار سیاهی به‌وجود می‌آید یا عده‌ای روی قیمت‌ها موج‌سواری می‌کنند و هر بار هم نهادهای نظارتی و متولی با قاطعیت اعلام می‌کنند که دست دلالان و واسطه‌گران را کوتاه خواهند کرد و اجازه فعالیت به آنها را نمی‌دهند، اما به این دلیل که از اساس قانون موجود درباره برخورد با واسطه‌گری به‌اجرا نمی‌رسد، عده‌ای به‌دنبال بر هم زدن فضای اقتصادی هستند یا اینکه مجازات این افراد که مخل فضای اقتصادی و امنیت روانی جامعه هستند، بسیار سبک است.

وی در پایان گفت: کنترل کردن چگونگی فعالیت تمامی بنگاه‌های معاملات ملکی و کوتاه کردن دست دلالان مسکن از روند خریدوفروش خانه در سراسر ایران می‌تواند یکی از راهکارهای مهم در کنترل نرخ تمام‌شده مسکن و حتی کاهش نرخ آن باشد. امروزه با شتاب گرفتن گستره خدمات دولت الکترونیک و راه افتادن استارت‌آپ‌های فراوان در حوزه خریدوفروش مسکن و ملک، حتی اگر دولت هم هیچ اقدامی نکند، خواه‌ناخواه به‌مرور دست دلالان مسکن از حوزه خریدوفروش خانه کوتاه خواهد شد و این فرصتی خواهد بود تا نرخ مسکن در هر موعد، براساس نظریات کارشناسان حرفه‌ای و خبره تعیین و در سامانه‌های الکترونیکی به اطلاع خریداران و فروشندگان رسانده شود تا معاملات خودجوش در استارت‌آپ‌های خصوصی و سامانه‌های کنترل‌شده دولتی براساس قیمت‌های واقعی انجام گیرد. امیدواریم این موضوع از سوی متولیان مسکن و شهرسازی جدی گرفته شود.

سخن پایانی

یکی از نکات عجیب بازار مسکن، رشد تصاعدی تعداد بنگاه‌های معاملات ملکی باوجود کاهش شدید قدرت خرید مردم و در نتیجه تعداد معاملات املاک است. رشد ۴۰برابری تعداد بنگاه‌های معاملات ملکی ثبت‌شده طی ۳۰ سال گذشته باوجود افت محسوس قدرت خرید مسکن مردم، معمای چگونگی ادامه حیات اقتصادی این بنگاه‌ها را در ذهن ایجاد می‌کند. این معما البته با نگاهی به بازار مسکن و وضع فعالیت بنگاهداران در این بازار به‌سادگی حل می‌شود.

ورود مستقیم بنگاهداران به بازار در نقش دلال با هدف کسب سودهای کلان، مهم‌ترین انگیزه آنها برای فعالیت در حرفه مشاوری املاک است و البته تنها دلیل رشد برق‌آسای این بنگاه‌ها در سال‌های اخیر است. صرف‌نظر از معدود بنگاهدارانی که خود را آلوده به سفته‌بازی و نرخ‌سازی‌های کاذب نمی‌کنند و عموما افرادی باسابقه در این حرفه هستند، اکنون بخش قابل‌توجهی از بنگاهداران نقش دلال در بازار مسکن را دارند.

یکی از جذاب‌ترین مزیت‌های ورود دلالان به بازار مسکن، سوءاستفاده از رانت اطلاعات خریدوفروش واحدهای مسکونی است. در واقع، این افراد با افتتاح بنگاه معاملات ملکی و تبدیل شدن به محل رجوع خریداران و به‌ویژه فروشندگان مسکن، از آگهی‌های تجمیع‌شده در بنگاه سوءاستفاده و اقدام به خرید واحدهایی می‌کنند که ظرفیت رشد نرخ بیشتری دارند و سپس،همین واحدها را با قیمتی بالاتر به‌فروش می‌رسانند. در واقع، هدف این دلالان از فعالیت به‌عنوان مشاور املاکی، اولویت یافتن در خرید واحدهای ارزان‌تر و رسیدن به سود کلان از فروش همین واحدها به خریداران است. در چنین شرایطی، فروشندگان و خریداران مسکن بیش از هر چیز به طعمه‌های دلالان برای کسب سود تبدیل می‌شوند.

اهمال مدیران سایت‌های آگهی اینترنتی در ثبت هویت انتشاردهندگان آگهی و استفاده از این پایگاه داده برای شناسایی دلالان، فضا را برای جولان این سوداگران و التهاب هرچه بیشتر بازار مسکن فراهم کرده است. از همین‌رو، لازم است نهادهای متولی در همکاری با سایت‌های ثبت آگهی اینترنتی، نسبت به پالایش بازار مسکن از حضور دلالان اقدام کنند تا مردم بیش از این در تامین سرپناه دچار مشکل نشوند.

هشدار فولادی‌ها نسبت به وضعیت گازرسانی

محدودیت گاز امسال زودرس شد

مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران ضمن تاکید بر اینکه فولادی‌ها امسال زودتر از روال و برنامه‌ریزی‌ها با محدودیت‌های گازی روبه‌رو شده و تاکنون هم از ذخایر آهن‌اسفنجی خود استفاده و تولید را حفظ کرده‌اند، نسبت به تداوم محدودیت‌های گازی هشدار داد و به ارائه ۳ راهکار برای گذر از مشکلات تامین گاز کشور پرداخت.

همزمان با ورود سامانه‌های بارشی به نقاط مختلف کشور و موج شدید کاهش دما، میزان مصرف گاز در کشور به‌شدت افزایشی شده است؛ به‌گونه‌ای که برای جبران این کمبود گاز و عدم‌قطعی گسترده گاز به‌ویژه برای منازل، بسیاری از ادارات، دانشگاه‌ها، مدارس، مراکز تفریحی و خدماتی و... تعطیل شده‌اند؛ واحدهای فولادی و سیمانی که حتی در شرایط بهتر طی سال‌های گذشته نیز در این فصل از سال با محدودیت‌های مصرف گاز مواجه بوده‌اند؛ در شرایط فعلی نیز از این قاعده مستثنا نبوده و با کاهش شدید دریافت گاز روبه‌رو شده‌اند.

عکس: صمت

وحید یعقوبی، مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در رابطه با محدودیت‌های اعمالی برای فولادی‌ها در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: بحث گاز یک چالش عمده در زنجیره فولاد است که طی سال‌های اخیر بسیار هم پررنگ شده. از حدود چند سال گذشته، محدودیت‌های گازی برای واحدها در زمستان به‌طورمثال برای یک ماه اعمال می‌شد و واحدهای احیای مستقیم فولاد هم برای این مدت برنامه‌ریزی می‌کردند و معمولا این یک ماه را به فعالیت‌های تعمیراتی اختصاص می‌دادند تا از این فرصت بهره ببرند و متحمل کمترین آسیب شوند.

وی افزود: اما از سال گذشته، این محدودیت‌های گاز بسیار شدید شد و حدود دو ماه و نیم واحدهای احیا مستقیم فولادی یا تعطیل بودند یا با محدودیت بسیار شدید کار می‌کردند که این محدودیت‌ها، تاثیر خود را بر کل زنجیره گذاشت. در سال گذشته، به‌واسطه محدودیت‌های برق و گاز، حدود ۶ میلیون تن از برنامه هدف‌گذاری‌شده عقب افتادیم.

این مقام صنعتی با بیان اینکه در تابستان امسال باوجود اینکه شاهد مدیریت بهتر تامین برق (البته نسبت به سال گذشته) بودیم، تصریح کرد: اما درباره گاز، امسال محدودیت‌ها زودرس شد. برنامه ما این بود که از حدود دی محدودیت‌ها آغاز شود، اما از اوایل آذر، محدودیت گاز برای فولادی‌ها اعمال شد. در ابتدا محدودیت‌ها بر ۳۰ درصد، سپس ۵۰ و ۷۰ درصدی بود و اکنون کارخانه‌های فولادی نیمه‌شمالی کشور (بیشتر کارخانه‌های احیای مستقیم) به‌صورت کامل گاز قطع و واحدها و گاهی برخی کارخانه‌های قوس و نورد هم به‌سبب اینکه مواد اولیه ندارند، تعطیل شده‌اند.

یعقوبی خاطرنشان کرد: بحث گاز برای صنعت فولاد با سایر صنایع تفاوت عمده‌ای دارد؛ گاز در زنجیره فولاد نقش فرآیندی برای تولید آهن‌اسفنجی است. تکنولوژی تولید فولاد کشور هم برمبنای گاز، سنگ‌آهن و روش احیای مستقیم بنا شده است و بنابراین آهن‌اسفنجی نقش مواد اولیه حیاتی در زنجیره فولاد را ایفا می‌کند. اگر گاز نباشد، آهن‌اسفنجی تولید نمی‌شود و کمبود یا عدم‌تولید آهن‌اسفنجی هم حلقه بعدی تولید فولاد است، متوقف می‌شود و محصولات فولادی تولید نخواهد شد؛ بنابراین نقش گاز، نقشی حیاتی است.

▣ گاز فولادی‌ها جایگزین ندارد

مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تاکید کرد: تفاوت دیگر این است که گاز در واحدهای فولادی اصلا قابل‌جایگزینی نیست. به‌طورمثال در سایر صنایع، این گاز می‌تواند با مازوت جایگزین شود، اما در صنعت فولاد، امکان جایگزینی وجود ندارد. بنابراین با قطعی و محدودیت‌های گاز، به‌ناچار، کل فرآیند تولید فولاد در کل زنجیره مختل خواهد شد.

وی افزود: ما در کشور حدود ۵۵۰ مترمکعب در ازای هر تن، مصرف گاز در زنجیره فولاد داریم که از این میزان ۷۰ درصد را تنها حلقه احیای مستقیم (حلقه آهن اسفنجی) مصرف می‌کند؛ امسال محدودیتی که برای صنایع فولادی اعمال شده و متاسفانه هیچ مشورت و نظرخواهی هم با تشکل‌ها انجام نگرفته است، بدین گونه است که از ۴۰ میلیون مترمکعب مصرف زنجیره فولاد، تنها ۱۵ میلیون مترمکعب را در ماه آذر تخصیص داده‌اند. در این یک هفته، ۱۰ روز اخیر هم، که کاهش دما شدت بیشتری گرفته است، همان میزان تخصیصی را هم کمتر کرده‌اند و در عمل همین ۱۵ میلیون مترمکعب هم تامین نمی‌شود.

▣ مضاف بر گاز، برق فولادی‌ها هم محدود شد

یعقوبی تصریح کرد: مضاف بر این، باتوجه به اینکه با افزایش مصارف خانگی، گازرسانی به نیروگاه‌ها هم دچار مشکل و برق فولادی‌ها هم با محدودیت روبه‌رو شده است. به‌طورمثال بیش از ۴۰ روز است که گاز فولاد خراسان قطع است و از هفته گذشته، محدودیت‌های برق هم برای این واحد اعمال شده یا فولاد مبارکه به‌عنوان بزرگ‌ترین واحد فولادی کشور، در بحث گاز با محدودیت ۵۰ الی ۷۰ درصدی مواجه بوده و از هفته گذشته، محدودیت ۳۰ درصدی برق هم شامل حال این واحد شده و نگرانی ما این است که با سردتر شدن هوا و تامین نشدن سوخت موردنیاز نیروگاه‌ها، این محدودیت بیشتر هم بشود و به ۵۰ درصد و بالاتر هم برسد.

وی تشریح کرد: به‌صورت کلی، مصرف گاز در کشور، ۸۰۰ میلیون مترمکعب است که از این میزان ۶۵۰ و گاهی تا ۷۰۰ میلیون مترمکعب، صرف مصارف خانگی و تجاری می‌شود؛ بنابراین در عمل گازی برای صنایع باقی نمی‌ماند. مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در پاسخ به اینکه در شرایط فعلی، چه راهکارهایی برای گذر از این وضعیت وجود دارد؟ گفت: راهکار این است که علاوه بر اینکه باید سرمایه‌گذاری شود تا تولید گاز کشور افزایش پیدا کند، لازم است، مصارف خانگی و تجاری بهینه شود. در بحث سرمایه‌گذاری در تولید گاز، مباحث خاصی وجود دارد و طبق آنچه وزیر نفت هم اعلام کرده، ۸۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز است تا بتوانیم سطح فعلی تولید را در صنعت نفت و گاز حفظ کنیم.

▣ سرمایه‌گذاری در میادین گازی

یعقوبی اظهار کرد: این ۸۰ میلیارد دلار، باتوجه به شرایط تحریمی و همچنین وضعیت نقدینگی کشور، رقم دور از ذهنی است که نمی‌توان به آن فکر کرد؛ بنابراین باید برای سرمایه‌گذاری به‌دنبال روش‌ها و راه‌های دیگر بود. به‌طورمثال به فولادی‌ها پیشنهاد شده که فولادی‌ها در میادین گاز سرمایه‌گذاری کنند؛ این مهم نیازمند اصلاح مقررات و قوانین است.این مقام صنعتی ادامه داد: راهکار دیگر، کاهش مصارف خانگی و تجاری است، جدا از بحث فرهنگ‌سازی و صرفه‌جویی، باز هم سرمایه‌گذاری نیاز است تا به‌طورمثال به‌جای وسایل گرمایشی پرمصرف، از گرمایشی‌های کم‌مصرف استفاده یا موتورخانه‌ها را اصلاح کنیم؛ اینها همه هزینه‌بر است و برای آنکه این هزینه به مردم تحمیل نشود، باید دولت یا یک سرمایه‌گذار وارد عمل شود.

مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران اعلام کرد: اکنون برخی کارخانه‌های فولادی در تعامل با دولت حاضر شدند که این سرمایه‌گذاری را در بخش خانگی انجام دهند تا کاهش مصرف انجام گیرد و مابه‌ازای آن، به هر میزانی که صرفه‌جویی و کاهش مصرف انجام گرفت، از محدودیت خود واحد فولادی کاسته شود؛ اما متاسفانه در حال حاضر قوانین و مقررات جاری در وزارت نفت و شرکت ملی گاز این تضمین را به واحدهای فولادی نمی‌دهد که خیال‌شان راحت باشد و در ازای این کاهش مصرف و صرفه‌جویی، محدودیت‌های‌شان تقلیل پیدا کند.

▣ ۳ راهکار فولادی‌ها

یعقوبی گفت: بنابراین در ۳ حوزه، باید سرمایه‌گذاری انجام گیرد، اصلاح قوانین و مقرراتی که برای سرمایه‌گذاری فولادی‌ها در میادین گازی لازم است،انجام شود و واگذاری برخی میادین گازی به خود فولادی‌ها یا به روش‌های مشارکتی فولادی‌ها که در این صورت بتوانند در استحصال گاز مشارکت داشته باشند.

وی در رابطه با اثرات این محدویت‌ها در درازمدت و تاثیر آن بر میزان تولید، تصریح کرد: به‌طورقطع، اثر این کاهش تامین گاز بر تولید واحدهای فولادی، هویدا و مشخص خواهد شد، اما انتظار نداریم که این اثر در تولید دی خود را نشان بدهد و تولید دی ماه کاهش پیدا کند، چرا که در حال حاضر اکثریت واحدها فولاد خود را از ذخایر و موجودی‌های آهن‌اسفنجی گذشته تولید می‌کنند، بنابراین بسته به میزان موجودی و ذخایر آهن‌اسفنجی، کاهش تولید برخی واحدها در آذر (باتوجه به محدودیت اعمالی از ابتدای آذر) اتفاق افتاد و برای برخی در دی و برخی دیگر در بهمن و اسفند اتفاق خواهد افتاد. در عمل اگر بخواهیم اثر کاهش گاز بر تولید فولاد کشور را بررسی کنیم، باید بازه آذر تا اسفند را مورد بررسی قرار دهیم.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده و اخبار اعلام‌شده، حدود یک ماه است که آهن‌اسفنجی در بورس کالا عرضه نمی‌شود، چرا که واحدها محدودیت تامین گاز داشته و نتوانسته‌اند، عرضه آهن‌اسفنجی داشته باشند؛ یکی از دلایل افزایش قیمتی هم که در بازار فولاد اتفاق افتاده، همین کمبود آهن‌اسفنجی بوده است. تاکنون واحدها از ذخایر خود استفاده می‌کنند؛ چنانچه یکی، دو هفته دیگر، آهن‌اسفنجی به دست‌شان نرسد، تولید فولاد به‌شدت افت خواهد کرد.

آگهی مناقصات عمومی

وزارت نیرو
شرکت آب و فاضلاب استان لرستان

شرکت آب و فاضلاب استان لرستان درنظر دارد مناقصات عمومی ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. لذا با توجه به اینکه کلیه مراحل برگزاری مناقصه اعم از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir صورت خواهد پذیرفت. لازم است کلیه مناقصه‌گران واجد صلاحیت در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ۱۴۰۱/۱۰/۲۶ می‌باشد.

ردیف	عنوان پروژه	برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین (ریال)	مدت پیمان(ماه)	محل تامین اعتبار	کد فراخوان در سامانه
۱	ترمیم نوار حفاری شبکه جمع‌آوری فاضلاب منطقه ناصرالدین و سطح شهر دورود	۵۳,۶۹۵,۵۶۱,۵۰۰	۲,۶۸۴,۷۷۸,۰۷۵	۶	عمرانی	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۱۶۵
۲	بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات تاسیسات آب شرب روستاهای سطح شهرستان سلسله (در طول کل شبانه روز)	۲۵,۳۲۴,۸۷۳,۴۳۶	۱,۲۶۶,۲۴۳,۶۷۲	۱۲	عمرانی	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۱۶۶
۳	بهره‌برداری و نگهداری و حراست از تاسیسات فاضلاب شهر پلدختر	۱۲,۷۰۸,۱۵۲,۱۱۰	۶۳۵,۴۰۰,۰۰۰	۱۲	جاری	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۱۶۷

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: از ساعت ۸ صبح مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۶ لغایت ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۱.
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد قیمت: تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۳.
زمان بازگشایی پاکات: ساعت ۸ صبح مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶.
زمان اعتبار پیشنهاد قیمت: ساعت ۹ صبح مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۳.
نوع تضمین: ضمانتنامه بانکی مطابق آخرین بخشنامه تضامین با فیش واریز وجه
هزینه دریافت اسناد: ۵۰۰,۰۰۰ ریال
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکات (الف): آدرس: خرم‌آباد - میدان ۲۲ بهمن - بلوار ولیعصر (عج) - خیابان شهید شفیع‌پور (۶۰ متری شمالی)- کدپستی:۶۸۱۷۸۵۵۳۷۱
تلفن ۵-۳۳۲۲۵۸۰۴ - ۳۳۲۲۴۴۹۲ - ۳۳۲۲۲۷۴۵ -۰۶۶
اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:
مرکز تماس ۰۲۱-۲۷۳۱۳۱۳۱
دفتر ثبت‌نام: ۰۲۱-۸۸۹۶۹۷۳۷ -۰۲۱-۸۵۱۹۳۷۶۸

روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان لرستان

شرکت گهر انرژی سیرجان

آگهی دعوت سهامداران به مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده صاحبان سهام

بدینوسیله از کلیه سهامداران و نمایندگان قانونی آنها دعوت می شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده صاحبان سهام شرکت گهر انرژی سیرجان (سهامی خاص) به شماره ثبت ۲۶۱۶ و شناسه ملی ۱۰۸۶۱۳۷۳۵۵۴ که در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۸ روز شنبه ساعت ۱۲ به آدرس، خیابان فاطمی رو به روی هتل لاله، ساختمان نگین، پلاک ۲۷۳ کد پستی ۱۴۱۴۶۱۸۵۵۱، شرکت معدنی و صنعتی گل گهر، طبقه هشتم برگزار خواهد شد، حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:
۱-انتخاب اعضای حقوقی هیات مدیره شرکت
۲-سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده می باشد

هیات مدیره شرکت گهر انرژی سیرجان

شرکت گهر انرژی سیرجان

آگهی دعوت سهامداران به مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام

بدینوسیله از کلیه سهامداران و نمایندگان قانونی آنها دعوت میشود تا در جلسه مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام شرکت گهر انرژی سیرجان(سهامی خاص)به شماره ثبت ۲۶۱۶ و شناسه ملی ۱۰۸۶۱۳۷۳۵۵۴ که در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۸ روز شنبه ساعت ۱۱ صبح به آدرس،خیابان فاطمی،روبروی هتل لاله،ساختمان نگین،پلاک ۲۷۳،کد پستی ۱۴۱۴۶۱۸۵۵۱،شرکت معدنی و صنعتی گل گهر،طبقه هشتم،برگزار خواهد شد،حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:
۱-ارائه گزارش هیات مدیره در خصوص افزایش سرمایه
۲-ارائه گزارش بازرس قانونی شرکت در خصوص افزایش سرمایه و تصمیم گیری در خصوص افزایش سرمایه از ۴۰ هزار میلیارد ریال به ۸۰ هزار میلیارد ریال.
۳-سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده میباشد.

هیات مدیره شرکت گهر انرژی سیرجان

شرکت صنعتی و معدنی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۱/۶۵/ع

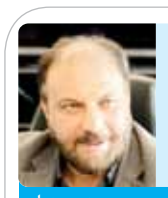
شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "پیاده‌سازی سیستم مدیریت امنیت اطلاعات" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت مهندسین مشاور واجد شرایط و دارای گواهی شورای عالی انفورماتیک با رتبه حداقل ۳ در رشته امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و گواهی افتا در گرایش مشاوره و استقرار استانداردهای امنیت اطلاعات و ارتباطات از سازمان فناوری اطلاعات کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وب‌سایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۸ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانتنامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

با ماسبک زندگی اقتصادی را گسترش دهید
www.Gostaresh.news

یادداشت

مصائب تمام‌نشدنی فولادسازان

مجید سعیدیان
فعال صنعت فولاد

تولید فولاد جزو صنایع مهم و استراتژیک کشور است. در طول دهه‌های اخیر سرمایه قابل‌توجهی جذب زنجیره فولاد شده و برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال ۱۴۰۴ هدف‌گذاری شده است. در چنین شرایطی نمی‌توان و نباید نسبت به عملکرد تولید در این زنجیره بی‌تفاوت بود، چراکه بی‌توجهی به ظرفیت‌سازی انجام‌شده در این زنجیره به‌منزله نادیده گرفتن سرمایه جذب‌شده به این زنجیره است.

بخش بزرگی از التهابات حاکم بر زنجیره فولاد از نبود سیاست‌گذاری دقیق و همچنین نامتوازنی زنجیره فولاد کشور نشأت می‌گیرد. از آنجا که هر حلقه از زنجیره تولید فولاد کشور مواد اولیه موردنیاز برای حلقه‌های بعدی را تامین می‌کند، بروز چالش برای یک صنعت، به‌منزله تعمیم آن به سایر حلقه‌های تولید است، این در حالی است که برهم خوردن تعادل در زنجیره تولید فولاد، چالش‌های جدی را به صنعتگران تحمیل می‌کند. بر همین اساس انتظار می‌رود سیاست‌های حاکم بر این زنجیره متناسب با میزان تولید و تقاضا در این زنجیره تنظیم شود.

از سال گذشته تاکنون تولیدکنندگان زنجیره فولاد موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در بورس کالا شدند. با این وجود سیاست یادشده ازسوی تمامی تولیدکنندگان اجرایی نشد. در واقع می‌توان این‌طور ادعا کرد که همیشه استثناهایی برای تولیدکنندگان بزرگ که به‌نوعی وابسته به دولت هستند، وجود دارد.

خوشبختانه نگرش وزارت صنعت، معدن و تجارت در زمینه تغییر در میزان عرضه محصولات فولادی در بورس کالا، تغییر کرد؛ در نتیجه در حال حاضر محصولاتی که میزان تولید آنها به‌مراتب بیشتر از نیاز بازار داخلی است، با الزام به عرضه پایین‌تری در بورس عرضه می‌شوند. در واقع باتوجه به آنکه میزان تولید در برخی از حلقه‌های این زنجیره به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی است، عرضه ۱۰۰ درصدی این محصولات در بورس کالا اشتباه و به ضرر تولیدکنندگان است.

وزارت صنعت، معدن و تجارت دستوراتی را با هدف تنظیم این بازار وضع می‌کند که برخی از این دستورات مثبت ارزیابی می‌شوند. با این وجود نبود نظارت قوی بر فرآیند اجرای این مقررات و همچنین الزام به اجرای آنها، در نهایت مانع نتیجه‌بخش بودن این مصوبات می‌شود.

محدودیت در تامین انرژی به چالشی جدی برای فعالان صنایع فولاد کشور در ۲ سال اخیر بدل شده است. فولادسازان در ماه‌های گرم سال با محدودیت در تامین برق و در ماه‌های سرد سال با محدودیت در تامین انرژی گاز روبه‌رو می‌شوند. این دست محدودیت‌ها عملکرد این صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد و از میزان بازدهی تولید آنها می‌کاهد. باتوجه به آنکه این محدودیت‌های انرژی در سال‌های اخیر شدت گرفته‌اند، انتظار می‌رود بخشنامه‌های حاکم بر این زنجیره با دقت پیگیری شود تا چالشی مضاعف به صنعتگران تحمیل نشود.

به‌عنوان‌مثال باید به‌جای تعیین درصد میزان عرضه فولادسازان در بورس کالا، میزان دقیق عرضه هر واحد به‌صورت ماهانه ازسوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین و ابلاغ شود. این وزارتخانه از میزان ظرفیت و تولید واحدهای مختلف آگاه است و بدین ترتیب می‌تواند نظارت کافی بر اجرای این مقررات داشته باشد.

البته انتظار می‌رود ضمن تاکید بر تامین نیاز بازار داخلی، به صادرات نیز توجه ویژه‌ای شود. در طول سال‌های اخیر و به‌دنبال رکود اقتصادی که در کشور شاهد آن هستیم از میزان ساخت‌وساز و پروژه‌های عمرانی در کشور کاسته شده است؛ بنابراین توسعه صادرات راهکاری برای تداوم تولید به‌ویژه در حلقه‌هایی است که میزان تولید آنها به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود. بر همین اساس مقررات و بخشنامه‌های حاکم بر نظام تولید باید با در نظر گرفتن شرایط ویژه صنعتگران باشد تا منتهی به کارآیی لازم شود.

افتتاح واحد احیای مستقیم فولاد بافق

مدیرعامل فولاد بافق اعلام کرد واحدهای تولیدی احیای مستقیم (آهن اسفنجی DRI) و میلگرد (کلاف) مجتمع فولاد بافق با حمایت دولت افتتاح شد. به گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت محسن ابویی مهریزی، مدیرعامل مجتمع معدنی و صنعتی آهن و فولاد بافق با بیان اینکه فاز اول مجتمع فولاد بافق از اسفند ۱۳۹۴ با راه‌اندازی خط تولید میلگرد (شاخه) آغاز به کار کرده، گفت: در یک دهه اخیر این مجتمع، صرفا محصولات میلگرد (شاخه) از سایز ۸ تا ۴۰ را تولید می‌کرد. وی افزود: پس از ۷ سال و با اجرای طرح‌های توسعه‌ای مجتمع فولاد بافق با حمایت دولت سیزدهم، در دی ۱۴۰۱ همزمان با سفر استانی رئیس‌جمهوری به یزد، واحد تولیدی احیای مستقیم (آهن اسفنجی DRI) و واحد تولید میلگرد (کلاف) از سایزهای ۵.۵ تا ۲۰ مجتمع فولاد بافق به بهره‌برداری رسید و همچنین احداث واحدهای ذوب و فولادسازی و گندله سنگ‌آهن آغاز شد. ابویی مهریزی بیان کرد: واحد احیای مستقیم در چرخه تولید فولاد از اهمیت، فناوری و ارزش‌افزوده بالاتری برخوردار است و ایجاد آن در سال جاری نشانه ورود مجتمع فولاد بافق به سطح بالاتری از زنجیره فولادی کشور است. گفتنی است این مجتمع قادر است هر سال ۸۰۰ هزار تن آهن‌اسفنجی را به روش میدرکس که روشی سازگار با محیط‌زیست و همراه با کاهش مصرف آب است، تولید کند. با افتتاح این واحد صنعتی، زمینه اشتغال بیش از هزار و ۸۰۰ نفر، شامل ۳۰۰ نفر به‌طور مستقیم و هزار و ۵۰۰ نفر به‌طور غیرمستقیم، فراهم شد. همچنین از ویژگی‌های بسیار مهم این واحد تولیدی صنعتی افزایش بهره‌وری با جلوگیری از خام‌فروشی و صرفه‌جویی ۴۰ درصدی در مصرف آب با استفاده از سیستم بازیافت آب است.

عکس: صمت

دو روی سکه تخصیص مجوز به صنایع فولادی بررسی شد

رانت یا جلب حمایت اجباری دولت

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

کمیت مجوزهای صادره برای احداث واحدهای صنعتی در زنجیره تولید فولاد به دغدغه‌ای جدی برای کشور و اقتصاد بدل شده است. در گذشته صدور مجوز واحدهای صنایع معدنی برعهده وزارت صنعت، معدن و تجارت بود، اما در خرداد امسال این مهم به سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها واگذار شد. بی‌تردید نمی‌توان و نباید جلوی صدور مجوز احداث صنایع را گرفت، زیرا این اقدام خلاف قانون است و پیامدهای متعددی از جمله توزیع رانت دارد، اما نباید از این نکته نیز غافل بود که بنا به گزارش‌های دبیرخانه ستاد راهبری فولاد کشور مجموع مجوزهایی که تاکنون برای تولید فولاد صادر شده، به بیش از ۱۰۰ میلیون تن می‌رسد. علاوه بر این در طول ۶ ماه گذشته مجوز احداث کارخانه‌هایی با مجموع ظرفیت ۳۰ میلیون تن در زنجیره فولاد صادر شده، این در حالی است که توان مصرف داخلی محصولات زنجیره فولاد کشور و همزمان ظرفیت صادرات به‌مراتب محدودتر برآورد می‌شود. در شرایطی که سرمایه‌گذاران نسبت به احداث یک واحد صنعتی و سودآوری آن مسئول باشند، ارائه مجوز متناسب با قوانین و مقررات کشور فاقد ایراد است، اما در طول سال‌های گذشته شاهد امتیازگیری برخی سرمایه‌گذاران از دولت برای تداوم تولید در واحدهای فاقد توجیه اقتصادی با توجیه اشتغالزایی بوده‌ایم؛ به‌بیانی سرمایه‌های کشور زیر سایه سرمایه‌گذاری‌های غلط از میان می‌رود.

مجوزهای غیرسودآور، چالشی برای آینده

بهرام شکوری، فعال بخش معدن و صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: دولت نمی‌تواند از صدور مجوز احداث واحدهای صنعتی و تولیدی برای متقاضیان خودداری کند. با این وجود صدور مجوز مشروط به وجود راهکاری برای مقابله با ظرفیت‌سازی‌های غیرمنطقی و از بین رفتن سرمایه‌ها است. البته چنین موضوعی در قانون دیده شده است. بر همین اساس باتوجه به ظرفیت‌سازی‌های گسترده انجام‌شده در زنجیره فولاد کشور در طول سال‌های گذشته، دولت به متقاضیان مجوز احداث یک واحد صنعتی تاکید می‌کند هیچ تضمینی برای تامین مواد اولیه موردنیاز صنایع وجود ندارد.

در چنین شرایطی اغلب متقاضیان صدور مجوز واحدهای صنعتی متعهد می‌شوند مواد اولیه موردنیاز خود را با کمک واردات تامین کنند. این تصمیم در صورت اجرا، صحیح و به نفع اقتصاد کشور است، اما در عمل شرایط تغییر می‌کند.

یعنی سرمایه‌گذار با برنامه ورود مواد اولیه اقدام به احداث یک واحد صنعتی و اشتغالزایی می‌کند و در ادامه از آنجا که از عهده واردات مواد اولیه و تولید باصرفه اقتصادی برنمی‌آید، اشتغالزایی ایجادشده را دستاویزی برای جلب حمایت‌های دولتی قرار می‌دهد. در واقع در چنین شرایطی دولت مجاب می‌شود خلاف تعهدات نخستین مطرح‌شده ازسوی سرمایه‌گذاران، از آنها حمایت کند. متاسفانه رویه یادشده بارها اتفاق افتاده و به روشی معمول برای آغاز به کار صنایع مختلف بدل شده است. شکوری گفت: هدف‌گذاری تولید فولاد در افق ۱۴۰۴، ۵۵ میلیون تن است، اما مجموع ظرفیت‌های احداث‌شده و در دست احداث در این زنجیره به‌مراتب بیشتر از هدف‌گذاری موردبحث است. بسیاری از صنایع فولادی در مناطقی احداث شده‌اند که فاقد هرگونه مزیت جغرافیایی هستند و همین موضوع نیز توجیه‌پذیری اقتصادی چنین فعالیت‌هایی در آینده را با اماواگر روبه‌رو می‌کند. وی افزود: ورود مواد اولیه صنعت فولاد باتوجه به حجم سنگین و قابل‌توجه این محصولات به کشور مستلزم هزینه است؛ بنابراین انتظار می‌رود صنایع فولادی کشور در مناطقی احداث شوند که امکان تامین مواد اولیه از فاصله نزدیک مهیا باشد. هزینه اختصاص‌یافته برای احداث واحدهای موردبحث به‌نوعی سرمایه ملی محسوب می‌شود و هزینه این سرمایه در جای اشتباه به ضرر اقتصاد کشور است.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی گفت: بخشی از صدور خارج از رویه مجوز برای احداث صنایع مختلف تحت تاثیر فشارهای سیاسی مسئولان و سیاست‌گذاران دولتی انجام می‌شود. به‌عنوان‌مثال در موارد متعددی دولت از صدور مجوز بی‌رویه در صنایع مختلف خودداری می‌کند، اما با فشار سایر مسئولان و نمایندگان مجلس شورای اسلامی، در نهایت مجوز اشتباهی صادر می‌شود. این دست سرمایه‌گذاری‌ها نه‌تنها مولد نیستند، بلکه به ضرر اقتصاد کشور منتهی خواهند شد.

شکوری در تشریح راهکاری برای مقابله با این شرایط گفت: در دنیا هر فرد صاحب سرمایه‌ای می‌تواند راحت اقدام به دریافت مجوز و تاسیس صنایع مختلف کند، اما در این کشورها دولت مسئول تامین مواد اولیه صنایع یا سایر حمایت‌های جانبی از تولید نیست؛ بنابراین متقاضیان احداث صنایع مختلف با تکیه بر تحقیقات بازار، شناسایی رقبا، میزان عرضه و تقاضای بازار، شناخت بازار جهانی، فرآیند تامین مواد اولیه و... اقدام به احداث یک صنعت سودآور می‌کنند. در چنین بستری سرمایه‌گذاران امیدی به بهره‌مندی از رانت‌های مختلف صنعتی و اقتصادی ندارند، اما متاسفانه در کشور ما چنین فضایی وجود ندارد و امید به بهره‌مندی از حمایت‌های خارج از رویه، مشکل‌ساز است.

> بی‌تردید نمی‌توان و نباید جلوی صدور مجوز احداث صنایع را گرفت، زیرا این اقدام خلاف قانون است و پیامدهای متعددی ازجمله توزیع رانت دارد

ضرورت پایش مستمر توسعه زنجیره فولاد

سعید عسکرزاده، فعال زنجیره فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ایجاد انحصار در صدور مجوز برای شروع یک کسب‌وکار یا احداث واحدهای تولیدی اشتباه و رانت‌زا است. علاوه بر این تقدم و تاخر زمانی برای احداث صنایع نباید به معیاری اساسی برای سرمایه‌گذاری و احداث یک صنعت بدل شود. وی افزود: برای اصلاح شرایط نابسامان مجوزهای تخصیص داده‌شده در صنایع مختلف انتظار می‌رود دولت در شیوه تخصیص مجوزها تجدیدنظر کند. لازم است بهره‌وری به‌عنوان یکی از اصول اولیه برای تخصیص مجوز به صنایع موردارزیابی قرار گیرد. علاوه بر این دانش و اطلاعات کافی به متقاضیان دریافت مجوز داده شود. این اقدام بر عهده سازمان ثبت استان‌ها است و انتظار می‌رود تهیه این دست اطلاعات در فرآیندی ستادی اجرایی شود و در اختیار سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها قرار گیرد و وقتی فردی برای دریافت مجوز احداث یک واحد تولیدی به سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌ها مراجعه می‌کند، آمار مجوزهای صادره در آن بخش، وضعیت عرضه و تقاضا در آینده و سودآوری سرمایه‌گذاری به او گوشزد شود. عسکرزاده گفت: متاسفانه در طول سال‌های گذشته شاهد صدور مجوز برای احداث واحدهای صنعتی مختلفی بوده‌ایم که پیشرفتی در روند فعالیت آنها حاصل نشده است. انتظار می‌رود چنین مجوزهایی تعیین تکلیف شوند یا در روند فعالیت آنها متناسب با شرایط روز بازنگری شود. لازم است وزارت صنعت، معدن و تجارت و نهادهای پژوهشی تحت نظر آن، صاحبان سرمایه را به فعالیت در صنایعی با سوددهی بالاتر تشویق کنند. وی گفت: در دوره‌ای ایران جزو واردکنندگان فولاد بود؛ از همین رو دولت اقداماتی را برای بهبود عملکرد صنایع فولادی کشور با هدف توسعه زیرساخت‌ها در این صنعت اجرایی کرد، اما روند حمایتی از صنایع فولاد ادامه‌دار نبود؛ کما اینکه در حال حاضر عملا دولت حمایت ویژه‌ای از صنایع نمی‌کند و انتقادات گسترده‌ای به عملکرد آن وارد است. این فعال صنعت فولاد گفت: تامین مواد اولیه با بهای رقابتی یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان صنعتی و تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد کشور است. در چنین شرایطی بخش عمده‌ای از مواد اولیه زنجیره فولاد کشور که استخراج و بهره‌برداری از آنها هزینه‌بر است، (همچون ذخایر با عیار پایین، ذخایر عمقی و...) عملا از دور رقابت خارج می‌شوند، اما چنانچه صنعت فولاد کشور به سمت تولید محصولات کیفی پیش برود، بخش بزرگی از مشکلات این حوزه مرتفع خواهد شد. وی افزود: تامین انرژی اعم از برق و گاز و همچنین آب موردنیاز صنایع فولادی کشور در طول سال‌های گذشته به دغدغه‌ای اساسی برای این صنایع بدل شده است. علاوه بر این تامین زیرساخت‌های حمل‌ونقل در بخش‌های مختلف ریلی، جاده‌ای، دریایی و... نیز با مشکلات و کاستی‌های متعددی روبه‌رو شده است. همین موضوع آینده عملکردی صنایع به‌ویژه واحدهای در حال ساخت را تحت تاثیر منفی قرار داده است. عسکرزاده گفت: تولید، حداقل با ظرفیت ۶۰ درصد، پیش‌شرطی برای تداوم تولید در صنایع مختلف فولادی کشور است. در شرایطی که سرمایه‌گذاران با برنامه ورود مواد اولیه اقدام به احداث یک واحد صنعتی و اشتغالزایی می‌کنند و در ادامه از آنجا که از عهده واردات مواد اولیه و تولید باصرفه اقتصادی برنمی‌آید، اشتغالزایی ایجادشده را دستاویزی برای جلب حمایت‌های دولتی قرار می‌دهد. در واقع در چنین شرایطی دولت مجاب می‌شود خلاف تعهدات نخستین مطرح‌شده ازسوی سرمایه‌گذاران، از آنها حمایت کند. متاسفانه رویه یادشده بارها اتفاق افتاده و به روشی معمول برای آغاز به کار صنایع مختلف بدل شده است. شکوری گفت: هدف‌گذاری تولید فولاد در افق ۱۴۰۴، ۵۵ میلیون تن است، اما مجموع ظرفیت‌های احداث‌شده و در دست احداث در این زنجیره به‌مراتب بیشتر از هدف‌گذاری موردبحث است. بسیاری از صنایع فولادی در مناطقی احداث شده‌اند که فاقد هرگونه مزیت جغرافیایی هستند و همین موضوع نیز توجیه‌پذیری اقتصادی چنین فعالیت‌هایی در آینده را با اماواگر روبه‌رو می‌کند. وی افزود: ورود مواد اولیه صنعت فولاد باتوجه به حجم سنگین و قابل‌توجه این محصولات به کشور مستلزم هزینه است؛ بنابراین انتظار می‌رود صنایع فولادی کشور در مناطقی احداث شوند که امکان تامین مواد اولیه از فاصله نزدیک مهیا باشد. هزینه اختصاص‌یافته برای احداث واحدهای موردبحث به‌نوعی سرمایه ملی محسوب می‌شود و هزینه این سرمایه در جای اشتباه به ضرر اقتصاد کشور است.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی گفت: بخشی از صدور خارج از رویه مجوز برای احداث صنایع مختلف تحت تاثیر فشارهای سیاسی مسئولان و سیاست‌گذاران دولتی انجام می‌شود. به‌عنوان‌مثال در موارد متعددی دولت از صدور مجوز بی‌رویه در صنایع مختلف خودداری می‌کند، اما با فشار سایر مسئولان و نمایندگان مجلس شورای اسلامی، در نهایت مجوز اشتباهی صادر می‌شود. این دست سرمایه‌گذاری‌ها نه‌تنها مولد نیستند، بلکه به ضرر اقتصاد کشور منتهی خواهند شد.

شکوری در تشریح راهکاری برای مقابله با این شرایط گفت: در دنیا هر فرد صاحب سرمایه‌ای می‌تواند راحت اقدام به دریافت مجوز و تاسیس صنایع مختلف کند، اما در این کشورها دولت مسئول تامین مواد اولیه صنایع یا سایر حمایت‌های جانبی از تولید نیست؛ بنابراین متقاضیان احداث صنایع مختلف با تکیه بر تحقیقات بازار، شناسایی رقبا، میزان عرضه و تقاضای بازار، شناخت بازار جهانی، فرآیند تامین مواد اولیه و... اقدام به احداث یک صنعت سودآور می‌کنند. در چنین بستری سرمایه‌گذاران امیدی به بهره‌مندی از رانت‌های مختلف صنعتی و اقتصادی ندارند، اما متاسفانه در کشور ما چنین فضایی وجود ندارد و امید به بهره‌مندی از حمایت‌های خارج از رویه، مشکل‌ساز است.

سعید عسکرزاده، فعال زنجیره فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ایجاد انحصار در صدور مجوز برای شروع یک کسب‌وکار یا احداث واحدهای تولیدی اشتباه و رانت‌زا است. علاوه بر این تقدم و تاخر زمانی برای احداث صنایع نباید به معیاری اساسی برای سرمایه‌گذاری و احداث یک صنعت بدل شود. وی افزود: برای اصلاح شرایط نابسامان مجوزهای تخصیص داده‌شده در صنایع مختلف انتظار می‌رود دولت در شیوه تخصیص مجوزها تجدیدنظر کند. لازم است بهره‌وری به‌عنوان یکی از اصول اولیه برای تخصیص مجوز به صنایع موردارزیابی قرار گیرد. علاوه بر این دانش و اطلاعات کافی به متقاضیان دریافت مجوز داده شود. این اقدام بر عهده سازمان ثبت استان‌ها است و انتظار می‌رود تهیه این دست اطلاعات در فرآیندی ستادی اجرایی شود و در اختیار سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها قرار گیرد و وقتی فردی برای دریافت مجوز احداث یک واحد تولیدی به سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌ها مراجعه می‌کند، آمار مجوزهای صادره در آن بخش، وضعیت عرضه و تقاضا در آینده و سودآوری سرمایه‌گذاری به او گوشزد شود. عسکرزاده گفت: متاسفانه در طول سال‌های گذشته شاهد صدور مجوز برای احداث واحدهای صنعتی مختلفی بوده‌ایم که پیشرفتی در روند فعالیت آنها حاصل نشده است. انتظار می‌رود چنین مجوزهایی تعیین تکلیف شوند یا در روند فعالیت آنها متناسب با شرایط روز بازنگری شود. لازم است وزارت صنعت، معدن و تجارت و نهادهای پژوهشی تحت نظر آن، صاحبان سرمایه را به فعالیت در صنایعی با سوددهی بالاتر تشویق کنند. وی گفت: در دوره‌ای ایران جزو واردکنندگان فولاد بود؛ از همین رو دولت اقداماتی را برای بهبود عملکرد صنایع فولادی کشور با هدف توسعه زیرساخت‌ها در این صنعت اجرایی کرد، اما روند حمایتی از صنایع فولاد ادامه‌دار نبود؛ کما اینکه در حال حاضر عملا دولت حمایت ویژه‌ای از صنایع نمی‌کند و انتقادات گسترده‌ای به عملکرد آن وارد است. این فعال صنعت فولاد گفت: تامین مواد اولیه با بهای رقابتی یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان صنعتی و تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد کشور است. در چنین شرایطی بخش عمده‌ای از مواد اولیه زنجیره فولاد کشور که استخراج و بهره‌برداری از آنها هزینه‌بر است، (همچون ذخایر با عیار پایین، ذخایر عمقی و...) عملا از دور رقابت خارج می‌شوند، اما چنانچه صنعت فولاد کشور به سمت تولید محصولات کیفی پیش برود، بخش بزرگی از مشکلات این حوزه مرتفع خواهد شد. وی افزود: تامین انرژی اعم از برق و گاز و همچنین آب موردنیاز صنایع فولادی کشور در طول سال‌های گذشته به دغدغه‌ای اساسی برای این صنایع بدل شده است. علاوه بر این تامین زیرساخت‌های حمل‌ونقل در بخش‌های مختلف ریلی، جاده‌ای، دریایی و... نیز با مشکلات و کاستی‌های متعددی روبه‌رو شده است. همین موضوع آینده عملکردی صنایع به‌ویژه واحدهای در حال ساخت را تحت تاثیر منفی قرار داده است. عسکرزاده گفت: تولید، حداقل با ظرفیت ۶۰ درصد، پیش‌شرطی برای تداوم تولید در صنایع مختلف فولادی کشور است. از تولید با این ظرفیت با عنوان نقطه سربه‌سر تولید یاد می‌شود، زیرا عواید فروش محصولات کفاف هزینه را می‌دهد. با این حال باتوجه به محدودیت‌هایی که در روند تامین انرژی فولادسازان در ماه‌های گرم و سرد سال ایجاد شده و پیش‌بینی ادامه‌دار بودن این شرایط، برخی از تولیدکنندگان از مرحله سوددهی خارج شده‌اند. وی گفت: در چنین فضایی، انتظار می‌رود سرمایه‌گذاران باتوجه به محدودیت‌های جدید به این رقابت و تولید فولاد ورود و صنایع خود را در مناطقی احداث کنند که هزینه تولید پایین‌تر است. بهترین منطقه برای توسعه این زنجیره حاشیه دریاهای آزاد کشور است که بستری را برای تداوم تولید فراهم می‌کند. هرچند تولید در این منطقه نیز نیازمند تامین حداقل‌هایی از جمله مواد اولیه، احداث اسکله اختصاصی و... است.

سخن پایانی

کمبود زیرساخت در حوزه انرژی اعم از گاز و برق و حتی آب و همچنین در بخش حمل‌ونقل مهم‌ترین چالشی است که در سال‌های اخیر عملکرد صنعت فولاد کشور را تحت تاثیر قرار داده است. روند توسعه در زنجیره فولاد با سرعت به‌مراتب بیشتری در قیاس با سایر صنایع پیش رفته و همین موضوع نیز در آینده می‌تواند به تهدیدی برای صنایع بدل شود.

بی‌تردید نمی‌توان بدون توجه به کمبودهای حوزه انرژی در مسیر توسعه صنایع فولادی و ظرفیت‌سازی در این بخش گام برداشت؛ در نتیجه انتظار می‌رود تامین انرژی و ارائه راهکارهایی برای رفع این کمبود به ضرورتی برای دریافت مجوز احداث صنایع جدید بدل شود. علاوه بر این بهینه‌سازی مصرف انرژی باید به‌عنوان راهکاری جدی موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گیرد. در همین حال طرح‌های توجیه اقتصادی برای شروع یک پروژه بدون احتساب یارانه و حمایت‌های دولتی اجرا شود؛ یعنی مزیت‌های کنونی فولادسازی در کشور اعم از انرژی ارزان، مواد اولیه ارزان و... در محاسبات اقتصادی حذف و با تکیه بر مبانی اقتصاد آزاد، زمینه توسعه عملکردی صنایع فراهم شود. علاوه بر این الزام به دریافت مشاوره‌های تخصصی از متخصصان امر برای احداث واحدهای صنعتی ضروری به‌نظر می‌رسد. سرمایه‌گذاری بدون توجه به ظرفیت‌های زیرساختی نه‌تنها منافع ملی کشور را محقق نمی‌کند، بلکه منافع مورد انتظار سرمایه‌گذاران را نیز برآورده نخواهد کرد و نتیجه آن اتلاف منابع کشور خواهد بود.

حرکت کاروان سلامت «کگل» در مناطق کم‌برخوردار

کاروان سلامت شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در پنجمین برنامه خود در سال ۱۴۰۱ با شعار «گل‌گهر، همدلی، سلامت» به ارائه خدمات رایگان سلامت پرداختند. به گزارش روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر کاروان سلامت این شرکت معدنی و صنعتی در پنجمین برنامه خود در سال ۱۴۰۱ با شعار «گل‌گهر، همدلی، سلامت» این هفته در مناطق کم‌برخوردار منطقه قطارینه شامل روستاهای چاه عمیق عشایری، اسلام‌آباد و چاه‌گله در بخش مرکزی سیرجان به ارائه خدمات رایگان سلامت پرداختند. این تیم سلامت به همت مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست شرکت شامل ۱۷ نفر از متخصصان شامل فوق‌تخصص گوارش، متخصص داخلی، ارتوپدی، اطفال و... و نیز کارشناسان حوزه بهداشت و درمان شرکت گل‌گهر و همکاری بیمارستان حضرت فاطمه الزهرا (س) کرمان بودند که خدماتی از جمله ویزیت و مراقبت‌های اولیه درمانی ارائه کردند. داروهای تجویزشده توسط تیم درمانی کاروان سلامت و واحد بهداشت و درمان شرکت گل‌گهر از طریق داروخانه‌ها، تهیه و تحویل بیماران می‌شوند. همچنین کلیه ارجاعات درمانی انجام‌شده تا حصول نتیجه از طریق مراکز درمانی طرف قرارداد شرکت گل‌گهر پیگیری خواهد شد. قرار است تیم درمانی این کاروان به‌صورت دوره‌ای در سایر مناطق کم‌برخوردار شهرستان نیز حضور پیدا کند.

تاسیس صندوق اختصاصی بانوان کارآفرین

معـاون علمی، فناوری و اقتصـاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهوری در «نشسـت هم‌اندیشی و هم‌افزایی بانوان کارآفرین شرکت‌های دانش‌بنیان، خلاق و فناور» حاضر شد و با آنها به گفت‌وگو نشست.

به گزارش معاونت علمی و فناوری ریاسـت‌جمهوری، روح‌اله دهقانی، در این نشست، خطاب به این بانوان، ضمن تبریک روز زن، با بیان اینکه من اعتقادی به یکسانی زن و مرد ندارم؛ گفت: به نظر بنده بانوان و زنان در قبال آقایان ماموریت‌ها و مسـئولیت‌های بیشـتری در جامعه برعهده دارند و یـک زن برای فعالیت در جامعه با مشکلات و موانع بیشتری مواجه است.

وی افزود: اگر به زنان توجه ویژه‌تری داریم، به‌دلیل ضعیف بودن آنها نیسـت، بلکه معتقدیم که بانوان ارزشـمندتر هسـتند و در زمینـه کارآفرینی موفق‌تر و بهتر عمل می‌کنند، چون زنان به‌ذات آفریننده و زاینده هستند، به دلیل همین موهبـت خدادادی، بهتر می‌توانند کارآفرینـی و از آن مراقبت کنند. البته نباید از ارتباطات اجتماعی موثرتر، دلسـوزی و تیم‌سازی بهتر بانوان هم غافل بود. به همین علت معتقدم زنان در عرصه کارآفرینی سرآمدتر هستند.

دهقانی ادامه داد: امروز حدود ۶۰ درصد جمعیت دانشـگاه‌های برتر کشـور را بانوان تشـکیل می‌دهنـد، اما تنها ۱۰ درصد آنهـا در حوزه‌های کارآفرینی و دانش‌بنیان فعال هسـتند که این یک ضعف بزرگ اسـت و باید روی این قشـر ارزشمند، سرمایه‌گذاری ویژه‌تری کنیم و آنها را ارج نهیم.

وی همچنین بیان کرد: یکی دیگر از تلاش‌های معاونت علمی، ایجاد صندوق اختصاصی بانوان کارآفرین است که از شرکت‌های دانش‌بنیانی که عناصر کلیدی یا درصد بالایی از کارمندان آن را بانوان تشکیل می‌دهند، حمایت می‌کند.

استارت‌آپ‌ها صنعت جواهرسازی را رونق می‌بخشند

زینت به سبک فناوری

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کمابیش هر شـیئی که زیبا و گران‌بها باشد، در دسـته زیورآلات محسوب می‌شود. این صنعت از اصالت بالایی در کشور برخوردار و جزو آن دسته از صنایعی بوده که ارزآوری زیادی داشته است و طراحان، بازیگران اصلی عرصه این صنعت هسـتند. کارشناسـان معتقدند، از راه‌حل‌های مهم برای ایجـاد بازارهـای پررونق، بکارگیری فناوری در عرصه زیورآلات و تلفیق سـنت با آن چیزی اسـت که جامعه می‌پسـندد. اینجا اسـت که طراحان و کارآفرینان نوپا که در قالب اسـتارت‌آپ‌ها فعالیت می‌کنند، نقش بسـیار مهمی دارند و می‌توانند اصلی‌ترین عاملان توسعه صنعت زیورآلات در ایران باشند، چرا که ابزارهای فناورانه کمک شایانی به کیفیت ساخت این نوع از محصولات می‌کنند. اگر چنیـن فرآیندی رخ ندهـد، صنعت زیورآلات ایران به نهایت کار خود می‌رسـد و باید پرونده آن را برای همیشه ببندیم.

صمت در این گزارش به اهمیت نقش طراحان و شرکت‌های استارت‌آپی در توسعه کسب‌وکارهای مرتبط با حوزه زیورآلات پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

طراحان نقش مهمی در صنعت جواهرسازی دارند

طراحـی طـلا و جواهر جـزو مباحثی اسـت که به‌تازگی بر محوریت آن کارگاه‌های زیادی تاسـیس شده و باتوجه به تاریخ کشور در ساخت طلا و جواهر تا پیش از این همواره حاشـیه سـود مطمئنی برای فعالان و سـازندگان داشت. به‌همین دلیل، صاحبان کارگاه‌های جواهرسـازی کمتـر ترجیح می‌دادند از نوآوری در سـاخت بهره بگیرند و این فرآیند زمینه را برای ورود استارت‌آپ‌ها دشـوار کرد، اما با تغییر نسـل در فعـالان عرصه صنعت طـلا و جواهر، این ضرورت احساس شد که باید به‌سمت فناوری بروند و همراستا با آن سلایق بازار را موردتوجه قرار دهند. به‌همین علت، در سال‌های اخیر شاهد رشد فناوران و اسـتارت‌آپ‌ها در دنیای زیـورآلات بودیم. امروزه بیشـتر کارگاه‌های ما نیازمند ابزارهـای فناورانه با طراحی‌های به‌روزتر هسـتند، طراحانی را که علاوه بـر هنر طراحی، شـناخت کافی از فلز طلا داشـته باشند تا هر طرحی که ارائه می‌دهند با جوانب کامل سنجیده باشـند. تمامی این موارد باعث شده است کـه طراحی، جایگاه ویژه‌ای در این زمان در کشـور ما پیدا کند.

تاریخچه‌ای غنی در زیورآلات داریم

بهنام زنگی، کارشناس اقتصاد و کارآفرینی در عرصه زیورآلات در گفت‌وگو با صمت گفت: امروزه فناوری‌ها بـه ما این امکان را می‌دهند که طراحان و سـازندگان بتواننـد در سـاخت زیـورآلات، سـلیقه‌های فـردی خریداران و مخاطبان را در روند شخصی‌سازی اجرایی کنند؛ در واقع این امر کمک زیادی به کسـب‌وکارهای کوچـک و اسـتارت‌آپ‌ها می‌کند و باعث می‌شـود ما بتوانیـم نیـاز مصرف‌کننده را ملاک قـرار بدهیم و به سلایق و خاستگاه زیبایی‌شناختی آن توجه کنیم.

وی گفـت: اقتصاد ناپایدار کشـور، زمینـه را برای توسـعه کارآفرینـی سـخت می‌کنـد، چرا که رشـد اسـتارت‌آپ‌ها در گرو داشتن یک اقتصاد پایدار است، اما از آنجایی که زمینه‌های اصیل فرهنگی و هنری در اقوام ایرانی این ظرفیت و قابلیت را داشته که برای هر قومی از کشـور به‌عنوان یک اهرم اقتصادی به‌حساب بیاید، می‌توان در قالب فعالیت‌های استارت‌آپی، به این صنعت در کشور رونق بخشید.

زنگی افزود: از آنجایی که کشـور ما هنربنیان است، همواره در طول تاریخ و در تمام شئونات زندگی روزمره مردم، هنر جریان داشـته اسـت و در اصل ایرانیان با نمایش جلوه‌های هنری معروف بوده‌اند. گفتنی است، در هنر صنعت زیورآلات هم شـاهد دوره‌های بسـیار درخشـانی بودیم. ایرانیان با فلز، آلیاژها و طلا؛ اشیای زینتی زیادی ساخته و همین امر موجب اعتبار تاریخی ایران در ساخت زیورآلات شده است.

یک اقدام هوشمندانه

به‌گفته وی، در گذشـته‌های دور بیشـتر هنرمندان ایرانی از هوش هندسـی بالایی در سـاخت زیورآلات برخوردار بوده‌اند و خوشـبختانه امروزه هم با جمعیت جوان خلاق در قالب اسـتارت‌آپ‌هایی روبه‌رو هستیم که خوب توانسته‌اند استعداد خود را به‌نمایش بگذارند. آنچه در شـرایط فعلی به آن نیاز داریم کارآفرینی در صنعت زیورآلات است.

زنگی در ادامه ارزش‌افزوده صنعت جواهرات را بیش از ۹۰ برابر دانسـت و گفت: به‌طورکلی در شرایطی که مواد خام را با هنر و صنعت فرآوری می‌کنیم، محصول تولیدی تا ۹۰ برابر ارزش پیدا می‌کند. گفتنی اسـت، هیچ‌کدام از حوزه‌هـای صنعتی چنین ارزش‌افزوده‌ای ندارند؛ بنابراین کارآفرینی در عرصه زیورآلات خود یک اقبالگری است.

وی در ادامه بااشاره به دیگر مزایای صنعت زیورآلات در بحـث کارآفرینـی گفـت: از آنجایـی که توسـعه هنـر صنعت زیـورآلات نیازمند تجهیـزات پیچیده و فناوری‌های پیشـرفته نیست و با دسـتگاه‌های ساده دستی هم می‌توان آن را ساخت و از طرفی هم به‌دلیل وزن کم نقل‌وانتقال مکانی این نوع کالاها بسـیار ساده است، صادرات و تجارت در این عرصه امکانات مطلوبی به فعـالان می‌دهد. گفتنی اسـت، امـروز حمل‌ونقل از گمـرک موضوعی بسـیار مهم در توسـعه صادرات یک محصول اسـت. بنابرایـن، هزینه تولید در صنعت زیورآلات پایین اسـت. علاوه بر موارد یادشـده، امکان تولید فردی هـم در این صنعت از دیگر مزایای مثبت آن است.

به‌گفتـه زنگی، مزیت مهم دیگـری که هنر صنعت زیورآلات دارد، این است که می‌تواند به توزیع عادلانه درآمد در کشـور کمک کند. به‌همین دلیل اسـت که توصیه می‌شود دولتمردان و تصمیم‌گیران اقتصادی ما به این ویژگی هنر صنعت زیورآلات توجه ویژه داشـته باشند.

طراحی به کانی‌های خام جلوه بخشید

زنگـی بااشـاره به سـیر تاریخی ارزشـمند شـدن زیورآلات، درباره عوامل توسـعه این هنر صنعت گفت: در یک روند تاریخی زمانی انسـان متوجه ارزش مادی زیورآلات شـد که به کانی‌های گرانقیمت نظیر زمرد، الماس، یاقوت و ... دسـت یافت، تا پیش از آن، انسان معمولا از اشـیایی نظیر استخوان و گیاهان برای خود وسـایل زینتی می‌سـاخت تا اینکه هنر طراحی نقش مهمی در زیبایی‌شناسی آن ایفا کرد. در حقیقت، عامل اصلی در توسعه صنعت زیورآلات طراحی است.

این کارشـناس افزود: در واقع بـار ارزش مادی هنر صنعت زیورآلات، روی طراحی اسـتوار است، چرا که به‌هرحـال طلا یا سـنگ‌های قیمتی در هر کشـوری یافت می‌شـود، اما آنچه یک اثر هنری را در کشـوری متمایز می‌کند، روش طراحی آن اسـت. گفتنی است، عصر ساسـانی دوره شـکوفایی طراحـی زیورآلات در ایران بود، اما متاسفانه چنین رشـدی ادامه نداشته و امروزه بیشتر تولیدکنندگان ما با نگاه به‌دسـت همسـایگان، اشیای زینتـی می‌سـازند؛ در حالی که یک برنـد زمانی به‌وجـود می‌آید کـه برگرفته از بنیان‌های اجتماعی باشد.

به‌گفتـه ایـن کارشـناس، همان‌گونه کـه پیش‌تر هم اشـاره شـد، توجه به خرده‌فرهنگ‌هـا در طراحی زیـورآلات، از رویکردهـای مهمی اسـت کـه امروزه طراحـان و فناوران بایـد در عصر جهانی‌سـازی هنر صنعت زیورآلات به آن توجه کنند.

زنگـی خاطرنشـان کـرد: آذین‌گـری و توجـه به زیورآلات در تمامی خرده‌فرهنگ‌های ما وجود داشـته اسـت و ما باید از این ظرفیت نهفته، نهایت اسـتفاده را ببریم.

وی مزیت کشـورهای در حال توسـعه برای رشـد کسـب‌وکارهای کوچک را نیروی انسـانی آنها دانست و گفت: این کشـورها با کمک منابع انسانی می‌توانند اقتصاد خود را بهبود ببخشند.

ما در کشـورمان باید شناخت کافی نسبت به منابع انسـانی خود داشته باشـیم و آن را به‌عنوان یک ابزار مکانیکی یا ماشـینی نبینیم. در حقیقت، باید به‌عنوان یک نیـروی مولد و خلاق که ایده و اثر تولید می‌کند، نگاه کنیم.

هنر رو به افول زیورآلات

محمدرضا آبسی، کارشناس حوزه کسب‌وکار زیورآلات در گفت‌وگو با صمت درباره موانع موجود در زمینه فعالیت اسـتارت‌آپ‌ها گفت: موانـع زیادی بـرای ورود فناوران و اسـتارت‌آپ‌ها به بـازار زیورآلات وجـود دارد و چون وارد بازار نمی‌شـوند، هنر طراحی زیورآلات در ایران رو به افول است، همچنین بیشتر طراحان به‌دلیل شرایط اقتصادی، ترجیح می‌دهنـد آثار خود را به هر قیمتی بفروشـند. در کل، وجود طراح و در جریان بازار افتادن آنها، کمک زیادی به پویایی این هنر می‌کند. وی افزود: از معضلاتی که سـد راه توسـعه نوآوری‌های فناورانه در هنر صنعت زیورآلات کشـور وجـود دارد، این اسـت که نگرش سـنتی گونه به این محصولات غالب اسـت و بیشتر سـرمایه‌گذاران، دید روشنی درباره فعالیت استارت‌آپی و دانش‌بنیان‌ها ندارند. از راهکارهای مهم تغییر در شـیوه ارائه محصولات در بازار زیورآلات آموزش و فرهنگ‌سـازی است، همچنین تلفیق المان‌های سنتی و با ابزارهای فناوری می‌تواند نقش بسیار مهمـی در بـازار فروش ایفـا کند. وی بااشـاره به اهمیت کاربرد فناوری در عرصه سـاخت تولیـد زیورآلات گفت: کاربرد فناوری و ماشـین‌آلات زمانی برای توسعه صنعت زیورآلات مفید اسـت که طراحان نقـش کلیدی در روند سـاخت آن ایفا کنـد. در واقع اگر طرحی اسـتانداردهای لازم را داشـته باشد، فروخته می‌شـود. بنابراین، علاوه بر فناوران، کسـانی کـه می‌توانند به بازار فـروش زیورآلات کمـک کنند، طراحان هسـتند و نکته مهم این اسـت که فناوران بدون عملکرد موثر طراحان در توسعه هنر صنعت زیورآلات راه به‌جایی نمی‌برند. آبسـی گفت: بنابراین هم در توسـعه فناوری و ابزارهای سـاخت زیورآلات و هم در صنایع دسـتی، وجود طراح لازمه پیشرفت و توسعه است. آنها باید در صنایع‌دستی ذائقه مردم را بشناسند و به تلفیق آثار قدیمی با آثار جدید بپردازند.

تلفیق هنر و فناوری، شاهکار خلق می‌کند

وی بااشاره به اهمیت حضور طراحان در روند کارآفرینی در حوزه زیورآلات گفت: اگـر می‌خواهیم نگرش فناورانه در عرصـه زیورآلات را تقویت و به‌عنـوان یک فن با حفظ ماهیـت هنری آن بـه آن نگاه کنیم، بایـد تولیدات دیگر کشـورها و طرح‌های آنان مقایسه کنیم؛ اینکه بدانیم آنها چه اقداماتی راسـتای توسـعه تجارت به‌ثمر رسانده‌اند و مـا تا کجا پیش رفته‌ایم. گفتنی اسـت، فراهم نبودن بازار فروش یکی از مشـکلات اساسـی ایران در توسعه صنعت زیورآلات اسـت. به‌عبارت‌دیگر، به‌فرض تولیدات مرغوب، اگر بسـتر مناسـب برای فروش فراهم نشود، امری مهمل اسـت و سـود چندانی عاید تولیدکنندگان نمی‌شود. این کارشـناس حوزه کسـب‌وکار زیورآلات با تاکید بر اینکه فعـالان در این نوع کسـب‌وکار در ایـران توجهی به هنر زیبایی‌شناسـی در عرصـه زیورآلات ندارنـد، گفت: نکته مهـم در فعالیت اسـتارت‌آپ‌ها یـا دانش‌بنیان‌ها در این عرصـه توجه به اصالـت هنری و زیبایی‌شناسـی در کنار بکارگیری فناوری اسـت. گفتنی اسـت، در عرصه فروش زیورآلات واسـطی به نام بنکدار وجـود دارد که به‌فراخور سـرمایه‌ای که صرف آن کرده، خواهان کسب سود است. در اصل حفظ اصالت هنری برای بنکداران اهمیت چندانی نـدارد و صرفه اقتصادی برایش از درجه اهمیت بیشـتری برخوردار اسـت. وی افزود: در واقع بنکداران ایرانی تمایلی به بـالا بودن کیفیت هنـری زیورآلات ندارنـد، به‌همین دلیل لـزوم فعالیت اسـتارت‌آپ‌ها در عرصه طراحی‌های غیرتکراری به‌شـدت احسـاس می‌شـود. بیشـتر اجنـاس در عرصـه زیـورآلات کپی‌برداری از طرح‌هـای پرفروش اسـت و به‌طورمعمـول جنبـه هنری و زیبایی‌شناسی آثار دنبال نمی‌شود. آبسی گفت: در کشور ما طراحان جایگاه درخوری در بازار فروش زیورآلات ندارند و برای اینکه بتوانیم شاهد طراحی‌های هنرمندانه و جدید در بازار باشیم، باید اجازه دهیم، طراحان در کنار ابزارهای فناورانه، نقش فعالی در این عرصه ایفا کنند. گفتنی است، فعالیت‌هـای هنری هنرمندان در عرصه زیورآلات مغفول مانده‌اسـت. برای مثال، بیشـتر مردم تفاوت کار دست، با آثاری را که با دسـتگاه تولید شده، نمی‌دانند؛ در حالی که ایران یکی از مدعیان اصلی هنر صنعت زیورآلات در جهان بوده است.

> در کشور ما طراحان جایگاه درخوری در بازار فروش زیورآلات ندارند

سخن پایانی

ظرفیت‌های کشـورمان در توسعه هنر صنعت زیورآلات امری واضح است. تاریخچه درخشـان، نیروی انسـانی کافی و الهامات جغرافیایی؛ ۳ رکـن اصلی و منحصربه‌فرد آثـار ایرانی اسـت که برای نیل به چنیـن هدفی نیازمند برون‌سـپاری‌های دولتی به بخـش خصوصی و جریان‌سـازی‌هایی که از دل قومیت‌ها برمی‌آید، هسـتیم. باتوجه به موارد یادشـده می‌توان این‌گونـه نتیجه‌گیری کرد که باوجود اینکه کشـورمان از اصالت غنی در بحث سـاخت زیورآلات دست‌سـاز برخوردار اسـت؛ با ۲ گام اساسی، یکـی حمایـت همه‌جانبه از طراحـان در بازارهای فروش و دیگـری کاربرد فناوری و ماشـین‌آلات می‌توانیم نسبت به ارزآوری و توسـعه اقتصادی برمبنای توسعه صنعت زیورآلات امیدوار باشـیم. حال اینکه چقدر سازکارهای دولتی نسبت به توسعه چنین صنایعی اولویت قائل هستند، خود جای سوال دارد. همان‌گونه که گفته شد، فناوری‌ها در صنعـت زیورآلات بـدون وجود طراحان در عمل کاربردی ندارد و ترکیه توانسـته است با بکارگیری طراحان در عرصه فناوری صنعت زیورآلات، خود را توسعه بخشد.

یادداشت

فروش آنلاین طلا به بازار سنتی آسیب نمی‌زند

محمدرضا نصراللهی ـ مشاور حقوقی اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی

خریدوفروش آنلاین طلا تنهـا جنبه تبادل این فلـز گرانبها را ندارد، بلکه موجب ارتباط گسـترده اشـخاص حقیقـی با بـازار طـلا و طیف وسـیع طلافروشـان می‌شود. در سال ۹۴-۹۵ اتاق اصناف و اتحادیه فنـاوران تهران، جوازهایـی برای پروانه کسـب به برخی فروشگاه‌ها صادر کرد که در میان این پروانه کسب، چند پلتفرم طلا هم جواز کسب گرفت؛ مانند سـکه سـرمایه یا آرامیس. در سـال ۱۳۹۶ که اتحادیه کسب‌وکارهای اینترنتی تشکیل شـد، از سـوی این اتحادیه هم ۳ جواز دیگر برای پلتفرم‌های طلا صادر شـد کـه در مجموع ۵ جواز کسب برای این نوع پلتفرم‌ها از سوی اتاق اصناف و اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای اینترنتی صادر شد.

در همان سـال به‌دلیل مشـکلاتی که در فروش سکه ثامن در بسـتر آنلاین به‌وجود آمد، به‌صورت غیررسـمی و نه مستند، به اتحادیه کسب‌وکارهای اینترنتی، اجازه ادامه صدور جواز برای فروشگاه‌های طلا و فروش آنلاین طلا داده نشـد. در این راستا، ایـن اتحادیه هـم کارگروهی را به نـام «کارگروه پلتفرم‌هـای طلا» تشـکیل داد و در مرحله بعد از تمامی فعالان این حوزه هم در بستر مجازی و هم در فضای سنتی دعوت کرد تا نظرات خود را اعلام کنند.

دغدغه اصلـی این اتحادیه برای مبارزه با فروش طلا در بستر آنلاین، فساد و جرم‌های ممکن نبود، بلکه مخالفـت با تغییر و اشـاعه روندی جدید در فـروش طلا بـود. در این میان، اتحادیه کشـوری کسـب‌وکارهای مجازی هم یک شـرط مهم برای ضوابـط فـروش آنلاین طلا گذاشـت. برطبق این ضوابط به کسـانی جواز فروش آنلاین داده می‌شد که یا خودشان جواز کسب داشته باشند یا با فردی کـه دارای جواز کسـب اسـت، قـرارداد ببندند و تامین‌کننده اصلی طلا همان فردی باشد که دارای جواز است.

بنابرایـن برای صدور جواز فروش طلا در بسـتر آنلاین ۲ رکن کلیدی وجـود دارد. ابتدا فردی که می‌خواهد به‌صـورت آنلاین طلا را بفروشـد، باید خودش جواز کسـب داشـته باشـد یا یک قرارداد همـکاری با یـک طلافروشـی بـرای فعالیت در زمینه کسـب‌وکار داشته باشـد. مخالفت اتحادیه طلافروشان با فروش آنلاین در اصل به‌دلیل رقابت با فروش سنتی این کالا بود، در واقع آنها در مقابل تغییر مقاومت نشـان می‌دادنـد و خواهان توقیف کسـب‌وکارهای اینترنتـی بودند، چـرا که گمان می‌کردند فروش طلا در بستر آنلاین سد راه فروش سنتی اسـت و این باعث ضربه خوردن به این نوع کسب‌وکارها می‌شود.

وی افـزود: مشـابه چنیـن روندی در دیگـر کسـب‌وکارها هـم رخ داده اسـت، ماننـد تاکسـی‌تلفنی‌ها یا سـفارش غذا به‌صورت آنلاین. تاریخ نشـان داده است، در واقع هر تغییری که در فروش کالا ایجاد می‌شود، کسب‌وکارهای سنتی با آن مخالفت می‌کنند.

اتحادیـه طلافروشـان هیچـگاه از دلایل اصلی خود در جلسـات رسـمی پـرده برنداشـتند، اما آنهـا فروش آنلاین طلا را سـد راه فروش سـنتی این کالا می‌دانسـتند، اما ایـن دلیلی نبود که آنها بتوانند در جلسـات اتاق اصنـاف به‌راحتی درباره آن صحبت کنند. از سـوی دیگر، اتحادیه کشوری کسـب‌وکارهای مجازی هم در پاسخ به این محور اشـاره کرده کـه وقتی فـردی از سـوی اتحادیه طلافروشان موفق به کسب جواز می‌شود، یعنی این فرد موردتایید اتحادیه طلافروشان است، حال این پرسش مطرح می‌شـود که چرا این فرد نمی‌تواند طلای خود را در بستر مجازی به‌فروش برساند؟

وقتی فردی کالایی را در بستر مجازی خریداری می‌کنـد، باید پیـش از خرید، اطلاعـات کامل و موردنیاز را از سـوی فروشـنده دریافـت کند، در واقع طبق ماده قانون تجارت الکترونیک، فروشنده بایـد تمـام ویژگی‌هایی را کـه در تصمیم خریدار موثـر اسـت، در توضیحات کالا بگـذارد. حال اگر اخلالی در اطلاعات دریافتی طلای خریداری‌شـده به‌وجـود آمـد، به‌ویژه دربـاره وزن طـلا، خریدار می‌تواند شـکایت خود را ثبت کنـد و این فرآیند در تمامی کالاها صادق است. اگر فردی می‌خواهد صحت وزن طلای خریداری‌شده را دریابد، می‌تواند پس از خرید با مراجعه به طلافروشـی‌های محلی، طـلای خود را وزن کند و در صورت بروز اشـتباه، روند قانونی را پیش گیرد و از فروشـنده شـکایت کند. از زمانی که صدور مجوز برای کسب‌وکارهای اینترنتـی در فروش آنلاین طلا متوقف شـد، این اتحادیـه برای حل این معضل، کارگروهی را به نام کارگروه طلا تشـکیل داد که در آن ضوابطی برای رفـع توقف صدور مجوز تنظیم شـد و طی روندی اصلاحیه‌هایی روی این ضوابط انجام گرفت که در نهایت تاییدیه نهایی اعلام شد.

یادداشت

تحول معنای خلق پول در بانک‌ها

علی اکبری‌زاده
کارشناس بانکی

باوجود هشدارهای مهمی که درباره خلق بی‌رویه نقدینگی ارائه می‌شود، روند خلق بی‌ضابطه پول توسط شبکه بانکی همچنان ادامه دارد و در به‌هم‌ریختگی بازارهای مختلف و تلاطم قیمت‌ها سهیم است. پول ابزاری برای پیشبرد اهداف اقتصادی است؛ بنابراین باید پول را در چارچوب شرایط و ساختار اقتصادی کشور و به‌صورت بهینه استفاده کرد، اما بانک‌های کشور در روندی معکوس با خلق پول به بهم‌ریختگی بازارها دامن می‌زنند.

هر بانک چه دولتی و چه خصوصی در نظام بانکی کشور دارای ترازنامه‌ای است که بیلان سالانه یعنی همان عملکرد مثبت یا منفی بانک طی سال مالی را نشان می‌دهد.

ترازنامه نشان می‌دهد بانک چه میزان از مبلغ کل دارایی‌هایش را به‌صورت وام پرداخت کرده است. همیشه مقدار معینی از دارایی بانک نسبت به دارایی کل به‌عنوان سپرده قانونی به بانک مرکزی داده می‌شود. ترازنامه نشانگر مکانیسم ایجاد پول توسط سیستم بانکی براساس سپرده قانونی است و مازاد آن تحت عنوان مکانیسم ایجاد پول توسط سیستم بانکی به‌عنوان وجوه آماده به وام تلقی می‌شود.

بیشتر افراد تصور می‌کنند عملیات وام‌دهی بانک‌ها تاثیری بر حجم پول موجود در اقتصاد ندارد؛ در واقع آنان نقش بانک‌های تجاری را محدود به واسطه‌گری می‌دانند.

براساس این تفکر کل پول موجود در اقتصاد کشور توسط دولت به‌وجود آمده است؛ حال آنکه این تفکر اشتباه بوده و بخش اعظم پول موجود در اقتصاد توسط بانک‌های تجاری خلق شده، نه دولت یا بانک مرکزی. معنای خلق پول در دنیای امروز ما متحول شده و بیشتر نوعی اعتبار است؛ یعنی وقتی شما دارای اعتباری هستید، مردم براساس آن اعتبار، کالا و خدماتی را در اختیار شما قرار می‌دهند.

این اعتبار و خلق پول، در وهله اول توسط بانک‌های مرکزی انجام می‌شود و در مرحله دوم، در درون شبکه بانکی؛ یعنی بانک‌ها این امکان را دارند که این خلق پول یا خلق اعتبار را انجام دهند.

بر اثر سپرده‌گذاری مردم در بانک‌های تجاری و اعطای وام بانکی، در واقع بیش از یک ریال پول ایجاد خواهد شد؛ بنابراین برای خلق پول در یک اقتصاد می‌توان ضریب تکاثری مطرح کرد که براساس آن تغییرات پایه پولی منجر به تغییر حجم (عرضه) پول می‌شود.

بانک مرکزی با انتشار اسکناس یا ایجاد پول از طرق دیگر، ابتدا سبب به‌وجود آمدن و به گردش افتادن مقداری پول می‌شود. در ادامه مردم یا سپرده‌گذاران بخشی از پول جدید را به‌صورت اسکناس نزد خود نگهداری کرده و بقیه آن را به‌صورت سپرده بانکی نزد بانک‌های تجاری می‌گذارند؛ پس به این ترتیب به ازای ایجاد هر پول جدید توسط بانک مرکزی بخشی از آن به‌صورت سپرده‌های بانکی در اختیار بانک‌های تجاری قرار می‌گیرد.

بانک‌های تجاری نیز بخشی از سپرده‌های سپرده‌گذاران را به‌صورت ذخیره قانونی نگهداری و بقیه آن را صرف اعطای وام و اعتبار به وام‌گیرندگان می‌کنند. اخیرا در سیستم بانکی کشور ما برخی از بانک‌های تجاری مازاد سرمایه را به‌صورت وام در اختیار شرکت‌های زیرمجموعه خود قرار می‌دهند که این‌گونه اعطای وام و اعتبار به‌معنای ایجاد یک پول جدید اعتباری است.

در حال حاضر در کل دنیا بزرگ‌ترین جرم بدون مجازات و بسیار پرمنفعت چاپ پول است که منجر به سلب مالکیت از فرد می‌شود، این در حالی است که فناوری موجود در کشور ما ناپخته و بسیار خام است و این مسئله کشور را به سمت قهقرا سوق می‌دهد.

اصلاح نظام بانکی کشور مقوله‌ای بسیار مهم و درعین‌حال بسیار پیچیده است که از ضروریات بسیار کلیدی به‌شمار می‌رود و باید اهل فن در این زمینه به چاره‌اندیشی بپردازند.

اقتصاد جهانی در آستانه رکود

بانک جهانی در آخرین گزارش خود پیش‌بینی‌اش از رشد اقتصاد جهانی را کاهش داد و اعلام کرد بسیاری از کشورها در یک‌قدمی رکود اقتصادی قرار دارند. به گزارش مهر به نقل از رویترز، بانک جهانی طی آخرین گزارش خود پیش‌بینی رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ را پایین آورد. تبعات افزایش نرخ بهره توسط بانک‌های مرکزی کشورهای جهان، تاثیرات منفی تداوم جنگ بین روسیه و اوکراین و کندتر شدن رشد اقتصادی در اقتصادهای بزرگ جهان از جمله دلایل کاهش رشد اقتصاد جهانی برای امسال از سوی بانک جهانی عنوان شده است.

این بانک اعلام کرد پیش‌بینی می‌کند در سال جاری اقتصاد جهانی ۱.۷ درصد رشد کند که جز سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۲۰ کمترین میزان از سال ۱۹۹۳ تاکنون محسوب می‌شود. این بانک قبلا پیش‌بینی کرده بود اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ معادل ۳ درصد رشد کند که حالا به حدود نصف کاهش پیدا کرده است. این بانک همچنین پیش‌بینی کرد اقتصاد امریکا برای امسال رشد ۰.۵ درصدی داشته باشد که ۱.۹ درصد کمتر از پیش‌بینی قبلی این نهاد در ماه ژوئن است. بانک جهانی پیش‌بینی خود نسبت به رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۴ را هم نسبت به گزارش قبلی خود در ژوئن ۲۰۲۲، ۰.۲ درصد پایین آورده و ۲.۷ درصد اعلام کرده است. این نهاد بین‌المللی اعلام کرد: متوسط رشد اقتصاد جهانی بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ کمتر از ۲ درصد در سال خواهد بود که کمترین متوسط رشد پنج‌ساله جهان از سال ۱۹۶۰ تاکنون محسوب می‌شود. بانک جهانی گزارش داد: کاهش رشد اقتصادی در اقتصادهای بزرگ جهان از جمله امریکا و کشورهای عضو حوزه یورو، باعث خواهد شد سایه رکود اقتصاد جهانی به فاصله کمتر از ۳ سال از رکود قبلی دوباره به اقتصاد جهانی بازگردد.

کارشناسان در تحلیل آثار نرخ سود بین‌بانکی بیان کردند

نقدینگی بانک‌ها در مرز بحران

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

یکی از راهکارهای کاهش تورم، کنترل بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی و جلوگیری از خلق پول است. در افق بلندمدت، ارتقای سطح شفافیت در آمارهای پولی و اصلاح روابط دولت و بانک مرکزی از اقداماتی است که باید موردنظر مقامات پولی و مالی قرار گیرد. محمدرضا فرزین، رئیس کل جدید بانک مرکزی که کمتر از یک ماه است که بر این مسند نشسته بارها بر ضرورت اصلاح رابطه بانک مرکزی و بانک‌ها و برنامه‌های خود برای نظارت هوشمند و اصلاح ترازنامه بانک‌ها تاکید کرده است. وی در دیدار اخیر خود با اقتصاددانان چندین راهکار در چارچوب برنامه جامع تحول و اصلاح شبکه بانکی کشور ارائه کرد که در یک مورد آن تاکید شد: شبکه بانکی باید نیازهای تولید را برآورده کند تا از این طریق اشتغالزایی در کشور رونق گیرد، اما همه چیز در لایه‌های پنهان بین‌بانکی به اوج خود رسیده است. بانک مرکزی که در این بازار اهتمام بر تنظیم نرخ بهره و از سوی دیگر بهبود وضعیت نقدینگی بانک‌ها دارد، پاسخ مشکل کمبود نقدینگی بانک‌ها را در تزریق بالای پول در این بازار می‌داند. صمت در این گزارش نظر کارشناسان درباره علت کمبود نقدینگی در نظام بانکی کشور را جویا شده است.

عکس: صمت

مازاد تقاضا در بازار بین‌بانکی یعنی کسری پایدار در نظام بانکی در نهایت می‌تواند به اضافه‌برداشت از بانک مرکزی منجر شود و با افزایش پایه پولی، نرخ تورم را افزایش دهد

اوضاع بد نقدینگی در ۲۳ بانک

در مرحله چهل‌وچهارم بازار باز، ۲۳ بانک اقدام به قرض پول از بانک مرکزی کردند که معادل تزریق ۱۱۳ هزار میلیارد تومان پول به نهادهای مالی بوده است.

براساس آمارهای بانک مرکزی این معاملات به‌طور کلی از سال ۹۹ راه‌اندازی شده و تاکنون با اهداف تعیین‌شده به کار خود ادامه داده است. بررسی‌ها از این بازار نشان می‌دهد در ماه جاری، ۲۳ بانک از بانک مرکزی با پیشنهاد اوراق اقدام به قرض پول کرده‌اند. این عمل که به‌نوعی ابراز نیاز بانک‌ها به نقدینگی در این بازار قلمداد می‌شود در ماه جاری به سطح بالایی رسیده و به‌نوعی بی‌سابقه بوده است.

در مقابل هم پذیرش بانک مرکزی با تزریق پول در این بازار نشان از مطابقت سیاست‌های این نهاد با تزریق پول در بانک‌ها داشته است. در این بازار بانک مرکزی با وثیقه اوراق از سوی بانک‌ها، به تزریق یک‌هفته‌ای پول با نرخ سود مشخص می‌پردازد. داده‌های بازار باز در هفته‌های اخیر نشان می‌دهد تزریق نقدینگی در این بازار سیری صعودی گرفته و به حداکثر خود در تاریخ برگزاری بازار باز رسیده است. در آخرین هفته دی، نقدینگی در بازار بین‌بانکی روندی صعودی پیدا کرد. بسط پول بانک مرکزی در عملیات بازار باز از مرزهای پیشین عبور کرده و در نهایت به ۱۱۳ هزار و ۴۸۰ میلیارد تومان رسیده است. در مقابل هم این نهاد با توجه به تزریق انجام‌شده در هفته قبل حدود ۱۰۷ هزار و ۹۸۰ میلیارد تومان از بانک‌ها جمع‌آوری کرده است. نکته مهم در رشد تزریق نقدینگی در این بازار ثبات نرخ سود در معاملات هفتگی بین‌بانکی بوده است. در این بازار نرخ سود برابر با ۲۱ درصد بوده و مسیر ثابتی را پشت سر گذاشته است. این ثبات بیانگر دخالت بانک مرکزی در تزریق نقدینگی به بازار بین‌بانکی است. در کنار بازار باز، بانک مرکزی به تزریق پول در بازار شبانه نیز می‌پردازد. در این بازار تاریخ سررسید وام کوتاه‌مدت بوده و بانک‌ها در سررسید کوتاه‌مدت از بانک‌های دارای مازاد قرض پول می‌کنند. در همین زمینه در آخرین هفته دی تنها یک بانک از بانک مرکزی اعتبارات قاعده‌مند دریافت کرده که ارزشی برابر هزار و ۲۹۰ میلیارد تومان داشته است. در مقابل هم در این بازار باتوجه به تزریق‌های سابق پول، حدود هزار و ۶۱۰ میلیارد تومان پول جمع‌آوری شده است.

تقاضا در بازار بین‌بانکی بالاست

عباسعلی حقانی‌نسب، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره علت کمبود نقدینگی بانک‌ها و ارتباط آن با خلق پول به صمت گفت: نرخ بهره بین‌بانکی در اقتصاد ایران روی عدد ۲۱ درصد ثابت مانده است. این موضوع نشان می‌دهد تقاضای پول در بازار بین‌بانکی همچنان بالا است.

وی افزود: مازاد تقاضا در بازار بین‌بانکی یعنی کسری پایدار در نظام بانکی که در نهایت می‌تواند به اضافه‌برداشت از بانک مرکزی منجر شود و با افزایش پایه پولی، نرخ تورم را افزایش دهد.

این استاد دانشگاه متذکر شد: اگر وضع به همین منوال ادامه یابد و نیاز به نقدینگی بانک‌ها همچنان صعودی باشد، تعیین دستوری نرخ بهره می‌تواند تورم‌زا باشد؛ بنابراین لازم است نرخ بهره بین‌بانکی از حالت کنترل دستوری خارج شود و عرضه و تقاضای بانک‌ها آن را تعیین کند.

نبود نظارت بر متغیرهای پولی اقتصاد کشور از جمله نقدینگی و پایه پولی می‌تواند رشد فزاینده تورم را به‌دنبال داشته باشد

▣ کاهش اسکناس در چرخه پولی

این اقتصاددان با اشاره به نقش پررنگ جابه‌جایی الکترونیک پول در مبادلات مالی تصریح کرد: پرواضح است پول نقدی که در اقتصاد و خیابان‌ها می‌چرخد کمتر از قبل شده و با اینکه بسیاری از معاملات، الکترونیکی یا با استفاده از کارت‌های اعتباری انجام می‌شود، نیازهای حداقلی به پول نقد همچنان به قوت خود باقی است؛ در نتیجه افراد در مراجعه به بانک یا عابربانک‌ها به در بسته می‌خورند. این مسئله بیانگر کاهش حجم اسکناس در چرخه اقتصاد است.

▣ بحران در بانک

حقانی‌نسب یادآور شد: بررسی آخرین صورت‌های مالی ۲۵ بانک مهم و بزرگ کشور نشان می‌دهد تنها ۸ درصد دارایی این بانک‌ها به‌صورت نقد نگهداری می‌شود و بقیه به شکل‌های دیگر دارایی مانند وام‌های پرداختی، ملک، طلا، ارز و... موجود است. این موضوع یعنی اگر تنها عده کمی از سپرده‌گذاران به هر دلیلی از جمله افزایش نااطمینانی‌ها یا نیاز شخصی برای دریافت پول از حساب خود به‌صورت همزمان به بانک‌ها مراجعه کنند، سیستم بانکی با یک بحران و مشکل جدی روبه‌رو خواهد بود.

▣ آفت شبه‌پول

این استاد دانشگاه با تاکید بر اینکه مشکل بانک‌ها در تامین نقدینگی عامل پرداخت نکردن تسهیلات به تولید است، گفت: یک محاسبات عددی ساده نشان می‌دهد چرخه تورمی ایجادشده در کشور، به‌علاوه افزایش بیش‌ازحد نقدینگی آن‌هم با اتکا به شبه‌پول و کاهش جدی ارزش پول ملی باعث شده هم نیاز به پول نقد و معاملات نقدی کاهش یابد و هم خود پول نقد ناپاب شود؛ بنابراین می‌توان فهمید حجم بالای نقدینگی در اقتصاد به‌دلیل خلق شبه‌پول است.

وی با بیان اینکه نقدینگی شامل پول به‌علاوه شبه‌پول است، گفت: پول شامل سکه، اسکناس و حساب‌های دیداری است. اگر پول در بانک‌ها به‌صورت سپرده‌های مدت‌دار سپرده‌گذاری شود، به میزان پول موجود در جامعه، افزوده می‌شود؛ بنابراین این پول‌ها واقعی نیست و در اثر خلق شبه‌پول توسط شبکه بانکی به‌وجود می‌آید.

این اقتصاددان با اشاره به اینکه بانک‌ها به‌دلیل کمبود منابع مالی از یکدیگر استقراض می‌کنند، ادامه داد: برای تراز شدن صورت‌های مالی بانک‌ها ناچارند در بازار باز از یکدیگر استقراض کنند یا درنهایت مجبور به استقراض از بانک مرکزی باشند. این داده‌ها باعث خلق شبه‌پول در اقتصاد شده و فقط حجم نقدینگی کل را افزایش داده، اما در بخش واقعی اقتصاد این شبه‌پول‌ها نه‌تنها به داد تولید نمی‌رسد، بلکه در قالب تورم ظاهر می‌شود و به تولید آسیب می‌رساند.

ریشه افزایش تورم در ایران پولی است

حسن ثانی، کارشناس مسائل بانکی در تشریح علت کمبود منابع مالی بانک‌ها باوجود بالا بودن میزان نقدینگی به صمت گفت: ریشه افزایش تورم در ایران پولی است. یعنی نبود نظارت بر متغیرهای پولی اقتصاد کشور از جمله نقدینگی و پایه پولی می‌تواند در ادامه منجر به رشد فزاینده تورم شود. به‌طور کلی زمانی که نقدینگی و پول در دست مردم افزایش پیدا می‌کند، به یکباره تقاضا برای کالاها بالاتر می‌رود و این امر در شرایطی که هنوز عرضه در اقتصاد رشدی نداشته، می‌تواند منجر به افزایش قیمت‌ها و در ادامه رشد بیشتر شاخص نرخ مصرف‌کننده در کشور شود.

▣ شبه‌پول و تورم

وی افزود: در کشور ما میزان شبه‌پول بر پول پیشی گرفته است. پول در کشور راحت‌تر هزینه می‌شود و مانند شبه‌پول نیازمند صرف زمان نیست، به همین علت هم بخش پول برای مردم جذاب‌تر است، این در حالی است که اتفاقا سیاست‌گذار باید این بخش را بیشتر کنترل کند، چراکه هر چه شبه‌پول مسیر صعودی‌تری را طی کند بیشتر به افزایش متغیرهای کلیدی اقتصاد ازجمله تورم منجر خواهد شد؛ بنابراین هرچه به میزان بیشتری پول در دست مردم، به سپرده‌های مدت‌دار تبدیل شود رشد تورم کمتر خواهد بود. وی با اشاره به بررسی‌های داده‌های بانک مرکزی اظهار کرد: شاید در ۹ ماه گذشته نقدینگی کاهش داشته، اما سهم پول در طول این مدت افزایشی بوده است. در بخش پولی اقتصاد این افزایش در پی رشد استقراض بانک‌ها از بانک مرکزی یا بازار شبانه رخ داده است.

▣ سود بین‌بانکی

این کارشناس مسائل بانکی در واکنش به توقف یا کاهش شدید پرداخت تسهیلات بانکی به‌دلیل نبود نقدینگی گفت: در حال حاضر وضعیت نقدینگی بیشتر بانک‌های کشور شبیه هم است. البته پرداخت تسهیلات متوقف نشده، بلکه کاهش یافته زیرا نقدینگی بانک‌ها به‌گونه‌ای نیست که بتوانند تسهیلات جدید پرداخت کنند. ممکن است تا پایان سال مصوبات اعطای تسهیلات ماه‌های مهر، آبان و آذر باقی مانده باشد و بانک فقط آن مصوبات را پرداخت کند. ثانی درباره افزایش نرخ سود در بازار بین‌بانکی، گفت: نرخ سود در بازار بین‌بانکی ۱۸ یا ۱۹ درصد است که فروش اوراق نرخ سود بازار بین‌بانکی را تحت تاثیر قرار داده و آن را ۳ پله بالا برده، اما این تاثیر مقطعی است. این کارشناس مسائل بانکی در پاسخ به این پرسش که کمبود نقدینگی بانک‌ها چه زمانی مرتفع می‌شود، تصریح کرد: مسئله این است که در ماه‌های پایانی سال نقدخواهی به‌شدت افزایش می‌یابد و همین مسئله نیاز بانک‌ها به نقدینگی را افزایش می‌دهد و با سپری شدن این دوره زمانی و اجرایی شدن برنامه دولت برای افزایش سرمایه بانک‌های دولتی، کمبود نقدینگی بانک‌ها کاهش خواهد یافت.

سخن پایانی

در تمام محافل اقتصادی سخن از ۵۰۰۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی است، اما وقتی شخصی برای دریافت یک وام حداقلی به شعب بانک مراجعه می‌کند، بانک‌ها با دلیل کمبود نقدینگی از پرداخت وام خودداری می‌کند. این کمبود در بخش پرداخت تسهیلات به تولید عیان‌تر می‌نماید. به‌اعتقاد کارشناسان بخش تولید کشور در عطش نقدینگی می‌سوزد، اما بانک‌ها نمی‌توانند این کمبود را جبران کنند. صاحب‌نظران بانکی علت کمبود منابع مالی را خلاف بالا بودن میزان نقدینگی در به‌وجود آمدن پدیده‌ای به‌نام شبه‌پول می‌دانند. در حال حاضر شبه‌پول همچون آفتی به جان شبکه بانکی کشور افتاده و ساختار بانک‌ها را در ترازنامه با آسیب جدی روبه‌رو کرده است؛ بنابراین باوجود نقدینگی بالا در اقتصاد کل بانک‌ها از منابع مالی خالی هستند.

نوبت اول ۹۵ م الف

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

آگهی موضوع ماده ۳ قانون ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۳۹۳۶۰۳۲۴۰۰۱۰۰۷۹۹۸ مورخ ۱۳۹۳/۸/۱۵ هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بندر گناوه تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای ابراهیم غلامی فرزند غلامحسین به شماره شناسنامه ۲۸۰ کدملی ۳۵۳۹۶۳۶۰۲۱ صادره از گناوه را نسبت به ششدانگ عرصه و اعیان یک باب خانه به مساحت ۱۶۳/۶۰ مترمربع در قسمتی از پلاک ۹۱۷ اصلی واقع در امامزاده گناوه خریداری معالواسطه از آقای محمد استادزاده و شرکاء محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند.
بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به مراجع ذیصلاح قضایی نمی‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۲۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۱/۱۲

محمد چهابدار، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان گناوه

یخبندان، طغیان مگس میوه را از بین برد

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی مازندران با اظهار این‌که یخبندان و دمای زیر صفر به‌موقع برای کشاورزی مازندران بسیار مفید و ضروری است، گفت: یخبندان و دمای زیر صفر این روزها برای آفت مگس میوه که در حال طغیان نیز بوده، بسیار کشنده است. عبدالرحمان زاغی در گفت‌وگو با ایرنا با توضیح این نکته که شفیره‌ها و مگس‌های مدیریترانه‌ای بشدت نسبت به سرما حساس هستند و زود از بین می‌روند، افزود: با پابیل کردن سایه‌انداز درختان به عمق حدود ۱۰ سانتی‌متر، آفت‌های احتمالی روی خاک می‌آید و در شب‌های سرد و یخبندان زمستان از بین می‌روند. وی از باغداران استان خواست تا از سرمای زمستانی برای آفت زدایی از باغ‌هایشان به‌منظور کاهش میزان استفاده از سموم و کودهای شیمیایی در فصل باردهی درختان استفاده کنند. زاغی گفت: باغداران با انجام شخم سطحی یا پابیل کردن سایه‌انداز درختان سیاه ریشه و همچنین با هرس شاخه‌های آلوده می‌توانند آفات زمستان گذران را بدون هزینه از بین ببرند چراکه این دو روش تلفیقی نیمی از روش‌های مقابله با آفت محسوب می‌شود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که تداوم گرما، رطوبت بالا و وجود انواع میوه‌های تابستانی به‌عنوان میزبان، خطر گسترش نسل آفات مگس میوه مدیترانه‌ای را در باغ‌های مرکبات مازندران دوچندان کرده بوده است تا جایی که معاونت حفظ نباتات جهاد کشاورزی استان نسبت به طغیان این آفت هم‌زمان با برداشت مرکبات به‌ویژه نارنگی‌های زودرس هشدار داد. آفت مگس میوه مدیترانه‌ای سابقه حدود چهار دهه‌ای در مازندران دارد و تقریبا بومی استان شده است، بنا بر اظهارات کارشناسان حفظ نباتات مازندران، هر مگس ماده روزانه یک تا ۳۰ عدد تخم رها می‌کند.

قطعی گاز در برخی از استان‌ها نگران کننده شد

سیطره تهرانی‌ها بر گاز ایران

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

افت فشار گاز از یک‌سو و سرما و یخبندان در شهرهای شمالی کشور از سوی دیگر شرایط سخت و بحرانی را برای مردم و دولت به وجود آورده است. این وضعیت بغرنج تا جایی پیش رفته که مسئولان امر نسبت به این موضوع هشدار می‌دهند. افزایش مصرف گاز در بخش خانگی از یک‌سو و قطع سوآپ گازی از سوی ترکمنستان شرایط بحرانی را برای مردم به‌خصوص در شمال کشور رقم‌زده، چراکه افت فشار گاز در برخی از مناطق شمالی کشور منجر به قطعی مقطعی گاز شده و این نگرانی را برای مردم به وجود آورده که مبادا قطعی‌های گاز به‌صورت گسترده اتفاق بیفتد.

افت فشار گاز از یک‌سو و سرما و یخبندان در شهرهای شمالی کشور از سوی دیگر شرایط سخت و بحرانی را برای مردم و دولت به وجود آورده است

تهرانی‌ها در صدر بد مصرفی

در روزهای گذشته مصرف گاز در بخش خانگی از ۶۸۵ میلیون مترمکعب گذر کرد که تهرانی‌ها به مصرف ۱۴ درصدی نسبت به‌کل کشور از این میزان ۱۲۵ میلیون مترمکعب در روز مصرف داشتند. اما حالا خبر رسیده گاز ۱۶۰۰ مشترک بد مصرف تهرانی قطع شد خبری که مدیرعامل شرکت گاز استان تهران آن را تایید کرد و گفت: مصرف گاز در تهران ۱۲۵ میلیون مترمکعب مصرف در روز شنبه بوده است، به همین دلیل گاز ۱۶۰۰ مشترک بد مصرف را در تهران قطع کردیم.

به گفته سید محمد هدایی‌ور این دسته از مشترکان تعهد می‌دهند که میزان مصرف خود را اصلاح کنند و یا ایراداتی که در ساختمانشان وجود دارد برطرف کنند و بعدازاین تعهد گاز آنها را وصل می‌کنیم و کنتور آنها دوباره ۱۰ روز دیگر قرائت می‌شود اگر این روند مصرف رو به کاهش نباشد دوباره قطع می‌شود. یعنی این دوره تکرار خواهد شد. امسال باید هشدار جدی برای مشترکان باشد چراکه به نظر می‌رسد در این شرایط بحرانی نگاه جدی‌تر به مشترکان بد مصرف وجود دارد.

مدیرعامل شرکت گاز استان تهران اضافه کرد: مشترکانی که در منازل خود که استخر دارند باید استخرشان را خالی کنند، در غیر این صورت گاز واحدشان را قطع می‌کنیم، در شرایط کنونی گاز استخرهای عمومی را قطع کردیم و قرار نیست خصوصی‌ها برقرار باشند؛ درصورتی‌که مردم با ما همکاری داشته باشند، به این مرحله که قطعی گاز حادث شود نخواهیم رسید.

▣ اقبال بد استان‌های شمالی

سردترین ایستگاه‌ها به ترتیب مربوط به «مهدی شهر» با دمای ۲۴.۵- «فریمان» ۲۳.۵-، «سراب» و «گلمکان» با دمای ۲۱.۸- درجه سلسیوس بوده است. این سرما و برودت هوا گمانه‌زنی‌هایی را برای قطعی گاز در مناطق شمالی به‌خصوص خراسان رضوی را به وجود آورده است. اما سخنگوی شرکت ملی گاز در رابطه با این موضوع به مهر گفت: صنعت گاز از گستردگی فراوانی برخوردار است و ممکن است در برخی از آسان‌ها ممکن است به علت افت فشار گاز شدید رخداده است.

وی در پاسخ به این سوال که آیا در استان‌ها و شهرهای شمالی قطعی گاز اتفاق افتاده است گفت: تاکنون در هیچ‌یک از استان‌های ایران قطعی گاز وجود نداشته است و آنچه مردم تجربه کرده‌اند افت شدید گاز یا مشکلات فنی بوده است، به‌عنوان‌مثال در خواف مشکلات فنی ایجادشده بود که پس از به بررسی‌های لازم برطرف و گاز دوباره وارد مدار شد.

اعظمی اضافه کرد: تجربه سال ۱۳۸۶ که یکی از سردترین سال‌های کشور بود سامانه سردی وارد کشور شد که تنها ۵۰ درصد کشور را درگیر کرده بود و ماندگاری کمتری نسبت به شرایط کنونی داشت.

سخنگوی شرکت ملی گاز اضافه کرد: استان‌های خراسان رضوی، گلستان، خراسان شمالی و جنوبی و همچنین شرق مازندران بیشترین افت فشار گاز را دارند، به همین دلیل از هموطنان خواهشمندیم با کاهش حداقلی دمای گاز و مصرف بهینه به همشهریان و هموطنان خود را یاری کرده تا بتوان بدون هیچ قطعی گاز از روزهای سرد سال عبور کنیم.

پس از بارها تایید و تکذیب قطعی گاز حالا خبر آمده گاز برخی از شهرهای خراسان رضوی روز یکشنبه قطع‌شده است و مدیرعامل شرکت گاز خراسان رضوی در رابطه با وضعیت گازرسانی به این استان گفت: در شهرستان‌های کاشمر، نیشابور، سبزوار، بردسکن و تربت‌جام قطعی گاز ناشی از افت فشار داریم.

به گفته این مقام مسئول در تمامی نقاط استان دچار افت شدید گاز شده‌اند، همچنین به دنبال سوخت جایگزین گاز هستیم تا حداقل مشکلات را داشته باشیم اما سعی شده با تدابیر در نظر گرفته‌شده سوخت جایگزین را توزیع کرده و در تلاشی تا از گسترش قطعی گاز جلوگیری کنیم.

مدیرعامل شرکت گاز خراسان رضوی در خاتمه اضافه کرد: خراسان رضوی سخت‌ترین شرایط ۱۵ سال اخیر را تجربه می‌کند و امید می‌رود که مردم این مرزوبوم ما را در این شرایط همیاری کنند و باصرفه‌جویی از قطعی گسترده در این شرایط جلوگیری شود.

البته موضوع به همین‌جا ختم نمی‌شود و مدیرعامل شرکت گاز استان مازندران با ابراز نگرانی در رابطه با وخامت اوضاع در این استان گفت: به دلیل مصرف بیش‌ازحد گاز در بخش خانگی شهرهای شیرگاه، بهشهر، آمل و بابل بیشتر در معرض خطر قطع گاز هستند.

▣ آبفای تهران هم هشدار داد

اما موضوع تنها قطعی گاز مسئله مورد بحث نیست بلکه یخزدگی نیروگاه‌ها و کنتورهای گاز مسئله‌ای است که جای تامل دارد و در صورت یخزدگی نیروگاه‌ها علاوه بر قطعی گاز باید در انتظار خاموشی‌ها باشیم.

سیداعتضاد مقیمی، مدیرکل دفتر مدیریت بحران و پدافند غیرعامل وزارت نیرو در رابطه با این موضوع گفت: در شرایط فعلی با محدودیت شدید سوخت برای نیروگاه‌ها مواجه هستیم، در حوزه برق‌رسانی مشکل جدی وجود ندارد، در حوزه آب نیز در برخی مناطق با یخزدگی لوله‌های داخلی واحدهای مسکونی مواجه هستیم که در حال برطرف شدن است.

شرکت آب و فاضلاب استان تهران هم در اطلاعیه‌ای نسبت به‌احتمال یخزدگی کنتور آب در برخی مناطق شهر و استان تهران طی روزهای آینده هشدار داد. در این اطلاعیه آمده بود عایق‌بندی کنتور و لوله‌های آب‌رسانی در پیش‌گیری از یخزدگی مؤثر است و توصیه می‌شود با قرار دادن پشم‌شیشه، گونی کنفی و پوشال در محفظه کنتور و عایق کردن لوله‌های سطحی از یخزدگی انشعاب و کنتور جلوگیری کرد.

▣ بیم و امیدهای جلوگیری از قطعی گاز

با راهکارهایی ساده می‌توان در مصرف گاز صرفه‌جویی کرد که نیازمند تصمیمات جدی از سوی دولت و همراه مردم است، به عنوان مثال دو جداره و عایق کردن درها و پنجره‌ها، بررسی وضعیت سلامت دودکش‌ها و برطرف کردن معایب، استفاده از پرده‌های ضخیم، رعایت دمای ۱۸ تا ۲۱ درجه سانتی‌گراد، استفاده از لباس‌های گرم و مناسب در منزل، بستن کانال‌های کولر با پوشش‌های ضخیم و مناسب، بررسی وضعیت سلامت موتورخانه‌ها و انجام تعمیرات و سرویس‌های دوره‌ای، انتخاب سیستم گرمایشی با مصرف بهینه، استفاده از سیستم ترموستاتیک جهت تنظیم هوشمندانه دمای خانه و.... از جمله راهکارهای کاهش هدر رفت انرژی و استفاده تمامی هموطنان از این نعمت الهی است.

> امسال باید هشدار جدی برای مشترکان باشد چراکه به نظر می‌رسد در این شرایط بحرانی نگاه جدی‌تر به مشترکان بد مصرف دارد

سخن پایانی

این‌طور که به نظر می‌رسد در شرایط فعلی نیازمند تدبیر جدی از سوی دولت و همکاری مردم هستیم تا زمستان سرد را پشت سر گذاشته و برنامه‌های جدی از شیوه‌های نوین گرمایشی در ساختمان‌های دولتی و مسکونی، دوجداره کردن پنجره‌ها، عایق‌سازی دیوارها تا فرهنگ‌سازی صورت بگیرد. چراکه طی یک هفته مصرف گاز از ۶۰۰ میلیون متر مکعب به ۷۰۰ میلیون متر مکعب رسید، درصورتی‌که مصرف بخش خانگی باید ۵۶۰ میلیون متر مکعب باشد و این مسئله به معنای ناترازی گاز و مرز هشدار در کشور است. همچنین درصورتی‌که تهرانی‌ها دمای خانه خود را کمی کاهش دهند می‌توان به مداومت گازرسانی به شمال کشور امید داشت و هم‌میهنان ما با افت فشار گاز و قطعی گاز دست‌وپنجه نرم نمی‌کنند.

در جلسه استاندار با فعالان حمل‌ونقل درون‌شهری بررسی شد

پیگیری اعتبار نوسازی ناوگان حمل‌ونقل یزد

استاندار یزد در نشست مشترک با فعالان حوزه حمل‌ونقل درون‌شهری اختصاص خط اعتباری ویژه نوسازی ناوگان حمل‌ونقل را یکی از درخواست‌ها در سفر ریاست جمهوری به استان یزد عنوان کرد.

به گزارش خبرنگار صمت از یزد، فاطمی استاندار یزد با اشاره به برخی مسائل و مطالبات رانندگان حمل‌ونقل درون‌شهری، گفت: مسائل و موضوعات موجود در بازه زمانی کوتاهی ایجاد نشده بلکه ریشه‌ای، ساختاری و مزمن است بااین‌وجود قطعاً در حد امکانات، مقدورات و اختیارات موجود در استان به آنها رسیدگی می‌کنیم.

مهران فاطمی در نشست مشترک با فعالان حوزه حمل‌ونقل درون‌شهری، با اشاره به برخی مسائل و مطالبات این قشر زحمتکش، گفت: مسائل و موضوعات موجود؛ ریشه‌ای، ساختاری و مزمن بوده و در بازه زمانی کوتاهی ایجاد نشده، بااین‌وجود قطعاً در حد امکانات، مقدورات و اختیارات موجود در استان به آنها رسیدگی می‌کنیم.

استاندار یزد در ادامه با بیان اینکه برخی مسائل و دغدغه‌های رانندگان ناوگان حمل‌ونقل خارج از حیطه اختیارات استان است، خاطرنشان کرد: این گروه از مطالبات فعالان این عرصه در سطح ملی منعکس و پیگیری‌های لازم برای حل آنها صورت خواهد گرفت.

وی حمل‌ونقل را از شریان‌های حیاتی استان و کشور دانست و افزود: یکی از نگرانی‌های موجود در این حوزه، فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل است که یکی از درخواست‌های ما در سفر رئیس‌جمهوری به استان، اختصاص خط اعتباری جهت نوسازی ناوگان از محل تسهیلات آن خط بشمار می‌رود. فاطمی در ادامه به مباحث و دغدغه‌های رانندگان در حوزه پرداخت مالیات اشاره کرد و گفت: جلسه‌ای جهت بررسی مجدد مسائل و کاهش دغدغه‌های موجود برگزار شود. وی در ادامه خطاب به مسئولان حاضر در جلسه، بر بررسی طرح ایجاد شهرک حمل‌ونقل و اجرای آن؛ در صورت توافق جامعه حمل‌ونقل استان تاکید کرد.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی:

سوخت موردنیاز مناطق سردسیر ذخیره شد

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی از تلاش شبانه‌روزی زنجیره تامین و توزیع سوخت کشور به‌ویژه در نقاط سردسیر با توجه به پایداری کاهش دما خبر داد و ضمن تاکید بر لزوم همیاری مردم برای مدیریت صحیح توزیع سوخت گفت: سوخت موردنیاز در تمامی مناطق کشور، به مقدار کافی ذخیره‌سازی شده و در اختیار همه هموطنان قرار می‌گیرد.

به گزارش ایسنا، جلیل سالاری با بیان اینکه هم‌زمان با ورود جبهه هوای سرد به کشور و با توجه به شرایط کاهش دمای پایدار و لزوم مدیریت مصرف گاز طبیعی، ستاد مدیریت بحران شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی نیز به موازات شرکت ملی گاز ایران و وزارت نیرو شکل گرفت، اظهار کرد: هم‌اکنون همکاران ما در ستاد و مناطق به‌صورت ۲۴ ساعته و در شیفت‌های پیوسته برای تامین مناسب سوخت فعال هستند.

وی با تاکید بر اینکه هدف‌گذاری اصلی ما تامین سوخت بخش خانگی است، تاکید کرد: از ابتدای فصل سرد در امسال، تمرکز مجموعه پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی بر تأمین سوخت نیروگاهی قرار گرفت؛ بخشی از ناترازی سوخت در حوزه نیروگاهی اتفاق افتاده است. در ماه جاری به‌طور میانگین روزانه حدود ۷۴ میلیون لیتر سوخت مایع به نیروگاه‌ها منتقل کردیم و مابقی نیز از طریق موجودی ذخایر تأمین شد که مجموعا این عدد به ۱۲۰ میلیون لیتر در روز رسیده است.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی بیان کرد: در گام بعدی تامین سوخت صنایع سیمان و دیگر بخش‌ها قرار داشت که علاوه بر ذخیره‌سازی ۵۵۰ میلیون لیتری، روزانه ۱۵ میلیون لیتر سوخت مایع موردنیاز این بخش‌ها تأمین شد.

سالاری ضمن ابراز شگفتی از مصرف عدد بی‌سابقه میانگین روزانه ۱۰۴ میلیون لیتر بنزین در دی امسال گفت: مصرف بنزین در ماه‌های سرد سال به‌رغم فصول سرد سال‌های گذشته نه‌تنها کاهش نیافته، بلکه با روندی افزایشی روبه‌رو بوده که لازم است دراین‌باره با مدیریت هم‌وطنان و حذف سفرهای غیرضروری، بتوانیم از ظرفیت خطوط لوله کشور و ناوگان حمل‌ونقل فرآورده برای تأمین سوخت مایع موردنیاز نیروگاه‌ها استفاده کنیم.

روی خط خبر

مصرف برق استان‌ها بیش از سقف تعیین‌شده

سخنگوی صنعت برق از هموطنان درخواست کرد، با صرفه‌جویی در مصرف گاز و برق از قطع شدن این دو انرژی گرانبها در این روزها که سرمای بی‌سابقه‌ای را در کشور تجربه می‌کنیم، جلوگیری کنند.

به گزارش ایسنا، مصطفی رجبی مشهدی گفت: با توجه به استمرار برودت کم‌سابقه هوا و ادامه بارش‌های جوی و یخبندان در برخی مناطق و محدودیت‌های سوخت‌رسانی به نیروگاه‌های مناطق شمالی کشور صرفه‌جویی در مصرف گاز و برق در کشور ضروری است.

سخنگوی صنعت برق تصریح کرد: میزان مصرف برق، به علت سرمای هوا هنوز از سقف‌های تعیین‌شده مصرف هر استان بالاتر است و اگر مصرف به همین منوال ادامه داشته باشد، تأمین انرژی مناطق سردسیر شمالی را دچار محدودیت خواهد کرد.

رجبی مشهدی افزود: با توجه به برودت هوا و افزایش مصرف گاز و برق، از هموطنان عزیز درخواست می‌کنیم با رعایت چند نکته ساده و کاربردی ازجمله تنظیم دمای وسایل گرمایشی منزل بین ۱۸ تا ۲۱ درجه سانتی‌گراد، عایق‌بندی درب و پنجره‌های منازل خود و پوشیدن لباس گرم در منزل انرژی کمتری مصرف کرده و به تامین برق و گاز پایدار کمک کنند.

بازار جدید آهن‌فروشان در اردبیل

شهردار اردبیل از آغاز یک پروژه شهری پس از ۱۵ سال به شهروندان خبر داد و گفت: با رای اعضای شورای شهر، احداث بازار آهن‌فروشان اردبیل در جاده کوائیم به‌زودی آغاز می‌شود.

به گزارش خبرگزاری موج، محمود صفری اظهار کرد: با رای اعضای شورای اسلامی شهر اردبیل و با انتخاب پیمان‌کار طرح، احداث بازار جدید آهن‌فروشان در خارج از محدوده شهری که یکی از مطالبات دیرینه کلان‌شهر اردبیل بود؛ به‌زودی آغاز می‌شود.

وی با بیان این‌که با اجرای این طرح یکی از خواسته‌ها و مطالبات چندین ساله مردم تحقق می‌یابد و شهرداری و شورای اسلامی شهر نیز به‌دنبال تحقق این موضوع بودند، افزود: بازار جدید آهن‌فروشان در قالب طرح مشارکتی و در زمینی به مساحت حدود ۳۸ هکتار در جاده کوائیم ایجاد و تحویل فعالان این صنف می‌شود.

شهردار اردبیل با اشاره به این‌که پروژه فوق با اعتباری بالغ ۱۰۰۰ میلیارد تومانی انجام می‌گیرد، تصریح کرد: هدف شهرداری و شورای اسلامی شهر اردبیل از انتقال بازار آهن‌فروشان به خارج از محدود شهر، تنها پاسخ به مطالبات شهروندان و ایجاد زمینه‌های آرامش برای مردم است.

صفری با اشاره به این‌که طرح انتقال بازار آهن‌فروشان اردبیل نزدیک ۱۵ سال بود که اجرا نمی‌شود، بیان کرد: بازار جدید طی ۳ سال آتی احداث و به‌طور کامل در اختیار فعالان این صنف قرار می‌گیرد؛ کاهش آلودگی‌های بصری، صوتی و کاهش ترافیک از مزایای انتقال بازار آهن‌فروشان به خارج از شهر است.

گستردگی خسارت یخبندان به مزارع زعفران

مدیر جهاد کشاورزی تربت‌حیدریه گفت: بر اساس برآوردهای اولیه خسارت یخبندان به مزارع و باغات این شهرستان به‌ویژه در مزارع زعفران گسترده است.

به گزارش مهر، حسین محمدی اظهار کرد: اثر مخرب یخبندان در جلگه «رخ» تربت‌حیدریه است و سرمای ۲۰ درجه زیر صفر به مزارع زعفران، گندم، جو و باغات انار این منطقه خسارت وارد کرده است.

مدیر جهاد کشاورزی تربت‌حیدریه با بیان اینکه مزارع زعفران تربت‌حیدریه خسارت جدی از یخبندان اخیر متحمل شده‌اند، بیان کرد: کارشناسان جهاد کشاورزی با حضور میدانی در مزارع و باغات شهرستان رقم دقیق خسارات وارده را برآورد خواهند کرد و آن دسته از کشاورزانی که محصولات خود را بیمه کرده باشند، غرامت می‌گیرند.

وی افزود: از مجموع ۸۱ واحد مرغداری فعال در شهرستان ۴۳ مورد قبل از سرمای اخیر جوجه‌ریزی داشتند که با اقداماتی نظیر تأمین سوخت جایگزین با مشکلات کمتری مواجه شدند.

سه‌شنبه
۲۷ دی ۱۴۰۱- ۲۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ - ۱۷ ژانویه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۴۷- پیاپی ۳۵۶۵

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

ایرلاین‌ها موظف به پرداخت خسارت تاخیر هستند

حقوق مسافر مجموعه‌ای از سیاست‌ها، دستورالعمل‌ها، استانداردها، ضوابط و مقرراتی است که الگوی رفتاری شرکت هواپیمایی و دست‌اندرکاران امور پروازی را تدوین می‌کند و هدف آن تضمین حقوق مادی و معنوی و رعایت شأن و منزلت مسافران در فرآیند مسافرت‌های هوایی است. درعین‌حال که رعایت این مجموعه حمایتی برای کلیه شرکت‌های هواپیمایی لازم‌الاجراست. هدف از تدوین این شیوه‌نامه، شفاف‌سازی در زمینه حقوق مسافران و اطلاع‌رسانی به آنها برای آگاهی از حداقل حقوق‌شان و شیوه احقاق آن است. مسئولیت ایفای این حقوق، با شرکت‌ها و موسسات هواپیمایی داخلی و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این شیوه‌نامه با دفتر نظارت بر فرودگاه‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات هوانوردی است.

مطابق آخرین اصلاحیه آیین حقوق مسافر، در صورت تأخیر بیش از ۴ ساعت در پرواز، شرکت هواپیمایی موظف است، نسبت به جبران خسارت به‌میزان ۳۰ درصد نرخ پایه بلیت اقدام کند و در صورت ابطال پرواز موظف به استرداد کامل وجه به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۵۰ درصد نرخ پایه بلیت است.

شیوه‌نامه حقوق مسافر در پروازهای داخلی، فروردین ۱۳۹۴ اصلاح شده و آخرین ویرایش آن نیز مربوط به اسفند ۱۳۹۹ است که در آن اصلاح مبلغ خسارات و تعیین آن براساس درصدی از نرخ پایه بلیت موردتوجه قرار گرفت. مطابق این دستورالعمل، در صورتی که باوجود داشتن بلیت تأییدشده، شرکت هواپیمایی از پذیرش مسافر به لحاظ محدودیت‌های شرکت حمل‌کننده اعم از بازرگانی، فنی یا عملیاتی امتناع کند، شرکت حمل‌کننده موظف به اطلاع‌رسانی کافی «برای یافتن داوطلبانی در ازای گرفتن مزایای موردپذیرش طرفین برای انصراف از پرواز» است و حداقل این مزایا استرداد وجه و همچنین ارائه یک بلیت رایگان مشابه از لحاظ مسیر و کلاس پروازی به آن مسافر است. در صورتی که تعداد داوطلبان کافی نباشد شرکت حمل‌کننده می‌تواند به جهت رعایت الزامات عملیاتی و فنی از سوار کردن تعدادی از مسافران به تشخیص خود ممانعت کند؛ البته ارائه بلیت مشابه (از لحاظ مسیر و کلاس پروازی) در نخستین فرصت زمانی انجام می‌گیرد و همچنین در صورت انتقال مسافر توسط سایر خطوط هوایی، این امر بدون پرداخت هزینه یا مابه‌التفاوت توسط مسافر یا بدون پرداخت خسارت توسط شرکت‌های هواپیمایی به مسافر انجام می‌گیرد. درعین‌حال مسافر در صورت مشکل زمانی به هتل منتقل می‌شود و هزینه حمل‌ونقل و هتل بر عهده شرکت حمل‌کننده است.

وظایف ایرلاین در صورت ابطال پرواز

اگر ابطال پرواز ازسوی شرکت، از زمان خرید بلیت تا یک هفته قبل از انجام پرواز باشد، شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه بلیت است. اگر ابطال پرواز از ۶ روز تا ۲۴ ساعت قبل از انجام پرواز باشد، در این صورت شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه بلیت به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۳۰ درصد نرخ پایه بلیت است و اگر ابطال ۲۴ ساعت مانده تا زمان انجام پرواز انجام پذیرد، شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۵۰ درصد نرخ پایه بلیت است.

تأخیر و ابطال پرواز به‌دلیل شرایط جوی

باوجود این، درباره پروازهایی که به‌دلیل شرایط جوی یا فورس‌ماژور، فرودگاه مبدأ، مقصد و مسیر دچار تأخیر یا ابطال بیش از ۲ ساعت شوند، شرکت‌های هواپیمایی با رعایت مقررات پذیرایی از مسافران صرفاً موظف به استرداد کامل وجه به آنها هستند.

در صورتی که پرواز براساس ساعت مندرج در بلیت مسافر حرکت کند و به‌دلایل فنی یا عملیاتی به رمپ بازگردد، در این حال میزان تأخیر تا پرواز دوباره، از زمان بازگشت به پایانه محاسبه خواهد شد. درعین‌حال تأخیر انعکاسی (تأخیر متصل به پرواز بعد) در صورت تحت تأثیر بودن از تاخیرات جوی، صرفاً در زمینه نخستین پرواز متصل، تا ۱۲۰ دقیقه مشمول تأخیر و پرداخت خسارت آن نخواهد بود.

مقررات تأخیر در پرواز

در صورت بروز تأخیر در انجام پرواز براساس ساعت پرواز مندرج در بلیت مسافر، نماینده شرکت هواپیمایی باید با حضور در میان مسافران، نسبت به اطلاع‌رسانی صحیح درباره تأخیر پرواز اقدام کند. در صورت تأخیر بیش از یک ساعت و کمتر از ۲ ساعت، از مسافران پذیرایی می‌شود. البته انجام این پذیرایی مشروط به وجود زمان کافی برای پذیرایی و افزایش نیافتن تأخیر است. در صورت تأخیر بیش از ۲ ساعت و کمتر از ۴ ساعت، اقداماتی که باید توسط شرکت هواپیمایی انجام شود، انجام پذیرایی مناسب باتوجه به امکانات فرودگاهی، فراهم کردن امکان برقراری ارتباط تلفنی برای اطلاع‌رسانی، تغییر پرواز در صورت درخواست مسافر و امکان انجام آن، انجام اقدامات لازم برای اعزام با سایر شرکت‌های هواپیمایی (در صورت درخواست مسافر) و در صورت وجود پرواز در همان مسیر یا انتقال به مقصد نهایی از طریق مسیرهای جایگزین (جز مسیر درج‌شده در بلیت) و استرداد کامل وجه بلیت مسافر در صورت انصراف مسافر از ادامه پرواز است. در صورت تأخیر بیش از ۴ ساعته پرواز، شرکت حمل‌کننده موظف است علاوه بر موارد بالا، نسبت به جبران خسارت به‌میزان ۳۰ درصد نرخ پایه بلیت اقدام کند. همچنین در صورت ابطال پرواز شرکت حمل‌کننده موظف به استرداد کامل وجه به‌علاوه جبران خسارت به‌میزان ۵۰ درصد نرخ پایه بلیت است.

فقدان یا آسیب‌دیدگی بار

در صورت فقدان یا آسیب‌دیدگی جامه‌دان و بار همراه، شرکت حمل‌کننده براساس دستورالعمل پیگیری، جست‌وجو یا جبران خسارت، موظف به تأمین رضایت مسافران است. مسافر در صورت فقدان یا آسیب‌دیدگی جامه‌دان و بار همراه، لازم است قبل از ترک فرودگاه، گزارش و لیست محتویات آن را به شرکت حمل‌کننده ارائه کند.

در صورت تاخیر در تحویل جامه‌دان و بار همراه، ضروری است مسافر حداکثر ظرف مدت ۲۱ روز نسبت به اعلام مراتب به‌صورت کتبی به شرکت حمل‌کننده اقدام کند.

پیش از عزیمت تاخیر یا لغو پروازتان را چک کنید

با تداوم بارش برف و باران در کشور و احتمال تأخیر یا لغو پروازها به‌دلیل شرایط جوی، شرکت فرودگاه‌ها از مسافران خواست پیش از عزیمت به فرودگاه‌ها وضعیت پرواز خود را پیگیری کنند و همچنین بر اساس پیش‌بینی‌های هواشناسی در روزهای آینده موج جدیدی از بارش‌ها مناطقی از کشور را دربر خواهد گرفت و با کاهش دما احتمال بارش در فرودگاه امام خمینی (ره) نیز دور از انتظار نیست.

به گزارش ایسنا، به‌دنبال شرایط جوی و بارش برف و باران، شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی در اطلاعیه پروازی اعلام کرد: با توجه به بارش برف و باران و شرایط نامساعد جوی در بیشتر مناطق کشور، از مسافران درخواست می‌شود که پیش از مراجعه به فرودگاه‌های کشور حتما از وضعیت پرواز خود آگاه شوند. این اطلاعیه می‌افزاید: براساس اعلام سازمان هواشناسی به دلیل فعالیت سامانه بارشی در بیشتر استان‌های کشور، مسافران حتما پیش از مراجعه به فرودگاه، از طریق شماره ۱۹۹ در سراسر کشور و شماره‌های ۰۲۱۴۴۶۶۵۵۲۵ و ۰۲۱۴۴۶۶۵۵۱۹ ویژه فرودگاه مهرآباد و فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) با شماره ۰۹۶۳۳۰ از وضعیت پرواز خود آگاه شوند. همچنین فرودگاه مهرآباد اعلام کرد احتمال تأخیر یا لغو پروازهای خروجی از این فرودگاه به‌دلیل شرایط جوی فرودگاه‌های مقصد در روز جاری وجود دارد. همچنین سعید چلندری مدیرعامل شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) از آمادگی کلیه واحدها برای خدمت‌رسانی در زمان بارش برف خبر داد و گفت: بر اساس پیش‌بینی‌های هواشناسی در روزهای آینده موج جدیدی از بارش‌ها مناطقی از کشور را دربر خواهد گرفت و با کاهش دما احتمال بارش در شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) اندیشیده شده است. وی افزود: کلیه واحدهای برف‌روبی فرودگاه با تمام تجهیزات و ماشین‌آلات در حال آماده‌باش هستند تا به‌محض آغاز بارش برف، عملیات پاکسازی سطوح پروازی و معابر دسترسی به فرودگاه را آغاز کنند. در لندساید تیم معاونت بهره‌برداری و در ایرساید تیم امور شهری معاونت توسعه و زیرساخت طبق اطلاعیه‌های ستاد برف‌روبی شهر فرودگاهی در آماده‌باش هستند. مدیرعامل شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) خاطرنشان کرد شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات فرودگاهی نیز برای انجام عملیات زمستانی و یخ‌زدایی هواپیماها (De-Ice) در آماده‌باش کامل هستند تا یخ‌زدایی از هواپیماها را در صورت لزوم برای انجام ایمن پروازها انجام دهند. چلندری با تاکید بر خدمت‌سانی شایسته به مسافران گفت: جلسات هماهنگی با شرکت‌های هواپیمایی و کلیه واحدها و ارگان‌های فعال در فرودگاه با محوریت خدمت‌رسانی در شرایط جوی نامساعد برگزار شده و در صورت باز بودن شریان‌های اصلی دسترسی به فرودگاه و حضور عوامل پرواز و کیترینگ و همچنین دید افقی مناسب کلیه پروازها در هنگام بارش نزولات آسمانی انجام خواهند شد و سیاست ما در زمان بارش برف و باران و کاهش دما همانند همیشه بر انجام ایمن کلیه پروازها متمرکز خواهد بود.

دریچه

مسئول بحران برق و گاز و آلودگی هوا کیست؟

امیر دبیری‌مهر- نویسنده: تعجب نکنید در این یادداشت می‌خواهم اعلام کنم وزارت نفت و اداره گاز و دولت تنها مسئول بحران برق و گاز و قطعی گاز در بخش‌هایی از کشور نیستند...فقط به آنها انتقاد نکنید... کمی هم آنها را درک کنید. مطلع باشید مشکل جای دیگری است... عوامل اصلی را بشناسید... ریشه‌ها را بدانید... سطحی‌نگر نباشید... مدیران اجرایی و متخصصان عزیز کشورمان نمی‌توانند و امکان بیان واقعیات را ندارند... عوامل و مسببان واقعی این بحران‌ها پشت این مدیران پنهان شده‌اند. مسببانی که عامل بحران‌های پیشین و کمبود برق و افزایش دلار و تورم و آلودگی هوا... و بحران‌های بعدی هم هستند. به نظر اغلب متخصصان اقتصادی غیر از مشکلات مدیریتی و مسائل مربوط به فرهنگ مصرف عمومی و نرخ نامتناسب انرژی در ایران؛ علت اصلی این بحران‌ها عدم سرمایه‌گذاری خارجی و فقدان تأمین نقدینگی‌های کلان مالی در زیرساخت‌های اساسی کشور است. صنعت برق و گاز و صنایع نفت و پتروشیمی ازجمله صنایعی هستند که دائم در حال تغییر و تحول بوده و به روزآمدی نیاز دارد...اما تحریم‌ها و سیاست خارجی شعارزده عملاً امکان همکاری‌های بین‌المللی را از بین برده است و اثرات عقب‌ماندگی این صنایع کم‌کم در زندگی مردم خودنمایی می‌کند. بنابراین عامل قطعی گاز گاهی کسانی هستند که در تریبون‌های عمومی علیه جهان شعار می‌دهند و چهره خشنی از کشور می‌سازند و هزینه این اظهارات را مردم به‌ویژه طبقات مستضعف می‌دهند. عامل قطعی گاز و برق کسانی هستند که معتقدند بهبود روابط با قدرت‌های جهانی هیچ اثری بر معیشت مردم ندارد. عامل قطعی گاز کسانی هستند که تصور می‌کنند می‌توان در جهان امروز بدون تعامل با جهان پیشرفت کرد. فهرست مسببین و عوامل قطعی گاز طولانی است و ادامه دارد... شاید وقت آن است که تدبیر و راهبرد دیگری برای رفع مشکلات یافت شود.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

زیر ذره‌بین

ایران، رتبه سوم جهان در فیلترینگ

ایران رتبه سوم جهان را در فیلترینگ دارد. سوزاندن ۱۷.۴ میلیارد مترمکعب گاز (۱۲ درصد فیلترینگ جهان) یعنی دود کردن ۷ میلیارد دلار در سال. یعنی سالانه ۷ میلیارد دلار گاز در فیلترینگ و مشعل‌ها دود می‌شود و به هوا می‌رود. این اتفاقی است که سال‌هاست در اقتصاد ایران رواج دارد و پایانی هم بر آن متصور نیست. برای درک بهتر موضوع مثالی می‌زنیم. کل گاز مصرفی صنعت فولاد کشور ۹ میلیارد مترمکعب است. یعنی گازی که در مشعل‌ها سوزانده می‌شود تقریباً ۲ برابر کل گاز مصرفی صنعت فولاد کشور است. آن‌وقت طی سال به خاطر افت فشار گاز، شاهد خطر قطع یا سهمیه‌بندی گاز خانگی در ایران و اقدام عملی برای قطع صنایع هستیم. مشعل‌سوزی گازِ همراه تصفیه نشده از میادین نفتی ایران، باعث تولید اکسیدهای گوگرد شده و به باران‌های اسیدی و معضلات آلودگی زیست‌محیطی منجر می‌شود. بهتر نیست به‌جای خواهش و تمنا از مردم برای کاهش مصرف در این یخبندان راهی برای کاهش فیلترینگ پیدا کنیم؟

جهت اطلاع آقای وزیر نفت، وزیر نیرو، وزیر اقتصاد، معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری و دیگر مسئولانی که مشکل انرژی در ایران را هم تنها ناشی از مصرف بالای مردم می‌پندارند و در این شرایط راهی جز تعطیلی یا دست به دامان شدن مردم برای مصرف کمتر نمی‌یابند، باید گفت؛ سرانه مصرف انرژی ایران حدود یک‌سوم امارات و کویت و یک‌دوم امریکا و عربستان است. نسبت میزان مصرف انرژی در ایران با دیگر کشورهای جهان برای جامعه ایران بسیاری سوء مدیریت‌ها و فرافکنی‌ها را افشا می‌کند. اگر با دنیا سر جنگ نداشتیم، اگر برای تولید انرژی به میزان کافی سرمایه‌گذاری شده بود، اگر نرخ‌گذاری انرژی عالمانه بود، اگر شرایط اقتصادی مردم ایران با نرخ‌های متعارف انرژی همخوانی داشت هرگز چنین روزهای را شاهد نبودیم

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

نظرگاه

حکمرانی با التماس و نصیحت جواب نمی‌دهد!

حبیب رمضان‌خانی- کنشگر مدنی: این روزها که وزیر نفت با توصیه و نصیحت، به مردم التماس مصرف بهینه کرده و صنایع و ادارات را با تحمیل میلیون‌ها دلار خسارت تعطیل می‌کند، بد نیست مدیریت عالی خود را با اروپایی‌ها که اتفاقا تابستان برای کمبود گاز آنها دل می‌سوزاند، مقایسه کند:

«طرح هوشیاری انرژی» جواب داد؛ فرانسه رکورد تاریخی کاهش مصرف برق را به ثبت رساند. این کشور در اقدامی پیش‌گیرانه و به منظور جلوگیری از هرگونه قطع احتمالی برق منازل، با کم کردن مدت روشنایی تیرهای چراغ‌برق از نیمه‌های شب تا حوالی ساعت چهار صبح موفق شد مصرف برق در این حوزه را نسبت به سال گذشته ۲۰ درصد کاهش دهد.

به گزارش یورو نیوز، به گفته شبکه توزیع برق فرانسه، این رکورد تاریخی که در نیمه اول دسامبر به ثبت رسید معادل ۴۰ درصد از میزان مصرف سالانه برق در برخی نواحی است. ظاهراً عیار مدیریت در هنگامه‌های مشکل و بحران مشخص می‌شود و تعطیلی مدارس و کارخانجات را هر فردی می‌تواند انجام دهد.

با این اوصاف، برخی اقدامات نیازمند تصمیم آنی و متوجه وزیران وقت نیست و دراصل اقداماتی طولانی مدت و پایه‌ای است که باید تا امروز صورت می‌گرفت تا کار به اینجا نمی‌رسید:

۱. بی‌شک مشکل اصلی دارنده دومین ذخایر عظیم گاز جهان، تحریم و متعاقب آن نبود سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال تکنولوژی برای بهره‌برداری از این ذخایر است که می‌توانست در توافقاتی چون احیای برجام مشکل آن برطرف و تولید چند برابر شود.

۲. بایستی وطن‌دوستی را نه در شعار، بلکه در عمل می‌پروراندیم و دغدغه و دلسوزی برای منابع و ثروت‌های کشور را مساوی با وطن‌دوستی نهادینه و مصرف بهینه و درست منابع را از آموزش‌وپرورش تا صداوسیما به فرزندان ایران‌زمین یاد می‌دادیم.

۳. باید خیلی پیش از اینها با نظارت دقیق و استفاده از مواد مرغوب، بر ساخت‌وساز اصولی و عایق‌بندی ساختمان‌ها نظارت می‌کردیم تا امروز برای گرمایش آن گاهی تا سه برابر متوسط جهانی انرژی مصرف نکنیم.

۴. از فرصت و شرایط عالی کشور در برخورداری از تابش نور خورشید در بیشتر ایام سال بهره گرفته و با تولید برق بیشتر، مثل اروپا تنوع بخشی در مصرف سوخت داشته و اینگونه با وابستگی به گاز به مشکل برنمی‌خوردیم.

۵. از همان ابتدا نباید با شعارهای هیجانی آب و برق رایگان، توقع و انتظار مردم را بالا برده و با بهینه کردن یارانه انرژی، آب و... و نظارت قانونی و دقیق مردم را به مصرف درست عادت می‌دادیم تا امروز اکثریت یارانه انرژی و آب را قشر مرفه بهره نبرد که در یک فقره میانگین مصرف آب منطقه یک تهران، ۴۰ برابر میانگین کشوری باشد!

۶. با بستری‌سازی و بهینه کردن دستگاه‌ها و برخورداری از تکنولوژی روز، مانع هدر رفت سوخت در چاه‌ها و هنگام انتقال می‌شدیم و با نرخ پایین تمام شده، حداقل این‌همه متضرر نمی‌شدیم.

نتیجه؛ اگر با این شرایط به روال گذشته فقط اکتفا به از سربازکردن مشکل باشیم و اقدامات جدی انجام ندهیم، بدون شک سال‌های بعد نه تنها در روزهای سرد، بلکه از ابتدای پاییز باید شاهد جیره‌بندی و قطعی گسترده گاز باشیم.

از فضای مجازی

پول نفت و حسرت‌های بی‌پایان ما

حمیدرضا شکوهی- پژوهشگر: بهبود وضعیت اقتصادی عراق با تکیه بر فروش نفت همچنان ادامه دارد و حالا این کشور با میزبانی رقابت‌های فوتبال جام کشورهای خلیج‌فارس در بصره، گام دیگری برای تثبیت جایگاه اقتصادی و سیاسی خود در منطقه برداشته است. این مسابقات با حضور ۸ تیم در استادیوم بین‌المللی بصره و استادیوم المپیک المیناء، به ترتیب با ظرفیت ۶۵ هزار و ۳۰ هزار تماشاگر برگزار خواهد شد که هر دو، استادیوم‌هایی مدرن و البته مجهز به سیستم کمک داور ویدئویی یا همان VAR هستند؛ همان سیستمی که در ایران سال‌هاست منتظر ورودش هستیم! هدف عراق از میزبانی این مسابقات، نمایش قدرت اقتصادی و ثبات سیاسی این کشور به کشورهای منطقه است تا به همگان نشان دهد بحران در عراق به پایان رسیده است. به همین منظور تسهیلاتی هم برای تماشاگران کشورهای دیگر در نظر گرفته از جمله ورود بدون ویزای طرفداران تیم‌های حاضر در مسابقات به بصره برای تماشای مسابقات. برای نمایش فرهنگ عراق نیز برنامه‌های گسترده‌ای در نظر گرفته شده است.

بدون تردید افزایش صادرات نفت عراق طی سال‌های اخیر که در سایه رفع تحریم و عادی‌سازی شرایط سیاسی و دیپلماتیک این کشور حاصل شد نقش مهمی در بهبود وضعیت اقتصادی و سیاسی عراق داشته است.

در اوج دوران قدرت صدام حسین در عراق، تولید نفت این کشور به ۳ میلیون بشکه در روز هم نرسیده بود و حتی در دوران جنگ اول و جنگ دوم خلیج‌فارس به کمتر از یک میلیون بشکه در روز هم کاهش یافت. اما روند صعودی تولید نفت عراق از سال ۲۰۰۵، رشد سالانه ۶.۵ درصدی تولید نفت را برای این کشور رقم زده و تولید نفت این کشور را به مرز ۴.۵ میلیون بشکه در روز رسانده است و این یعنی، عراق با ذخایر نفتی کمتر از ایران، رتبه دوم تولید نفت اوپک را از ایران گرفته است. عراق در توسعه میادین نفتی مشترک و مرزی با ایران هم گام‌های بلندی برداشته و درحالی‌که ایران به دلیل تحریم، در جذب سرمایه و فناوری روز جهان ناکام بوده، عراقی‌ها با کمک شرکت‌های خارجی در حال برداشت از میادین مشترک با ایران هستند و ما نظاره‌گر برداشت آنها!

تولید نفت ایران که در نیمه دهه ۱۳۸۰ به ۴.۲ میلیون بشکه در روز و در پسابرجام به ۳.۹ میلیون بشکه در روز رسیده بود حالا کمتر از ۲.۶ میلیون بشکه در روز است و پس از عربستان و عراق و امارات و کویت در رتبه پنجم اوپک قرار داریم! درحالی‌که ما هنوز اسیر تحریم هستیم و هنوز هم برخی در کشور ما فکر می‌کنند واقعا تحریم نعمت است، فرصت‌های رشد و توسعه اقتصادی را که می‌توانستیم در جهت رفاه مردم استفاده کنیم از دست می‌دهیم، اما کشورهای منطقه در حال رشد سریع اقتصادی هستند.

اگر تا همین یکی دو سال پیش فکر می‌کردیم فقط قطر و امارات از ما سبقت گرفته‌اند حالا دیگر باید پیش رفتن عراق را هم لمس کنیم و هر روز بیشتر از روز قبل حسرت بخوریم...